Bibliothèque nationale du Canada
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

BUB/c/29/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, OCT. 8, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats,** 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe,** 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis,** 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs,** 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 41 | **SESTDIENA, 1986. GADA 11. OKTOBRIS** | **36. GADS** | **SATURDAY, OCTOBER 11, 1986.**

SECOND CLASS MAIL | **REGISTRATION NUMBER 2249** | **CENA 1.25 DOL.**

O. Akmentiņš

Kas notika Rīgā un Jūrmalā

Kaut lasītājus visumā jau informējuši amerikāņu laikraksti par to, kas piecās dienās notika Jūrmalas konferencē, Amerikas latviešu Septiņniekam ir savi vērojumi un informācija, kas vēl ilgi būs dzirdama presē, jo kaut kas līdzīgs līdz šim nav noticis mūsu nacionālajā politikā. ALA bija jāuzņemas visai grūts stāvoklis un atbildība, bet tā riskēja, jo ticēja ASV valdības solījumiem. Pēc ALA norādījumiem jauniem cilvēkiem būs jādodas pa latviešu kolonijām, lai sniegtu savus personiskos novērojumus un izklīdinātu vairāku organizāciju maldīgos uzskatus, kas ALA atrāva morālo un materiālo atbalstu šim pasākumam.

Šim ziņojumam varētu likt vairākus apakšvirsrakstus, lai izceltu 5 sasprindzinātas dienas, kad šie 7 kā mazi bundzinieki (tādu iesauku viņi ieguvuši Rīgā) cīnījās ar robusto krievu lāci. Suminiet Matloku — mēs visi viņu mīlam— ļausim latviešiem pašiem izvēlēties pavalstniecību — 200 latvieši netiek ielaisti konferencē — Sekmīgi darbojas Rīgas prese un TV — Rīga bija informēta un sajūta tur bijusi tāda, it kā tur būtu izcelts amerikāņu jūras kājnieku desants. Satikšanās ar amerikāņu žurnālistu Daņilovu Maskavā un viņam piesprausto žetonu — Dziedoņa Rana Ričardsona stundas laikā sagatavotais koncerts ar Dailes teātŗa kori — Demonstrācija pie Brīvības pieminekļa pašu drošības labā bija jāatliek, jo čekistu draudi kļuvuši nepanesami.

Vēl jāpiezīmē, ka bez mūsu Septiņnieka piedalījās 8. latvietis — Ints Siliņš, kādreizējais ASV konsuls Ļeņingradā.

Tālākais notiek Šeratona hotelī, kur visi ieradušies no lidostas. Telpa dūc kā bišu strops. Tik daudz sirsnības un mīlestības te jūt visapkārt, un jautājumi un jautājumi! Atbildes tik ātri nenāk, jo tālais lidojums arī jaunos spēkus nogurdinājis. Visi grib dzirdēt, ko stāsta mūsu bezbailīgie jaunieši, kas sacēluši kājās latvisko Rīgu.

Pirmo satikšanos bija noorganizējis ALA birojs ar čaklajām darbiniecēm. Bija ne vien uzkodas, bet arī putoja šampanietis, lai atbraucējiem noskalotu ceļa putekļus un balsis kļūtu drošākas. Atklājot šo skaisto, vienreizējo satikšanos, ALA priekšn. A. Lambergs, pats aizkustināts, saka: „Jūs esat daļa no vēstures, daļa no Latvijas vēstures, un to jūs neaizmirstiet, nekad nedrīkstiet aizmirst. Jūs esat radījuši vēsturi, jo pirmo reizi, kopš Latvija 1940.g. pazaudēja brīvību, Amerikas valdības pārstāvji un Amerikas latvieši publiskā forumā uz Latvijas territorijas konfrontēja Padomju savienību un prasīja Latvijai brīvību un neatkarību, latviešu tautai pašnoteikšanās tiesības. Visi jūs esat dzimuši ārpus Latvijas, un tas nozīmē latviešu tautas spēku, garu un turpinājumu. Tautai jūs esat devuši cerības uz brīvību. Jūs riskējāt ar savu personisko klātieni, visa latviešu tauta gavilē ar jums un vēl labāko nākotnē."

Kā simbolu runātājs pasniedza Ojāram Kalniņam Latvijas krāsu standartiņu un nožēloja, ka nav varējis sagādāt un pasniegt katram dalībniekam, jo visi 7 ir tādu pelnījuši. Pēc tam dažus atzinīgus vārdus saka PBLA priekšn. Dr. O. Pavlovskis un ALA ārējās informācijas vadītājs V. Pavlovskis. Latvijas sūtniecības pārstāvis V. Kreicbergs pastāsta, ka viņam bijusi saruna ar kādu latviešu mācītāju, kas konferences laikā arī bijis Rīgā. Tur pacilātība bijusi tik liela, it kā tur jau būtu izcelts amerikāņu jūras kājnieku desants. Sūtniecībai sākumā bijušas šaubas, bet tad nolemts, ka ir vērts riskēt, iznākums atkarīgs no tā, kā amerikāņi izturēsies konferencē un ko varēs darīt latviešu delegācija. Ar lielu atzinību viņš novērtēja A. Lamberga drosmi un vēl vairāk Ojāru Kalniņu ar viņam pakļauto jauniešu piedalīšanos.

Žurnālisti intervē Viesturu Timrotu un Mārtiņu Hildebrantu Šeratona viesnīcā pēc atbraukšanas no Rīgas Jūrmalas. No kr.: V. Timrots, Dz. Lamberga, Dr. O. Pavlovskis, M. Hildebrants, A. Lambergs un V. Kreicbergs. Foto O. Akmentiņš.

Gadījās, ka ALA valdes kasierim Viesturam Timrotam tieši šai dienā bija dzimšanas diena. Rožu nebija ko pasniegt, bet gan dziesma — Daudz baltu dieniņu un dzīvesbiedres skūpsts.

Visvairāk stāsta Ojārs Kalniņš, tad Viesturs Timrots, Dzintars Kalniņš, Mārtiņš Hildebrants, Luize Prossere, bet klusāks ir Nils Melngailis.

Kopā ņemot visu dzirdēto, Septiņnieka iespaidi ir šādi: Viesnīcā Latvija ar pirmo ierašanās dienu valdīja latviska gaisotne. Ar īpašu nolūku viss bija uzposts. Dzirdēja valodas, ka visi krievu apkalpotāji no viesnīcas aizsūtīti atvaļinājumā uz Kaukazu. Viesnīcas darbinieki visi runāja latviski, un kad tur ieradāmies, kāda tautumeita arī parādījās. Kalniņš gājis apsveicināties, bet ievērojis, ka drīz pēc tam pie viņas pienāk kāds vīrs un visu iztaujā, ko runājuši. Novērots, ka viesnīcā kādi 10 vīri bez noteikta darba visu laiku uzturas. Latviešu grupai no ASV bija pie krūtīm žetoni ar ASV un Latvijas karoga krāsām, kas viņiem tūliņ pievērsa visu uzmanību. Žetoņi sāka parādīties arī pie amerikāņu uzvalkiem, un viņi mūs ievēroja, ka esam ļoti populāri. Katrs ar mums vēlējās runāt.

Uz Jūrmalu mūs aizveda 7 Ikra autobusos, pa priekšu jonojot policijas mašīnām. Sanāksmes vieta bija bez sienām, un daudziem jūras vēsums nepatika. Pirmā dienā konferenci vadīja mums pazīstamais Posners no Donahue TV pārraidēm. Visur viņš aizstāvēja Maskavas līniju un par latviešu jautājumu maz interesējās.

Baltā nama delegāts Džeks Matloks savu runu iesāka latviski, kas 2000 vietējiem klausītājiem bija lielākais pārsteigums. Viņš sāka: Dāmas un kungi, es ļoti priecājos par iespēju viesoties Latvijā. Ir pagājuši 25 gadi, kopš es pirmo reizi biju Rīgā, kopš es apbrīnoju tās daiļumu, noskatījos lielisku izrādi Nacionālā teātrī. Ceru, ka man radīsies izdevība iepazīties tuvāk ar daudziem no jums, kas esat klāt šai sanāksmē. Amerikāņi ļoti interesējas par Latviju, jo daudzi jūsu radi un piederīgie kļuvuši Amerikas pavalstnieki, kas izcili bagātinājuši mūsu sabiedrību."

Pāriedams uz krievu valodu, Matloks teicis, ka negrib bojāt skaisto latviešu valodu ar savu barbarisko akcentu. Runai sekojuši brāzmaini aplausi; vēl vairāk tie pieauguši, kad viņš kā Baltā nama pārstāvis apliecinājis, ka ASV neatzīst Latvijas, Lietuvas un Igaunijas aneksiju. Šo deklarāciju viņš atkārtojis vairākos gadījumos un radījis dusmīgas krievu sejas.

Pirmdienā O. Kalniņš piegājis pie mikrofona un teicis, ka runā miljonu latviešu, igauņu, lietuviešu vārdā, prasījis brīvību un kā piemēru atgādinājis Staļina un Hitlera draudzības paktu, pēc kura krievi okupēja Latviju. Jūs sūdzaties, ka amerikāņi vilto vēsturi, bet kā ir ar jums pašiem? Kāpēc jūs klusējat par šo draudzības paktu? Posners par jautājumu bijis nikns, un krievs tā apmulsis, ka nespējis jautājumu atspēkot. Pēc tam bijis interesants dialogs ar Džonu Veloku. Pēdējais savās uzrunās bieži uzsvēris, ka mēs šodien esam Latvijā padomju un amerikāņu viesi. Posners saraucis uzacis un teicis, ka arī latvieši esot padomju pilsoņi.

Veloks atcirtis: „Es ļaušu viņiem to izvēlēties pašiem!"

Apmēram 80 proc. no 2000 vietējiem viesiem bijuši latvieši, to vidū sakaru komitejas personāls, universitātes mācībspēki u.t.t., bet kādi 200, kas nav dabūjuši ieejas kartes, stāvējuši ārpusē. Mūsu Septiņnieks ar tiem uzsācis sarunas. KGB tos tieši nav dzinuši prom, bet nākošās dienās bija uzceltas barikādes. Šie tautieši ļoti vēlējušies zināt, kā latvieši dzīvo Amerikā un ko dara. Daži devuši vēstules aizvest uz Ameriku.

Jūrmala bijusi neparasti uzkopta — novākti ielām krieviskie uzraksti. Ar nolūku bija darīts viss, lai amerikāņu 270 cilvēku delegācijai nerastos iespaids, ka latvieši tiek apspiesti un vajāti savā dzimtenē. Mūsu amerikāņi saprata, ka tā ir maskēšanās. Žurnālisti visu laiku bijuši ar mūsu septiņnieku un ļoti vēlējušies satikties ar latviešiem Rīgā. Kāda latviete ielūgusi pie sevis amerikāņu žurnālistu, lai parādītu Rīgu. Vai varat iedomāties, ka pēc īsa laiciņa viņu aizveda uz čeku nopratināšanai? Vēlāk gan atlaista mājās. Tas pats noticis ar citiem tautiešiem, kas mēģinājuši sarunāties ar amerikāņu žurnālistiem. Amerikāņiem ļoti patikusi Rīga un latvieši. Viņi dusmojušies, ka intūrists mēģinājis tos atraut no šīs izdevības un vedis uz savām atrak-

(Turpinājums 20. lp.)

Šinī numurā lasait

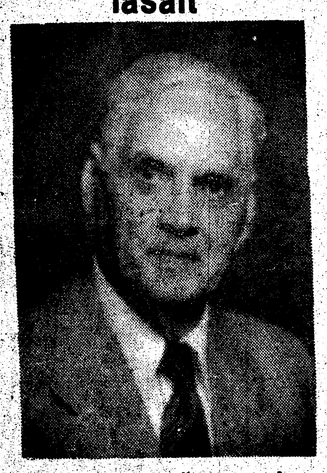

Edmunda Zirnīša apceri par rakstnieku Anšlavu Eglīti (3. un 4. lp.).

Daudzi mūsu lasītāji, vēlēdamies apsveikt Eglīti jubilejā, jautājuši pēc viņa adreses. Tā ir: 1298 Monument St., Pacific Palisades, CA 90272.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 11. OKTOBRIS, 41. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Pēc Ojāra Kalniņa nostāstiem bildi garā pie jaunās Rīgas stacijas zīmējis **Dadzis.**

Viktors Kalniņš

Padomju izaicinājums kosmosā

Tagad, kad pēc Čelendžera avārijas Savienotajās Valstīs piebremzētas visas kosmiskās pētniecības programmas, izveidojušos tukšumu cenšas aizstāt Padomju savienība. Viena no daudzsološām parādībām ir zināma padomju visuvarenās slepenības samazināšana. Protams, neiztiek arī bez meliem. Tā viens no vadītājiem padomju darbiniekiem padomju kosmonautikā Aleksejs Jeļisejevs izteicās: ,,Mēs nekad pat neesam plānojuši militāra rakstura ekspedīcijas kosmosā. Ārzemnieki, kas strādā uz mūsu kuģiem, var apstiprināt, ka mēs neizvirzām nekādus militārus mērķus.''

Nemaz nav jābūt kosmonautikas speciālistam, bet kaut cik techniski izglītotam cilvēkam, lai saprastu, ka tie ir klaji meli. Pēc amerikāņu Pentagona, respektīvi militārā resora ziņām 70 proc. no visiem pētījumiem kosmosā Padomju savienībā veic militārām vajadzībām.

Savā laikā krievu radiofonā bieži skanēja dziesma: ,,Un pirmais uz mēness būs mans Vasja''. Kā zināms, pirmie tur bija amerikāņi. No tā laika šo dziesmu ēterī vairs nedzirdēja. Toreiz daudziem radās jautājums, kāpēc amerikāņi aizsteidzās priekšā Padomju savienībai. Atbilde ir padomju technikas ne visai augstais līmenis. vispirms tas attiecas uz kompjūteru techniku. Otrkārt, savos pētījumos un darbībā tik centrālizēta valsts kā Pad. savienība nevarēja toreiz sadrumstalot līdzekļus, jo galvenais padomju kosmonautikas uzdevums bija nevis tā saucamā ,,luņnika'' radīšana, bet Zemes orbitālās stacijas izveidošana. Mēness no militārā viedokļa toreiz padomju vadību neinteresēja. Padomju orbitālai stacijai toties piešķīra liekulīgu nosaukumu ,,Miers''.

Padomju raķetes ir smagas, maz efektīgas, bet tās tiek pilnveidotas un ekspluatētas jau gadiem. Tā saucamais ,,septiņnieks'' — raķetes nosaukums — ņokalpoja padomju kosmiskā technikā ceturtdaļu gadsimta. Tajā laikā ASV mainījās daudzas raķetes. Padomju zinātnieki saprot, ka sakarā ar zemo technoloģiju jaunu raķešu radīšana vienmēr ir saistīta ar zināmu risku.

Mēs sākām ar to, ka Padomju savienība mazliet samazināja slepenību savu plānu publikācijā. Uz militāriem mērķiem, kā jau to redzējām, tas neattiecas. Kosmisko pētījumu institūta direktors Roalds Sagdejevs nesen paziņoja, ka tuvākajos divos gados Pad. savienība nosūtīs kosmisko staciju pie Marsa pavadoņa Fobosa. Vēlāk padomju automatiskās stacijas sasniegs pašu Marsu un nogādās uz Zemi grunts paraugus. Tie ir vilinošie plāni, jo zinātniekus jau sen nodarbina Fobosa problēma. Pirms apmēram trīsdesmit gadiem padomju astrofiziķis Josifs Šklovskis pat izteica domu, ka Foboss varētu būt mākslīgs radījums.

Sakarā ar šiem iecerētiem plāniem un izmantojot tagadējo situāciju, ka uz kādu brīdi ASV nav spējīga konkurēt, Pad. savienība pasaules tirgū piedāvā savu raķeti ,,Protons'' kā nesēju, kas uz kosmiskiem orbitiem var nogādāt dažādu valstu pavadoņus. Kādreiz šo raķeti — milzi — uzlūkoja par ļoti slepenu. Kādēļ Pad. savienība tagad tā ieinteresēta starptautiskā sadarbībā? Jāatceras, ka lidojumā pie Halleja komētas visa technika padomju ,,Vēgu'' kuģos bija no rietumiem. Tagad ekspedīcijai pie Fobosa arī aicina attīstītas Eiropas valstis, un jau tagad ir skaidrs, ka tiks izmantotas Vācijas Federātīvās Republikas, Francijas un Šveices vismodernākā technoloģija.

Lasītāju vēstules

AGR. J. DAĢIS KĻŪDĪJIES

Atzīmējot žurnālista un redaktora Kārļa Štamera 65 mūža gadus (L. Am. 16. jūlijā), agr. J. Daģis kļūdījies, rakstot, ka jubilārs ,,no 1941. g. līdz 1943. g. bijis Liepājas Kurzemes Vārda redaktors''. Minētajā laikā Kurzemes Vārda redakcijā strādāja četri redaktori: Andrejs Vindavs (atbildīgais redaktors vācu okupācijas laikā), miris Vācijā, Jānis Raitums (techniskais redaktors), miris Austrālijā, Rūdolfs Rītiņš (ārlietu un mākslas dzīves redaktors), palicis Latvijā, pēc saņemtām ziņām miris izsūtījumā, un Krišs Sidars (redakcijas sekretārs), tagad vienīgais dzīvais no bijušajiem Kurzemes Vārda redaktoriem. Visi minētie K.V. redakcijā ilgus gadus strādājuši arī Latvijas neatkarības gados. Vācu okupācijas laikā Kurzemes Vārda redakcijā bieži iegriezās toreizējie divdesmitgadīgie un jaunāki rakstītāji, kam interesēja žurnālisms, kā Arvīds Dukurs, Gunārs Stengrēvics u.c., uzrādīdami labas sekmes. Arī viņu ceļš aizveda uz Latviešu leģionu, tāpat kā Kārļa Štamera.

K. Sidars
Toronto

PALDIES PAR DRAUDŽU DIENĀM

Visi zinām, ka Elka parkā ir vienreizēji skaisti. Visapkārt vēl pagaidām zaļas kalnu grēdas un kalmiņos Rota un Brāļu kapi, kuŗus arī apmeklējām. Apbrīnu rada arī Elka parka apbūve, kas liecina, ko var panākt ar ticības spēku.

Neaizmirstami paliks arī jauniešu klasiskās mūzikas minikoncerti Imanta Mežaraupas vadībā vēlās vakara stundās. Tas bija kā saldēdiens pēc bagātas maltītes. Un senā liturģija, kur arī visi piedalījāmies.

Draudžu dāmu komiteju kafijas galdi starp maltītēm ar visgardākiem cepumiem lielisku stiprināja gara modrumu.

Priekšpēdējā dienā lielo klausītavu pārvērta par skaistu dievnamu ar gleznu altārī ar dabisku zāļu un puķu darinātu krustu virs tā.

Māc. Ķirsons ar savu brīnišķīgo humoru, lietpratīgu, stingru vadību un rūpību bija, tā sakot, Draudžu dienu dvēsele.

Beidzot sirsnīgs paldies visiem par skaistajiem kopā pavadītajiem brīžiem Draudžu dienās Elka parkā.

E. Šmite Toronto

GODS MEISTARAM

Priekškars jau sen nolaidies, bet ,,Spēle ar diviem brāļiem'' vēl arvien dzīvo — atmiņā, sarunās un pat laikrakstu slejās.

Bez iebildumiem var pieņemt Ķegumnieka apceri un objektīvos vērtējumus. Un liels paldies viņam par to!

Zināmām aprindām nepatīk mūsu nacionālie rakstnieki un dzejnieki, bet ar nepamatotu, noniecinātāju, pat negodīgu kritiku nevar jau viņu lielumu noēnot.

Un vai tad kāds ļaunums, ja izrādītā komēdija rakstīta uz pasūtinājumu? Ir taču zināms, ka daudzi darbi literātūrā, mūzikā un citās mākslās ir radušies pasūtinājumu veidā. Un vai tad Dziesmu svētku komiteja nebūtu tiesīga izraudzīties autoru svētku izrādei?

Par šo Anšlāva Eglīša komēdiju un mūsu aktieŗu spēli varētu tikai teikt, lai tā parādītos citos latviešu centros un atkārtoti arī vēl Toronto. Gods meistaram par jauno darbu.

K. Dziesma Toronto

Pieminot tālas nākotnes mērķi — sūtīt zinātnieku ekspedīcijas uz Marsu un citām Saules sistēmas planētām, pagaidām izskatās pēc padomju blefa. Atcerēsimies, arī ar Mēnesi bija tas pats — izpaudās amerikāņu technoloģijas pārākums. Bet tuvākajā kosmosā Pad. savienība patiešām izmanto Amerikas ,,kluso'' brīdi. Tikai šogad notika četrdesmit starti. Līdzekļus tur netaupa, arī ne cilvēkus, bet padomju pilsoņus biedē ar amerikāņu bubuli.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Edmunds Zirnītis

Latvju literātūras milzis

ANŠLAVS EGLĪTIS JUBILĀRS

Tautas balvas laureāts Anšlavs Eglītis 14. oktobrī svin lielu jubileju Eglīšu mums ir daudz, bet Anšlavs tikai viens, un pietiek pieminēt tikai Anšlava vārdu, lai zinātu, ka domāts rakstnieks Anšlavs Eglītis, ne gleznotājs Anšlavs Eglītis. Tas nav nepelnīti, jo Anšlavs Eglītis sava mūža 60 gadus veltījis grūtajai vārdu mākslai, kamēr krāsu mākslai atdevis ,,atlikušo spēku un laiku.''

Anšlavs Eglītis dzimis 1906. gadā un uzaudzis literātu un mākslinieku gaisotnē. Viņa tēvs Viktors Eglītis (1877—1945) ir dzejnieks, rakstnieks, titanisks cīnītājs par augstāku kultūru literātūrā; viņš pirmais atklāj (1903.g.) Poruka lielo nozīmi, teikdams, ka ,,Poruks ir celms, no kura izaug mūsu modernā rakstniecība''. Anšlava Eglīša māte Marija Eglīte (mir. 1926.g.) ir Maldoņa vidusskolas latviešu valodas skolotāja, laba mūzikas un sevišķi franču rakstniecības sapratēju un tulkotāju. Eglīšu dzīvoklī un arī ,,Pansijas pilī'' Inciemā apgrozās literāti un mākslinieki, no kuriem redzīgais Anšlavs Eglītis jau agri saņem ierosmes par mākslām; augdams un veidodamies šai kultūras un gara gaisotnē, viņš iegūst augstu intelliģenci un apgūst vairākas svešvalodas, kas dod iespēju brīvi orientēties pasaules lielmeistaru literāros darbos.

Kad Anšlavs Eglītis pats sāk rakstīt (1926.g.), tad jau viņam, spilgti individuālam talantam, ir apbrīnojami lielas zināšanas latviešu un cittautu literātūrā.

Anšlavs Eglītis ir tipisks humorists klasiskā izpratnē ar aistētisku gaumes sajūtu, eleganti ironisku smīnu, asu smaidu un skepsi.

Groteski satirisko līniju pasaules rakstniecībā reprezentē romiešu Petronijs, spāņu Servantess, franču Rablē, angļu Svifts, amerikāņu Marks Tvens, krievu Gogols. Groteski satiriskā tipa rakstnieku individuālitātes ir samērā liels retums.

Dižie satiriķi sasaucas cauri laikiem. Satiriķi visos laikos ir cilvēcības sargi, tautas vainu ārsti. Satiriķi ir lielākie patrioti, jo zobošanās par tautas nelabām parādībām un cilvēku vājībām ir cēls patriotisms.

Groteskās hiperbolās seno latviešu veselais saprāts ir zobojies par dažādiem netikumiem, piem., apdziedāšanās dziesmās. Pret šiem sārņiem un kvēpiem ir sacēlušies arī mūsu satiriķi.

Latviešu literātūrā groteski satiriskā līnija sākas ar brāļiem Kaudzītēm un iet tieši uz Anšlavu Eglīti —bez citiem autoriem šai līnijā.

Kā valodas stila virtuozs Anšlavs Eglītis raksta kuplā, vijīgā, konkrētā, trāpīgiem vārdiem bagātā valodā. Viņa

salīdzinājumi pārsteidz, epiteti žilbina.

Ģeniāla talanta spožumā apbrīnojami asprātīgi fābulēdams, viņš skata caur spēcīgu grotesku prizmu plātīgi sīkos, egoistiskos, ķeburainos īpatņus, švābu dīvainuļus, Holivudas starptautiskos ērmus, āziātiskos necilvēkus un atklāj viņu raksturus un tipus izmeklētos sižetos un komiskās situācijās.

,,Rentgena acīm'' un ,,radara ausīm'' stāvēdams literārās kultūras pasaules plašumos, Anšlavs Eglītis ir līdzīgs seismografam, kas allaž uztver un reģistrē literāros strāvojumus un noslieces, ne akli tiem pakļaudamies, bet pēc pamatīgiem pētījumiem, ,,nesabiedrojoties ne ar vienu nogrupējumu'', pieņem tikai to, kas atbilst viņa spēcīgajai nacionālajai individuālitātei, asā satirā vērsdamies pret sen izkurtējušām, kožu saēstām tradicijām, uzspiestiem vai pieņemtiem ,,dārgumiem'', kas degradē latvisko, un tiem, kas grib ,,gozēties savā nekrietnībā''. Anšlavā Eglītī ir liels nacionāls un humāns spēks pacelt balsi pret svešo necilvēcīgo, kas nav latvietības un visas cilvēces cienīgs.

Anšlava Eglīša ienākšana latviešu literātūrā ir trokšņaina, pat skandaloza. Novelei *Maestro* modeli viņš noskatījis kādu vasaru uz laukiem. Šis modelis ir gleznotājs Romans Suta, ,,trakākais fantasts'', kas neveiksmēs ,,piesauca par vainīgo visas iespējamās un neiespējamās sodības un baismīgas līdzības kāpa līdz pasaules jumtam'' un kas ,,pēc otra lāsta, aizmirsis dusmas, improvizēja tālāk, noreibis no tā, kā klaudz ın sit viņa vārdu kaskādes.'' Daugavas redaktors Jānis Grīns, kas ,,mīlēja jokus un mazas literāras sensācijas,'' noveli iespieda Daugavā. ,,Efekts bija diezgan stiprs'', pastāsta autors savā autobiografijā, ,,modelis šausmīgi pārskaitās, bārās redakcijā, meklēja mani visās malās, lai pārmācītu, un Daugavas lasītājiem patiesi iznāca savs ,,amizieris''. Vēlāk autors ar Sutu izlīdzis, jo ,,veicinājis viņa popularitāti, nevis tai kaitējis.''

Divus gadus vēlāk žurnāls *Atpūta* sāk iespiest Anšlava Eglīša pirmo romānu *Līgavu medņieki*. Tā bija trakākā pārdrošība, kādu Anšlavs Eglītis iedrīkstējies. Neviens kopš Kaudzīšu *Mērnieku laikiem* tā nebija vairs rakstījis, Ķenča un Pāvila mazdēli, ienākuši Rīgā, mērīdami savas iedomu un panākumu robežas, cīnījās par labi atalgotām vietām un bagātām līgavām. Un nu tie, sevi ieraudzīdami Anšlava Eglīša satiriķa spogulī, draudēja boikotēt žurnālu, ja vien nepārtrauks romāna iespiešanu. Bet izdevēja tomēr bija ,,meitene ar raksturu''. Nepārtrauca. Rīdzinieku trokšņainais ,,amizieris'' nāca par labu veikalam; žurnāla tirāža kāpa uz augšu tik strauji kā dzīvsudrabs termometrā, saules sildīts. Ar *Līgavu medniekiem* un *Homo novus* Anšlavs Eglītis kļuva populārs, aizraudamies gaņām saviem kollēgām, frivoli izsakoties ar viņa lugas virsrakstu, ,,par purna tiesu''.

Arī Anšlavs Eglītis ir saņēmis žultaini nicīgus pārmetumus par to, ka ,,augstāko sabiedrību'' nolicis ,,neglītā gaismā''. Cilvēkiem ir milzīgas bailes no patiesības. ,,Neviens nebija pret ironiju tik jūtīgs kā komūnisti'', apgalvo Anšlavs Eglītis romānā *Vai še var dabūt alu?* (204). It visi, kas pāvojas svešām spalvām, ir ārkārtīgi jūtīgi. Bet šis cilvēcības moments — teikt patiesību — paceļ Anšlavu Eglīti par lielu rakstnieku patriotu.

Anšlavs Eglītis ar cienību un atzinību dažkārt piemin savos darbos latviešu groteski satiriskās līnijas pionierus — latvju romāna pamatlicējus brāļus Kaudzītes. Romānā *Laimīgie* (1952) viņš rakstniekam Severīnam Svinam liek teikt:

,,Acīgie brāļi Kaudzīši, cik pamatīgi viņi jau tajos laikos mūs pazinuši un cik maz mēs esam pārgrozījušies pa tiem septiņdesmit vai astoņdesmit gadiem! Nevis izkalpošana, tikai izdoma mazinājusies. Slātavieši taisījās mērnieka cienīgam tēvam dāvināt elefantu, ko laist gaisā, kamēr mēs pasniedzam saviem Unras un Iro direktoriem tikai koka šķīvjus ar vai bez pumpām.''

Ar suņu audzēšanu aizrāvies bij. ,,bītņiks'' Dancis, salikdams suņiem *Mērnieku laiku* personu vārdus (Nav tak dzimtene).

Mērnieku laiku tipi kā mūsu dzīves mūžīgie pavadoņi ir visās paaudzēs un vietās; tie nāk līdz arī trimdā. *Cilvēks no mēness* ir trimdas *Mērnieku laiku* romāns, kauls un miesa no mūsu trimdas sadzīves, plašākā satira par latviešu trimdiniekiem ASV viduvējā pilsētā Silvertaunā. Tuvu līdzīgs Kasparam Gaitiņam ir gleznotājs Ģedimins Kūrs, ap kuŗu pulcējas mūsu mazdēli un mazmeitas, lietotos Kadilakos, Fordos un Pakardos iesēdināti kā jaunie trimdas Prātnieki, Pietuki, Oliņi, Drekberģi, Švaukstenes un Švauksti. Gleznotāja Bieranta Pāvelkopa jubilejas mielasts atgādina čangaliešu un slātaviešu goda mielastu, izlepošanās ar bagātīgiem groziņiem, Pāvelkopa un siera ķīmiķa Edmāra Kambalas pašlielīgām galda runām. Klasiska, daudzējādā ziņā līdzvērtīga Ķenča runai ir siernieka Kambalas architipiskā jubilejas runa; viņš sastapies ar jubilāru tikai četras reizes, bet visu laiku runā tikai par sevi pašu, lielīdamies, kas viņš šais reizēs bijis par varenu vīru.

Amerikas gados notiek būtiska maiņa Anšlava Eglīša daiļradē. Atmetis pārmērīgos rotājumus, kuŗu pārmērā vai pagaisa architektoniskā celtne Rīgas posma darbos, trimdas darbos Anšlavu Eglīti vairāk interesē atjautīga fābula, svaigi un īpati sižeti, asprātīgas situācijas, spraigas replikas, arvien vēl orīģinālu un pārdrošu epitetu un salīdzinājumu dažādība, kas valdzina un atmin lasītāju dvēseli un domas — no bērna līdz sirmgalvim.

Tā liekas, ka skaņu virknējumi jau izteikti kompozicijās, krāsu ziedi un kompozicijas piepildītas glezniecībā, vārdu mākslā grūtāk nākas sameklēt nedzirdētas, īpatas fābulas risinājumu. Lai pacelts tagad pāri jau sasniegtam, vajag liela talanta, zināšanu, varēšanas un gribēšanas savu talantu izteikt vēl nebijušās fābulās un formās.

Rakstā *Māksla un aktuālitātes* (Ceļa Zīmes 31, 1956) rakstnieks aizrāda, ka filmu rūpniecība un televīzija veicinājusi visu iespējamo kombināciju un drāmatisko konfliktu novecošanos un neticamu novazāšanu; tāpēc viņam ,,derdzas šļūkt pa iebrauktām sliedēm''. Lai izvairītos no ,,ie-

(Turpinājums 4. lp.)

Bēgļu un dīpīšu gadi
GVĪDO BRŪVERA
gleznu skate
No 1986.g. 31. oktobra līdz 2. novembrim
Toronto Latviešu Centrā
piektdien no 20.00 līdz 22.00
sestdien no 12.00 līdz 18.00
svētdien no 11.00 līdz 18.00

PALDIES!
Grāmata LATVIA ir izpārdota un no izdevniecības vairs nav dabūjama.
Pateicamies par lielo atsaucību.
THE BOOK LATVIA, INC.

Latvju literātūras milzis...

(Turpinājums no 3. lp.)

brauktajām sliedēm", viņš atzīst aktuālitātes. „Jāatzīst", viņš raksta, „ka dzejnieks vai rakstnieks tikai tad var cerēt noturēties savu uzdevumu augstumos, ja tēlos „viendienas" notikumus un izjūtas, peldēdams sava laikmeta pašā putu sekstē. Tikai tur vēl būs kaut cik svaiga gaisa ko elpot."

Apzināti Anšlavs Eglītis vēlas būt un ir svaigu iespaidu un aktuālitāšu rakstnieks, sava laikmeta notikumu paudējs: viņu saista aktīvā tagadne, kad „notikumi attīstās un veidojas turpat acu priekšā," neļaujot tiem gadu desmitiem nogulēties". viņš tver tagadnes notikumus, kas kļūst par vēsturi. Bet Anšlavs Eglītis nav iztapējs aktuālitātēm un lasītāju masu prasībām. Viņš nerāpo aktuālitāšu priekšā. Viņš izjūt sabiedrisku un nacionālu atbildību pret literātūru kā mākslu, naidīgi nenostādamies pret mākslas suverēnajiem uzdevumiem. Viņš nevēlas būt draugos ar patētiskām fikcijām, tā atteikdamies no dižgara aureola.

Anšlavs Eglītis apzinās lielu atbildību pret pārdzīvojamo laiku, apzinās to savas tautas, cilvēces un Dieva priekšā, intensīvi domādams par latvju tautas dzīvības eksistenci un Latvijas likteni Eiropas un pasaules perspektīvā.

Par mūsu laikmeta raksturīgāko iezīmi un centrālo problēmu Anšlavs Eglītis ieskata vecās pasaules sadzīvošanu ar neliešiem — sadursmi ar komūnismu:

„Šai kolosālajā cīņā viss sīkais pazūd, līdz šim izstrādātās mākslas normas un paņēmieni zaudē nozīmi un ir jāpārvērtē. Tagad cīņa par pašas kultūras un civilizācijas pastāvēšanu ir tik asa, ka pretiniekā vairs nav iespējams meklēt pozitīvo. Kad laupītājs tev ķeras pie rīkles, tad tu arī neapceri, ka tas mājās varbūt kādreiz noglauda savu suni. *Tā arī mēs rakstot nevaram kultūras rīkles griezējos meklēt kādas labas īpašības. Jo šoreiz mēs esam cīņā par dzīvību un nāvi. Tagad katram rakstniekam ir pilnīgi skaidri jāpasaka, par ko viņš stāv, neitrāla nostāja nav iespējama. Un tagad katru rakstnieku vērtējam pirmā kārtā pēc viņa nostājas pret komūnismu — vai viņš pratis to atšifrēt vai ne,"* to Anšlavs Eglītis saka 1951. gadā intervijā rakstniekam Valdemāram Kārkliņam, tolaik rakstot romānu *Laimīgie*.

Šai chaosa un melu pasaulē Anšlavs Eglītis ir liela pretišķību nesašķelta personība, kas apbrīnojama skaidro smadzeņu dēļ; viņš spītīgi un varonīgi pretojas pasaules chaosam un pat nicina to, kurā ierauta un nāvīgi apdraudēta latvju tautas eksistence.

Ar romānu *Laimīgie* (1952) Anšlavs Eglītis paceļ cīņas karogu pret krievisko resp. āziātisko un bez saudzības atmasko mūsu laikmeta indi un šīs indes briesmoņus — pasaules lielākos neliešus, meļus, slepkavas un atsedz Rietumu gļēvumu un mūsu pašu nevarību pasaules lielāko neliešu priekšā. Anšlava Eglīša kategoriskā, nacionālā stāja nav pēkšņa iedegšanās un jauna ceļa meklēšana. Rakstnieka saskare ar šī mežonīgā laikmeta briesmu problēmām vērojama *Dapsangā, Čingishana galā* un *Adžurdžongā. Laimīgie* nav vienkāršs bijušo pārvietoto personu nometnes romāns. *Laimīgie* ir plaša satiriska allegorija par pārdzīvoto laikmetu, romāna galvenie varoņi — simboliski tipi. Rakstnieks nekariķē smieklīgos, neideālizē cēlos; viņš paliek objektīvs pret tiem. Romāna kompozicijā rakstnieks veicis grūtu uzdevumu, vilkdams paralēles starp dzīvi dzimtenē un bēgļu dzīvi Rietumos, laika un telpas ziņā plašo vielu fābulā koncentrēdams dažās dienās. Divu pasauļu pretinieki satiekas vaigu vaigā Eslingenas nometnes dzīves allegoriskā fonā: komūnistu nelietis Boriss Zadonskis-Zade-Ziedonis, Rietumu mentālitātes vājumu izmantotājs, un skaidrais cīnītājs Indriķis Kandavs, „latviešu Donkichots ar Raiņa Jāzepa dvēseli" (Jānis Rudzītis). Kandava dēkainais stāsts, pa posmiem vēstīts, par Austrumu mežonībām nevienu neinteresē, pat Arvīda iemieg, viņu klausoties. Tik traģisks vientulis ir Kandavs „laimīgo" dzīrēs, arī pats par sevi traģisks tēls! Kandava piedzīvojumu stāsta ignorēšana simbolizē „laimīgo" resp. Rietumu vienaldzību un miegainību pret pašu traģēdijas briesmīgumu.

Šo cīņu pret krievisko resp. āziātisko Anšlavs Eglītis turpina romānos: *Vai še var dabūt alu?, Ilze, Pēdējais raidījums* un *Piecas dienas*.

KF godalgotajā romānā *Piecas dienas* viņš tēlo deformējušos, apvēlušos barokli Velka austuves sētnieku Žani Gnēzi, vistu zagli, nodevēju, pagrīdnieku, deportējamo saraksta sastādītāju, kas komūnistu iecelts par austuves direktoru.

Anšlavs Eglītis, stāvēdams pasaules vidū, aptver nākotnes draudīgo katastrofu, kas draud cilvēcei, ja cilvēcības spēki nogrims vienaldzīgā, aklā stulbumā, kuŗu dēļ pēc baiga atomu kaŗa „globs žvinkstēs caur izplatījumu, mēms un aizmirsts" *(Pēdējais raidījums)*.

Sapni par „divu mākslinieku pilnīgu saprašanos un dzīvi mākslā un mākslai", pēc kādas veltīgi ilgojusies Inta novelē *Ģimetne*, piepilda Anšlavs Eglītis ar dzīvesbiedri gleznotāju Veroniku Janelsiņu, prazdami iekārtoties arī Amerikā, Losandželosā, lai, izmantojot brīvību un laiku līdz pēdējai iespējai, rakstītu, rakstītu un rakstītu, tikai it kā atelpas brīžos parotaļādamies ar pildāmspalvu savu tēlojumu tēlus ietērptu arī līnijās.

Kā divu mākslu meistars — rakstnieks un gleznotājs — Anšlavs Eglītis vārdos un līnijās veidojis „sintezētu grāmatu", tekstu saliedēdams ar pildāmspalvas zīmējumiem nedalāmā, organiskā vienībā darbos: *Homo novus, Nestundas, Neierastā Amerika, Karuselis, Pasmaidot, Sveiciens Ofijai Ozo, Pēdējais mohikānis, Pansija pilī, Tiesa nāk, Kas izpostīja latvisko stūrīti? Mana banka.* Arī Anšlava Eglīša dzīvesbiedre māksliniece Veronika Janelsiņa izsmalcinātā iztēlē zīmējusi visu grāmatu apvākus, bez tam *Līgavu mednieku, Kazanovas mēteļa, Teodula Supersakso, Laimīgo* un *Es nebiju varonis* īpatņu sejās.

Bez šaubām, Anšlavs Eglītis ir lepns par saviem mākslas darbiem, zinot, ka tos rakstījis mūžībai.

Māksla dzīvo. Ja citi apšauba rakstnieka nemirstību, tad melnā darbā pārgurušais Turaids tomēr apjēdz, ka nevar pamest kultūras sarga posteni un nodot savu tautu. No cilvēka darbošanās un bagātības pēc 50 vai pat simt gadiem nekas nepaliks pāri, tikai māksla dzīvos, tā „paliks un pastāvēs, kad apklusīs šis naudas un dolaru tirgus, kad būs izsmirdējuši dārgie grezeļspēkrati un sakritušas lepnās dižmājas kā ķirmju un termītu sagrauztas praulu kaudzes" (*Nav tak dzimtene*, 267).

Anšlavs Eglītis, nepazīdams dīkdienību, atdusēšanos un nelietīgi aizmestu stundu, nemitīgi rakstījis 60 gadus. Tā bez šaubām Anšlavu Eglīti varam saukt par darba ģeniju. Jaunībā viņš izteicies arī lirikā, dižākos panākumus gūdams prozā un drāmā, ar tām satraukdams un saviļņodams vislielāko lasītāju un skatītāju saimi.

Sešdesmit darba gados darba ģenijs uzbēris grāmatu kalnu, bez tam viņš rakstījis dažādas apceres par grāmatām un par filmām vien latviešu presē pāri par divi tūkstoš rakstu un recenziju, kas grāmatās aptvertu ap 20 lielu sējumu, ja ne vairāk. Vai tie kādreiz būs?

Anšlavs Eglītis vēl raksta, bagātīgi raksta recenzijas par filmām, Holivudu un dažādas atmiņu apceres. Atradis labu aktuālu tematu, viņš labprāt raksta lugu, un tā *Spēli ar brāļiem* pag. vasarā izrādīja Dziesmu svētkos Toronto.

Drosmīgais kalnos kāpējs, ieradies Kalifornijā, ziemās labprāt brauca uz kalniem slēpēt; tagad viņam tādas lietas nenāk vairs ne prātā.

Dažreiz rakstniekam liekas, diezin vai viņš Latvijā mitrā klimata un bargo ziemu dēļ būtu izvilcis tik gaŗu mūžu kā tagad saulainajā Kalifornijā. Aplami dzīvodams, viņš, astoņpadsmitgadīgs jaunietis, ieguva „grūtu iekšēju kaiti", kuŗas dēļ 1924. gadā brauca uz Šveici ārstēties.

Būtu netaisni, ja, runājot par Anšlava Eglīša grāmatu kalnu, mestu līkumu šī kalna uzbērējam apgāda *Grāmatu Draugs* īpašniekam Helmāram Rudzītim, Anšlava Eglīša grāmatu izdevējam un labvēlim. *Grāmatu Drauga* izdotie Anšlava Eglīša lielie, skaistie sējumi krāšņi rotā viņa cienītāju grāmatu plauktus.

Tautas balvas laureāta jubilejā varam pārliecībā teikt, ka mums, latviešiem, Anšlavs Eglītis ir tas pats, kas frančiem Voltērs; celdams grāmatu kalnu, kas jāmērī ar metra mēru, viņš pacēlies galvas tiesu augstāk par citiem latvju rakstu ļaudīm, kļūdams par visu laiku lielāko prozas un drāmas maestro — latvju literātūras milzi, kam godam pienāktos Nobela prēmija literātūrā.

Edmunds Zirnītis

THE POPE SENDS HIS BEST.

VATICAN SPLENDOUR
MASTERPIECES OF BAROQUE ART
ART GALLERY OF ONTARIO
OCTOBER 3 — NOVEMBER 30, 1986

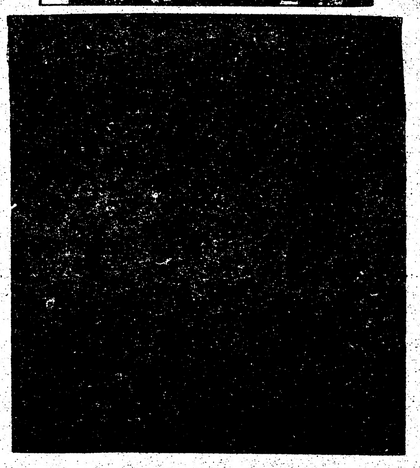

Toronto Latviešu Baptistu draudzes

Gada svētku dievkalpojums

svētdien, 19. oktobrī, pl. 15 Walmer Rd. baznīcā

Dieva vārdus sludinās māc. Olafs Brūvers.

Dziedās jauniešu ansamblis Prieka Vēstnesī.

VISI MĪĻI AICINĀTI

Korporācijai Patria 60 gadi

Korporācija Patria 27. un 28. septembrī atzīmēja 60 gadu atceri, kopš studentu biedrība Patria pārveidojās par korporāciju.

Patria's vēsture ir daudz gaŗāka. Tās pirmsākums veidojās jau 1907. gada rudens semestrī, kad pulciņš latviešu studentu nodibināja Rīgas Latviešu Studentu Savienību ar mērķi apvienot latviešu studentus Rīgas Politechniskā Institūtā un nacionāli idejiskā garā veidot viņu pasaules uzskatu, kā arī veicināt latviešu valodas zināšanas un literātūru — Šīs Savienības statūti apstiprināti 1907. gada 28. novembrī.

Pirmais lielākais notikums bija 1908. gada 25. janvārī, kad Savienība sarīkoja organizācijas atklāšanu ar koncertu un balli, kur piedalījās labākie latviešu mākslinieki. Kopš tā laika šis dātums vienmēr bija Savienības svinamā diena.

Sākoties 1. Pasaules karam, Savienība evakuējās uz Maskavu, bet vairāki Savienības locekļi darbojās strēlnieku organizācijas dibināšanā un veidošanā.

Vēlāk Latvijas atbrīvošanas kaŗā vairāki iestājās Latvijas armijas vienībās, kā Kalpaka bataljonā un citur. Par nopelniem kaujās vairāki apbalvoti ar Lāčplēša kaŗa ordeni.

Vairāki Cēsu skolnieku rotas dalībnieki iestājās Savienībā. Latvijas laika sākumā Savienība atjaunoja darbību un drīz pēc tam mainīja nosaukumu uz Patria. Tad pat arī *pieņēma* devīzi: Par draudzību un darbu, par Tēvijas brīvi. Biedrības locekļi sāk lietot oranžas un zaļas krāsas lenti.

Ieplūstot daudziem biedriem, radās vajadzība pēc stingrākas iekšējas kārtības, un tādu saskatīja korporāciju iekārtā.

1926. gada 20. septembrī studentu biedrība Patria pārveidojās par korporāciju Patria garantējot Apvienoto korporāciju komānu pie korporācijas Tālavija . 1927. gada 9. maijā Rīgas apgabaltiesas Reģistrācijas nodaļa pārreģistrēja studentu biedrību Patria par korporāciju Patria,

Visu Latvijas brīvlaiku korporāciju locekļi strādāja Valsts, pašvaldības un privātos pasākumos. Vairāki bija ministru un Mācībspēku amatos universitātē un Lauksaimniecības akadēmijā, kā arī bija augsti virsnieki armijā.

Okupācijas laikā daudzi deportēti un nogalināti, bet apm. 80 pārvietojās uz Rietumiem.

Tagad korporācijas locekļu skaits brīvajā pasaulē ir 237, kas darbojas 10 kopās, kā arī ir atsevišķi dzīvojoši Vācijā, Brazilijā un Čīlē.

60 gadu svinības Latviešu kultūras centrā, Toronto ievadīja ar svētbrīdi, kur uzrunu teica mācītājs F. Kristbergs. To beidza ar mācītāja F. Ruperta šim gadījumam sacerētu korāli.

Svētku aktā seniors A. Robežnieks runāja par korporācijas nozīmi un principiem, kā tos uzturēt un veidot svešumā.

Viceseniors I. Hausmanis deva pārskatu un sevišķi pieminēja dažus vecākos filistrus: Vili Gulbi, sasniegušu 101 gada vecumu, Armandu Rāceni, 93 gadus, kas pat atbraucis tālu ceļu lai piedalītos svētku norisēs. Pēc tam uzmanību veltīja Ernestam Brožem kā vienīgajam dzīvajam pirmā prezidija loceklim.

Tā kā organizāciju mutvārdu apsveikumi nebija paredzēti, seniors pateicās senioriem un seniorēm un organizāciju pārstāvjiem par viņu klātieni svētku aktā.

Sekretārs M. Vagners ziņoja par saņemtajiem rakstveida apsveikumiem un paziņoja, ka Patria ziedo 4000.- dol. Latvijas Brīvības Fondam.

Akta pēdējā daļā filistrs Dr. chem. Jānis Robiņš referēja par tematu: Dievs, atomi un evolūcija. Referents konspektīvā veidā norādīja visu šo faktoru nozīmi pasaules radīšanā un veidošanā, minot vairāku ievērojamu teologu un zinātnieku pētījumus un uzskatus, ka zināma evolūcija pasaulē notiek, bet radīšanas process nav apstrīdams.

Svinības beidzās ar draudzīgām pārrunām pie šampānieša glāzēm.

Svētku ballē Inn on the Park viesnīcā 188 dalībnieki pavadīja patīkamas stundas.

Nākošā dienā komerša norisē draugs draugam solīja draudzību un uzticību nākošiem gadiem.

Blakus telpās Patria's dāmas ar viesiem baudīja Centra garšīgo azaidu.

Pēc divu dienu svinībām dalībnieki bija gandarīti atzīmēt korporācijas Patria 60 gadu dienu un reizē arī pirmorganizācijas aizvadītos 79 gadus. Kas bija braukuši gaŗākus ceļus, šķīrās stiprināti garā, ka, lai kur katrs dzīvo — latviskā draudzība ir tuva un nepieciešama.

E. L.

Korporācijas Patria prezidijs. No kr. viceseniors I. Hausmanis, seniors A. Robežnieks un sekretārs M. Vāgners.

Paldies par ieslēgšanos Draudzības lokā!

Bez jau agrāk publicētajiem vārdiem Draudzības lokā izlozei laimestus ziedojuši: I. Rumpēters, I. Šteins, J. Vaivods, I. Lejiņa, L. Tumaks, K. Pols, A. Zandbergs, L. Bite, K. Grencions, L. Spuris, E. Kalnvārna, H. Zemjāne, F. Linde, Cognition Books, Baltic American Holidays, Eggebeen-Gerst Funeral Home.

Naudu ziedojuši: H. Hofmane, H. un V. Liepiņi, Dr. A. Medenis; Bukskauntijas, Čikagas Sv. Jāņa, Deitonas, Kalamazū latviešu, Kalamazū Sv. Jāņa, Kantonas, Milvoku latviešu, Nubrunsvikas/Leikvudas un Ņujorkas ev. lut. draudzes; Des Moines, Gaŗezera, Indianapoles un Klīvlandes Daugavas Vanagi; Aijovas latv. apvienība; Kolumbus, Pēterburgas un Čikagas latv. biedrības; Indianapoles sabiedriskais centrs; Kanadas ārstu un zobārstu apv.; Frat. Rusticana; korp. Daugaviete; Indianapoles akad. kopa; Čikagas slēpotāju klubs; Kalamazū mednieku un makšķernieku apv.

Ziedojumus Draudzības lokā nometnei vēl arvien gaida rīkotāji, un tos ar pateicību saņem Ilmārs Dumpis, 5715 W. Byron St., Chicago, IL 60634.

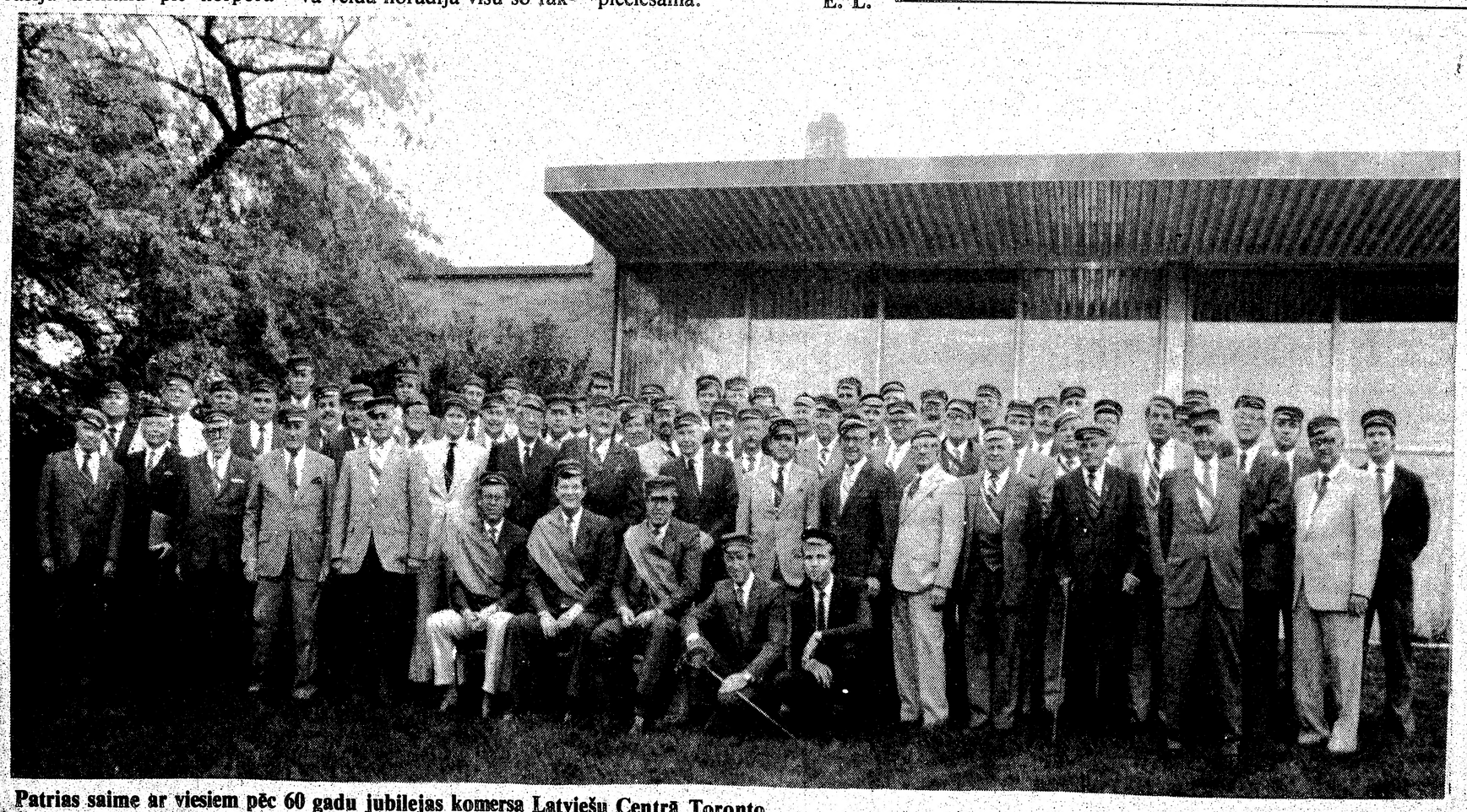

Patrias saime ar viesiem pēc 60 gadu jubilejas komersa Latviešu Centrā Toronto.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(39. turpinājums)

Platu loku virs pilsētas griežot, lidmašīna sasveras iesāņus un no strauja vēja brāziena viegli šūpojas. Redzamība laba. Virs tuvākās kalnu grēdas rietumu pamalē, kas no lidlauka atrodas apmēram divdesmit kilometru tālu, var saskatīt saulē mirguļojam kādas lielas celtnes logus un mazliet pa kreisi gaiši iedzeltenu skatu torni vai pieminekli.

— Tā jaunā universitātes pilsēta un kalngalā celtais Kristus tēls, — paskaidro lidotājs.

Pretējā debesu pusē redzamas vairākas cukura fabrikas un vietuļi lauku ciemi. Hipodromā starp pārpildītām skatītāju tribīnēm aulekšo zirgi.

Lai nosēstos atpakaļ uz skrejceļa, taisām akurāt tādu pat muduli kā štukasu bumbvedēji aizgājušos kara laikos. Viegli lidmašīna sasveras ar purngalu lejup; mirkli pakrūtē jūtu savādu tukšumu, it kā varenās Lieldienu šūpolēs pāri koku galiem sviežoties. tuvojamies zaļajam zālājam ar mežonīgu ātrumu. Zaļā, ņirbošā krāsa man atgādina, ka ceļā dodamies aizmirsu mūsu mājas dārzā Buenosairesā piespraust žeberkļus puķu zirņiem, kas bija kupli sazēluši... Liekas, ka tikai par dažiem sprīžiem padrāžamies gaŗām augsto eikaliptu galotnēm lidlauka malā. Brīdi vēlāk ar vieglu atsitienu lidmašīna nosēžas uz gludās noras un, motoram dūcot, apstājas angara priekšā. Pateicos pilotam par skaisto lidojumu un kasē samaksāju piecpadsmit pezo.

— Vai vēlaties kvīti? — jautā kasieris.

— No, seņor!

Iezemietis šķelmīgi pasmaida, zīmīgi piemiedz labo aci un naudu iebāž kabatā.

*

— Gods Dievam augstībā un miers virs zemes cilvēkiem, kam labs prāts — rakstīts milzīga Kristus tēla pamatakmenī, kas celts 1200 metru augsta kalna galotnē. Ir divas iespējas, kā tur nokļūt: pirmā, ērtākā — pa serpentīna veidā starp klinšu aizām līku loču izcirstu šoseju atbraukt tūristu autobusā, vai arī iet kājām un rāpties pa stāvajā nogāzē iemītu taku taisni gar kalna sāniem augšup.

Es izvēlējos īsāko ceļu.

Pa avenidu Matedeluna, kuŗa stiepjas no Tukumanas centra līdz apvāršņa malā redzamo kalnāju pakājei, kur neliels ciems, kas saucas Jerbabuena, atbraucu pārpildītā mazautobusā. Ir pusdienas laiks, un saule nikni karsē. Milzīgu ciprešu ēnā starp ziedos izplaukušiem krūmiem redz greznas bagātnieku mājas, kuŗu ārsienas segtas ar baltu, zaļganu un sarkanīgu marmoru. Tālāk lēzenā ielejā zied apelsīnu un citronu plantācijas, un gaisā tvan saldas un reibinošas smaržas. Slīpā nogāzē aug paloboračo koki, kuŗu stumbri atgādina zaļganas vēderaiņas vīna pudeles. Nākošā pakalna galā aploks, kuŗā ganās govis, lamas, zirgi un mūļi. Vientulīgu ranču pagalmos ļaudis sēž ēnā zem vīnkoku lapenēm un ziņkārīgi noraugās, kā es svelmainā pusdienas tveicē soļoju pa saulē atkusušo asfaltu. Bezgalīgs miers valda visapkārt. Ielejas vidū izžuvusi strauta gultne, kuŗai pāri celts augsts akmens tilts. Divi gaučo jāj pa oļiem piesēto gravu, un saulē mirguļo viņu zirglietu sudraba apkalumi.

Nākamā kalnāju rinda šķiet vai kilometru augsta. Kādā galotnē var saskatīt plašu celtni un savādu stabam līdzīgu tēlu. Beidzas asfalts, un sākas šoseja, kas nogriežas pa labi. Es kāpju pa taku taisni augšup. Pie kādas no granīta šķilām celtas mājas, kuŗas pagalmā redz ļaudis, saplaukšķinu rokas, kāds te paradums, ar kuŗu svešinieki paziņo savu ierašanos. Labu brīdi gaiņājos pret diviem suņiem, kuŗi pirmie izskrien mani apsveikt. Beigās palīgā nāk kāds jauneklis un četras iezemiešu sievas, kas niknos zvērus norāj.

— Tur kalna galā ir „hosteria" (viesnīca, restorāns). Ejiet tik pa taku, tad pēc dažām stundām tur nonāksit, — iezemietis pamāca. — Pa šoseju līdz turienei vienpadsmit kilometru. Te taisni uz pusi tuvāk...

— Ja tā vieta tik tuvu, tad viens divi būšu galā!

— Tā nesakait! Šis ceļš grūts krūtīm un sirdij... Jākāpj kādas desmit „kvadras" stāvus debesīs.

Daudzi Arģentīnas jaunieši pašreiz jūsmo par leitnantu Ibaņezu un viņa varoņdarbiem. Slavenais andinists Himalaju augstienēs nosaldējis kājas un no gangrēnas miris kādā Indijas slimnīcā. Kalnos kāpšana ir kļuvusi par nacionālu sportu.

Pārlieku, vai griezties atpakaļ, vai rāpties augšup. Ziņkārība uzvar. Izšķiŗos par rāpšanos, jo vēlos redzēt, kas slēpjas aiz šīm galotnēm. No sākuma soļošana veicas viegli un ērti, bet pamazām taka kļūst aizvien stāvāka. Tā vijas pa sīka strautiņa gultni, kuŗā čalo dzidrs ūdens. Nodzeŗos un noskaloju seju. Tas tīkami atsvaidzina. Aiz muguras paliek pēdējās zemnieku mājas, un visapkārt kā tumšzaļa ēna plešas mūža mežs. Augstie koku milzeņi, kas stiegrām saknēm turas klinšu plaisās, līdz pat galotnēm apauguši ar vīteņiem, ziedošām orchidejām un kuplām ķērpju bārdām.

Virzienu grūti kontrolēt, jo zari un lapotnes sedz skatam apkārtni. Kādā vietā, kur taka sazarojas un atdalās no strauta gultnes, aizeju nepareizā virzienā. Nonāku pie gandrīz stāvas un gludas akmens sienas. Jārāpjas atpakaļ kādus piecdesmit metrus. Mazautobusā braucot, kāds seņors ieteica labāk staigāt pa šoseju, bet nenožēloju, ka viņam neklausīju. Daba te brīnišķi krāšņa. Pelēks un rūsgans granīts, liānu tīteņi un ziedi, ziedi, ziedi. Pazarēs šaudās mirdzoši tumšzaļi „tumuņuko" (kolibri), kuŗiem spilgti sarkanas astes un knābīši kā melnas, gaŗas adatas. Liekas, ka esmu uz pareizā ceļa. Var manīt, ka te pirms manis pāri gājušas daudzas kājas. Koku resnās saknes vietām soļu izdeldētas. Kur zaļajā biezoknī pašķīrusies sprauga, var redzēt ieleju ar mājām, dārziem, tīrumiem un tālumā dūmakā tītu Tukumanas pilsētu.

Uz ieslīpas terases meža vidū stāv vientulīgs „kamineŗo" — (ceļu strādnieka) ranča. Saimnieks uz pleca ar nēšiem, kuŗu kāsīšos pakārti divi ūdens spaiņi, nāk pa klintī izcirstiem pakāpieniem augšup no strauta gultnes, kur zem baltas, šalcošas ūdenskrituma strūklas izveidojies neliels atvars. No akmens šķilām sakrautā aizgaldā rukšķ melns sivēns. Zirgs, pāris govju un dažas kazas plūc zāli dziļas aizas ieplakā. Kalna nogāze brīžiem kļūst tik stāva, ka jālien rāpus. Bīstamākajās vietās izgrebtas kāpnes. Kalnāja galotnei tuvojoties, koku stumbri kļūst sīkāki, un takas malās daudz ērkšķainu krūmu. Atkal nomaldos, iedams blakus elektrības līnijas vadiem, kuŗi te izvilkti. Iekļuļos tādā biezoknī, ka žuburaino zaru dzelkšņi ķeŗas kreklā un no piedurknēm izrauj pa diegam. Slidinos atpakaļ un ceļu turpinu pa šoseju. Asa ceļa līkuma malā pelēkas klints pakājē pussatrunējis koka krusts ar izdzisušu uzrakstu. Te droši vien kādreiz notikusi kāda autokatastrofa un kāds nosities. Mans ceļa mērķis vairs nevar būt tālu.

Kaut kur tālu ielejā dzirdama smaga motoru rūkoņa. Spēkrati pavisam lēni kustas augšup. Paiet krietns stundas ceturksnis, līdz autobuss, melnus dīzeļmotora dūmus kvēpinādams, pilns ekskursantiem, palīgo gaŗām. Seko kāda dzelteni krāsota smagā automašīna, kas ar kaudzi piebērta ar smiltīm. Šoferis draudzīgi māj un ar zīmēm rāda, lai rāpjos kravas kastē.

Kompaņero! Manam „kamionam" labi nedarbojas bremzes! — pavisam lēni gaŗām braucot, viņš sauc. — Tādēļ piedodiet, ka nevaru apstāties...

Nelieku divreiz lūgties. Šāds piedāvājums nāk īstā brīdī. Te, vairāk nekā tūkstoš metru augstumā virs jūras līmeņa, katra kustība prasa divkāršu piepūli. Paātrinās sirds darbība un elpošana. Nu, sēdēdams baltajās smiltīs, varu noslaucīt sviedrus un netraucēts vērot svešo apkārtni. Lieli sūrst no neierastās kalnā kāpšanas.

Drīz kroplo koku un smalko krūmu josla izbeidzas un sākas plaši zālāji, kur ganās baltas, sprogainas aitas un melnraibas kazas. Vēsturisko Tukumanas pilsētu, kuŗu 1565. gada 31. maijā dibinājis dižais spāņu kaŗa kungs dons Diego de Viļaroels un kur 1816. gada 9. jūlijā pasludināta Arģentīnas neatkarība, tagad plašu un varenu var redzēt bezgalīgajā klajumā starp cukurniedŗu plantācijām un mūžam zaļiem apelsīnu dārziem. Pa kalnu grēdas galotni no ziemeļiem uz dienvidiem stiepjas vairāk nekā kilometru plats altiplāns, aiz kuŗa tālāk uz rietumiem slejas vēl augstākā Perikiļo kalnāja virsotnes. Vieta, kur milzīgā rūsgana smilšakmens pieminekli iemūžināts Kristus tēls, saucas Sanhaviera. Tuvākajā apkārtnē dažas greznas vasarnīcas un provinces tūrisma viesnīca, kuŗu pašreiz paplašina.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI—SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojis K. Puriņš

6.

Es palīžu sieka vietu
Ozoliņu līdumiņu;
Pieci vīri, pieci zirgi
Nevar graudu kustināt.
28221 Ērgļu C.

Krītat, vēra ozoliņi.
Laužat zaļu birztaliņu,
Lai redzēju brāļu sētu,
Pa tautām staigādama.
23787 Skrundas Kld.

Kuplis auga ozoliņš
Pie brāliņa kula doru,
Nokūluši, kūlējiņi,
Pakaram sprigulīšus.
31571 Sēlpils Jk.

Tautu dāls līlījās,
Līpai augt pogalmā;
Man izauga ūzuliņš
Dzirnaviņu galiņā.
40227 Bērzpils Abr.

Stāv mani kumeļi
Ozola lejā,
Auziņas ēzdami,
Mauriņu mīdami.
51488 Sarkaņu Md.

*

Man bij viena villainīte
Ozoliņa smagumā;
Vēl dzīrās bāleliņi
Stūros kalt sudrabiņu.
5675 Skrundas Kld.

Ozoliņ, zīļu tavu,
Ne lapiņu neredzēja;
Māsiņ, tavu villāniņu,
Neredz tautu kumeliņu.
17934 Lielezeres Kld.

Brāļi mani kā ozoli,
Es māsiņa sīkaliņa;
Vai tādēļ sīkaliņa,
Ka sidraba nesējiņa
5302 Vijciema Vlk.

Pate bite laipu meta
Pie kuplā ozoliņa;
Pate meita ziņu sūta
Pie tīkama tēva dēla.
12210 Ošnieku Kld.

Audz, tautieti, ja tev tīk,
Ozoliņa garumiņu!
Maza biju, bet tikuse,
Gan es tevi appuškošu.
21457 Rendas Kld.

*

Kas kaitēja ozolam?
Kā tas krita, tā gulēja;
Dievs žēloja liepas mūžu,
Liepai auga atvasītes.
1998 Sātiņu Kld.

Kas kaitēja ozolam,
Kā tas krita, tā gulēja;
I liepiņa tā gulētu,
Pazarītes negulēja.
1999 Saukas Jk.

Ozoliņš lielījās,
Saulei saknes nerādīt;
Vētra lauza ozoliņu,
Saule saknes balināja.
2799 Stukmaņu Rg.

Ozoliņ, zemzarīti,
Kam tu augi ceļmalā?
Ritens tavas saknes grauž,
Saule zarus vītina.
2798 Sarkanmuižas Vp.

Aiz ziemeļa auksta vēja
Ozoliņi nezaļoja;
Aiz tautieša bargumiņa
Nenāk mani bāleliņi.
26677 Nītaures Rg.

Hugo Miķelsons

Kādēļ jaunieši strādā vasaras nometnē

Pēdējās divi nedēļas Saulaines nometņotājiem aizritēja intensīvā darbā, parallēli kārtējām nodarbībām sagatavojot arī M. Timmas pasakas dramatizējumu Mairas āboli režisora H. Miķelsona vadībā. To izrādīja 16. augustā Saulšķūnī ar mākslinieka E. Ervalda dekorācijām. Uzvedums guva publikas nedalītu piekrišanu, par ko pateicība pienākas jaunajiem teātriniekiem — nometnes bērniem un viņu audzinātājiem, latviešu jaunatnei. Par šiem jauniešiem — audzinātājiem sakāmi daudzi atzinīgi vārdi, piebilstot, ka darbu, ko tie veic savu jaunāko brāļu un māsu un visas latviešu tautas labā, nemaz nav iespējams novērtēt.

No kurienes nāk šie jaunieši, kas viņus mudina atgriezties latviskos pagalmos vasaras mēnešos? Vai tā ir iedzimta, bet acumirklī vēl iesnaudusies latviska dzīves ziņa, kas, līdzīgi viņu priekšgājējiem, aicināja tos pulcēties ap savas tautas svētozoliem, kādi šodien ir mūsu baznīcas, reizi nedēļā veŗamo skolu durvis un vasaras tveicē sasilušās bērnu nometnes?!

Pēdējās divās nedēļās nometnē darbojās 9 vadītāji komandantes Renātes Vustas pārziņā.

Saulaines nometnes vadītāja Renāte Vusta

Lāra Bērziņa ir ģimnazijas audzēkne Edmontonā. Līdzās atzīstamiem panākumiem kārtējās mācībās viņa uzrāda sevišķas sekmes sportā, gūstot atzinības balvas. Kopā ar brālg Pēteri īsu laiku mācījusies Hamiltonas latviešu skolā un Valodiņā Toronto. Šajā vasarā Lāra bija par vadītāju Saulainē jau otru gadu un priecājās, ka katru dienu var pavadīt latviešu vidē. Nav noslēpums, ka Lāra arī mūzicē un dzied kopdziesmas. Viņa ir fiziskās audzināšanas padomniece savas skolas skolnieku padomē.

Pēteris Bērziņš ir arī vidusskolas audzēknis Edmontonā.

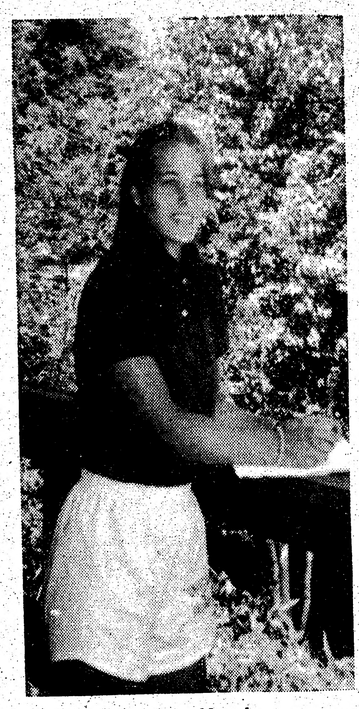

Kristīna Kaņķe

Kaut dzīvodami tālu no latviešu centriem, tomēr savu vecāku rūpības dēļ abi ar māsu Lāru labi prot latviešu valodu. Pēteris dzīvojis Mežotnes nomentē Rietumkrastā un bijis tur arī vadītājs. Arī Saulaines nometnē viņš ir pavadījis kādu bezrūpīgu vasaru, bet šogad bija par vadītāju darba un latviešu nometnes dēļ.

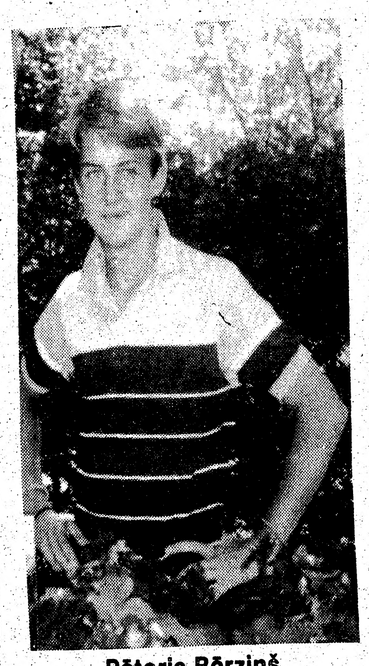

Pēteris Bērziņš

Pauls Ezers mācās vidusskolā Toronto. Ir Toronto latviešu ģimnazijas audzēknis. Apmeklējis 3x3 nometni un mācījies rotu kalšanu. Pieder pie skautu organizācijas. Vairākus gadus pavadījis Saulaines bērnu nometnē — šogad par vadītāju. Vēlas arī nākotnē atgriezties Saulainē, jo „tā velk!'

Karena Grasmane

Lauma Cenne ir otaviete, mācās vidusskolas 13. klasē. Bioloģija ir viņai tīkamākais priekšmets. Beigusi Otavas latviešu skolu un Beverīnas vidusskolu. Viņa mīl latvisku mūziku un dziesmu, kā arī pati dejo un spēlē vairākus mūzikas instrumentus. Uzturoties pirmo gadu par vadītāju Saulainē, māca bērniem minētās mākslas. Nometnē pavadītā laika nolūks — iepazīt latviešu jauniešu sabiedrību.

Otavas universitātes absolvente Karena Grasmane paralēli latviskai audzināšanai ģimenē un Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā Saulaines bērnu nometnē pavadījusi 10 gadus, pēdējos divi gadus par nometnes meiteņu vadītāju. Viņai patīk sportot, mūzicēt, dziedāt. Lai iegūtu pieredzi savā skolotājas karjērā ar bērniem, Karena Saulaini atrod par piemērotāko vietu. Vēlas tur atgriezties arī nākotnē.

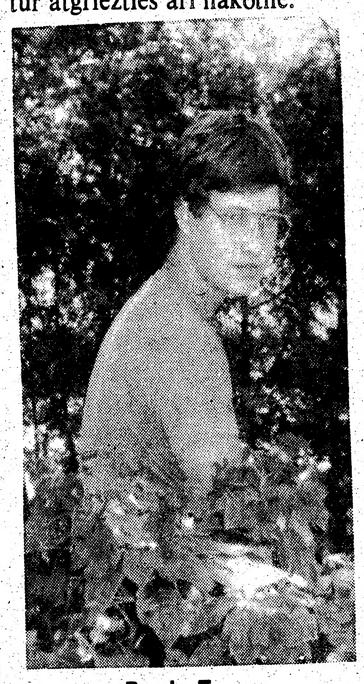

Pauls Ezers

Uldis Hodžins ir Toronto vidusskolas audzēknis. Beidzis Toronto latviešu ģimnaziju, mācījies Gaŗezera vidusskolā. Mūzicē, pats komponē mūziku, kā arī sporto. Bijis jau vairākus gadus par vadītāju Saulaines nometnē — šogad arī par vieglatlētikas instruktoru. Vēlas strādāt latviešu bērnu nometnēs nākotnē, īpaši latviešu valodas dēļ.

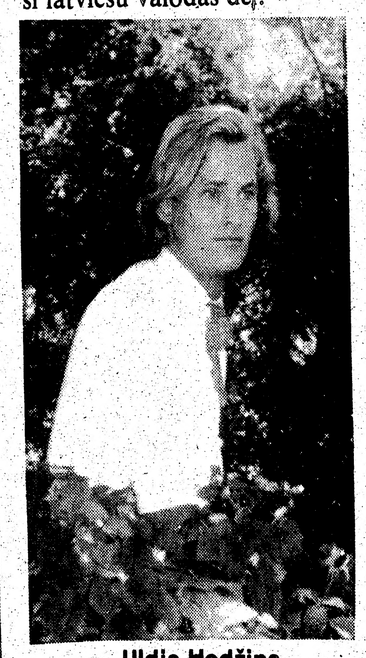

Uldis Hodžins

Vēstures un politisko zinātņu studente Jorkas universitātē Kristīna Kaņķe var atskatīties uz 19 Saulainē pavadītiem gadiem, sākumā nometnes iemītniece, bet pēdējos 8 gadus bijusi vadītāja. Beigusi Toronto latviešu ģimnaziju, mācījusies draudzes svētdienas skolā un jauniešu grupā. Pati augusi piecu bērnu ģimenē. Viņa atzīstas, ka vārda vistiešākā nozīmē „mīl darbu latviešu bērnu nometnē!" Kristīnas pēdējo gadu audzinātājas uzdevumos ietilpa: dažus gadus atbildība par mazajiem bērniem Putnu salā, aizstāt komandanti, vadīt laivu braucienus un sirojumus, pārzināt līdz 25 bērnu lielas grupas pārnakšņošanu brīvā dabā, apmācīt peldēšanā un vieglatlētikā. Un tie ir tikai daži no nenogurstošās un izdomām bagātās vadītājas Kristīnas daudzajiem pienākumiem nometnē.

Lāra Bērziņa, Ingrīda Robežniece un Lauma Cenne.

Laila Kota mācās Elmiras apgabala vidusskolā. Mācījusies Toronto latviešu ģimnazijā, bet šajā rudenī pošas uz Minsteri. Saulaines bērnu nometnē uzturējusies kopš 6 gadu vecuma. Šajā gadā bijusi vadītāja. Ja būtu izvēle strādāt vienādos apstākļos kanadiešu vai latviešu nometnē, tad izvēlētos pēdējo.

Sekmīga Erindēles vidusskolas audzēkne ir Ingrīda Robežniece. Mācījusies Sv. Andreja draudzes svētdienas skolā un Toronto latviešu ģimnazijā, kā arī beigusi skolu Gaŗezerā. Piedalījusies gaidu un skautu nometnēs. Saulaines nometnē pavadījusi 5 gadus — vienu gadu par vadītāju, mācot latviski nerunājošiem bērniem latviešu valodu. Strādā bērnu nometnē, jo patīk latviešu sabiedrība. -ons.

Laila Kota

Visi Hugo Miķelsona uzņēmumi.

TORONTO
DVTK

JURIS FREIJS
HERTA JURŠEVSKA
ERNESTS JURŠEVSKIS
ANDRIS LEJA
IEVA LERCHA
VALDIS MARTINSONS

LUGAS PĒDĒJĀ IZRĀDĒ TORONTO

RĒŽISORS
GUNĀRS
VĒRENIEKS

O.M.T.A. 15. TEĀTŖU FESTIVALĀ
sestdien, 25. oktobrī, pl. 17.30
FAIRVIEW LIBRARY THEATRE
35 FAIRVIEW MALL DRIVE, WILLOWDALE
BIĻETES: DV GRĀMATNĪCĀ UN PIE KASES

DAUGAVAS VANAGU TEĀTŖA KANADĀ UZVEDUMS

TORONTO ZIŅAS

Toronto latviešu māsu kopas dalībnieces pēc savas kārtējās sanāksmes Kristus Dārzā: Spodra Skrīna, Lija Remkina, Vanda Foldata, Irēne Ezergaile, Maija Ķuze, Rasma Kusmane, Edīte Zariņa, Māra Zariņa, Valerija Kozule, Austra Elksnīte, Herta Lejiņa, Janina Začesta (uzņ. nav redzama, jo fotografēja), Margrieta Zeiberga, Gertrūde Krieviņa un Biruta Legzdiņa. Foto J. Začesta.

● TLB sestdienas skolas jaunā pārzine E. Pētersone pārņēmusi skolas vadību 13. septembrī. Viņa savā pirmajā apkārtrakstā 27. septembrī izteikusi pateicību līdzšinējai pārzinei Mildai Matīsai, atzīmējot viņas veikumus skolas labā. To pašu savā pateicības runā atvadu mielastā pieminējis arī TLB valdes priekšnieks L. Ozols un J. Briedis pasniedzis M. Matīsai skolas saimes velti ar mākslinieciski darinātu adresi. Skolu šopavasar beiguši desmit skolnieku. Daudzi no absolventiem vadījuši bērnu vasaras nometnes draudžu laiku īpašumos Sidrabenē un Saulainē. Nākošajā mācības gadā skola nodomājusi pievērst sevišķu uzmanību latviešu valodas lietošanai ikdienā. Katra mēneša pēdējā sestdienā uzdevumu burtnīcās ierakstīs atzīmi par latviešu valodas lietošanu, par ko būs arī atsevišķa atzīme šī gada skolēnu liecībās. Skolas audzēkņiem jāvalkā formas tērpi — meitenēm balta blūze ar tumšziliem svārciņiem un zēniem tādas pašas krāsas bikses ar baltu kreklu. 23. oktobrī paredzēta skolotāju un vecāku sapulce pl. 19:30 Latviešu namā ar skolas pārzines, vecāku komitejas, kases un revīzijas komisijas ziņojumiem. Pēc tam skolas budžeta pieņemšana, revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi.

● TLTA ģimnazijas 1. klases mācību stundā audzēknis Andris Jēkabsons, kas beidzis skolu Valodiņa un turpina mācīties latviešu ģimnazijā, saņēma Birutas Senkēvičas balvu 50 dolaru apmērā par labu latviešu valodas zināšanu un runāšanu. Balvu pasniedza pati dāvinātāja līdz ar J. Jaunsudrabiņa dzejoļu grāmatu, ar novēlējumu neaizmirst savu tēvu zemi un kopt latviešu valodu. Ģimazijas 1. klases audzinātāja ir R. Krastiņa. 28. septembrī notika ģimnazijas gadskārtējais izbraukums uz Sidrabeni, piedaloties 45 ģimnazistiem un skolotājiem. Atbildīgais vadītājs bija skolotājs A. Vītols un 4. klases audzēkņi ar Sandru Ezeru, kas izstrādāja un vadīja arī šķēršļu gājienu, ko nobeidza ar ugunskuru. Izbraukuma tema bija iepazīšanās ar Latviju. Skolotāju un audzēkņu pārrunās atzina, ka šādi izbraukumi sekmē ģimnazijas darbu, kas audzēkņos izpaustos latvisko rakstu pazīšanā, tautas dziesmu melodiju zināšanā, latviskajās tradicijās un vispār latviskā dzīves ziņā. Izbraukuma nobeigumā Sidrabenes brīvdabas baznīcā bija veltīts svētbrīdis mūsu Brīvības cīnītāju gadam, kur mācītājs Ā. Čops stāstīja par Sidrabenes pili senātnē un māc. A. Celms par Saules kauju 13. gadsimtā. Ģimnazijas 3. un 4. klases audzēkņi lasīja par disidentiem Latvijā. Nodziedāja arī L. Breikša Svēts mantojums un māc. Rumbas Senlatviešu ticība. Abi autori miruši izsūtījumā Sibirijā.

● Toronto Latviešu Centra dāmu komitejas gada sapulcē 2. oktobrī pārvēlētā dāmu komitejas valde sadalījusi amatus: komitejas priekšniece Elmāra Gulbe, viņas palīdze Maija Kunaua, arī darbu koordinētāja, dāmu komitejas pārstāve Latv. Centra valdē Austra Bāra, sarīkojumu kalendāra kārtotāja Alma Ozoliņa, sekretāres Gaida Rāviņa un Inta Tauriņa, grāmatvede Renāte Garklāve, kasieres — Ilga Pommersbacha, Marta Ķuse Vēra Bernāne un Vija Kraujiņa, kasiere un preses informētāja; saimniece Zane Grigore. Sarīkojumu vadītājas Velga Jansone, Ingeborga Vēvere un Dace Priede. Pēc 3 gadu darbības no valdes darba aizgājušas Aina Barona, Aija Kārkliņa un Ērika Lupmane. No jauna kandidēja Zane Grigore, Velga Jansone, Inta Lēvalde un Dace Priede. Centra algota saimniece ir Lilija Palmere. Dāmo komiteja gatavojas Mārtiņu tirdziņam, ko rīko kopīgi ar Kanadas latviešu daiļamatnieku savienību 8. un 9. novembrī. Dāmu komiteja piedalīsies tirdziņā ar cepumiem, kā arī gādās par pusdienām un izkārtos loteriju, kam lūdz ziedot mantas un ierasties kuplā skaitā. Centra svētdienas azaidus atsāks Pļaujas svētkos, 19. oktobrī, pl. 11:30 līdz pl. 15:00. Sapulci apsveica Centra valdes priekšsēdis Valdis Liepiņš.

● Toronto latviešu pensionāru apvienība četras reizes gadā ar ,,New Horizon'' materiālo atbalstu izdod savu žurnālu Pensionārs, kuŗu piesūta par brīvu visiem biedriem. Tajā ievietoti pensionāru interesējoši raksti, arī īsi tulkojumi un pārņēmumi no citiem latviešu pensionāru izdevumiem. Ierādīta vieta arī dzejai, humoram un karikatūrai. Iznācis jau 31. numurs, redakcijas kolleģijā darbojoties apvienības priekšniekam Rolandam Bērziņam, Birutai Senkēvičai, Valdai Zvanītājai un Andrejam Ozoliņam. Jaunākajā oktobŗa izdevumā valdes priekšsēdis norādījis, ka žurnālu piesūtīs tikai tiem, kas līdz 1. novembrim būs nokārtojuši biedru naudu par šo gadu, kas ir 3 dolari gadā. Apvienības biedru skaits pašlaik ir ap 700. Apvienība sedz tikai pusi no sava budžeta: 30 proc. piešķir Ontario valdība un 20 proc. Toronto pilsētas pašvaldība. Rēgulārās sanāksmes notiek katru ceturtdienu. Nākošgad pensionāru apvienība varēs atskatīties uz 15 gadu darbību, dibināta 1972. gada 21. septembrī. Pirmais priekšnieks 10 gadus bijis Arturs Retigs, bet pašlaik Rolands Bērziņš. No 67 biedriem sākumā apvienība tagad pieaugusi līdz septiņiem simtiem.

● Sidrabenes pusdienas, kas jau kļuvušas par tradicionālu gadskārtēju sarīkojumu, šogad bērnu vasaras nometnes atbalstam bija rīkotas 28. septembrī. Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas priekšniece B. Kūla un saimniece B. Miškina ar pārējām komitejas loceklēm gādāja par pusdienām, kuŗās piedalījās 165 personas no dažādiem tuvākiem latviešu centriem. Ansambļa Dzirksts 16 dziedātāji Vizmas Maksiņas vadībā atskaņoja veco un jauno latviešu komponistu skaņdarbus. Solo dziedājumus pavadīja Sandra Morgensena. Pusdienās ieņemts pāri par 4200 dolariem. Par Sidrabenes bērnu vasaras nometni ziņoja nometnes komitejas vadītāja Māra Amoliņa un pateicās draudzes dāmu komitejai un Sidrabenes pārvaldes priekšniekam J. Kūlam par atbalstu.

● DV Teātris Kanadā piedalīsies Ontario daudzkultūru teātru festivālā 25. oktobrī ar Ulža Siliņa lugu Ir akmens raud, Gunāra Vērenieka iestudējumā. Izrāde notiks pl. 17:30 Fairview bibliotēkas auditorijā, 35 Fairview Mall Dr. Luga vispirms izrādīta Montrealā, pēc tam bijušas divas izrādes Toronto un viesizrāde Otavā. Ar šo pašu izrādi teātris šovasar piedalījies vēl Dziesmu dienās Lesterē, Anglijā un devis vairākas izrādes ASV: Klīvlandē, Grand Rapidos, Čikagā, Vašingtonā un Priedainē. Luga piedzīvojusi jau desmit izrādes. Tēlotājos Juris Freijs, Herta Jurševska, Andris Leja, Ieva Lercha un Valdis Martinsons. Prologu teic Ernests Jurševskis. Lugas darbība notiek Latvijā, otrā pasaules kara laikā.

● Svētdienu referāti DV klubā, kas iepriekšējā sezonā bija visai iecienīti, atkal sāksies 26. oktobrī pl. 15:00 ar Viktora Upeslāča referātu par Šatakvas konferenci Jūrmalā. 2. novembrī Eduarda Tiltiņa — Toronto deg, bet 30. novembrī Kārlis Zenaitis pakavēsies pie DV globālajām dienām šovasar Freiburgā, Rietumvācijā. Referātu svētdienās DV klubs būs atvērts jau no pl. 12 dienā, izsniedzot siltas pusdienas un dzērienus.

● Toronto Latviešu Centra mākslas galerijā no 31. oktobŗa līdz 2. novembrim tiek rīkota Gvīdo Brūvera gleznu izstāde. Mākslinieks dzīvo Argentīnā. Daļa gleznu jau Toronto saņemts, citas vēl ceļā. Izstādes klāstā būs ap 30 mākslinieka jaunāko darbu.

● Toronto latviešu koncertapvienība savu 28. sezonu sāks 1. novembrī ar komponista Jēkaba Graubiņa 100. gadskārtas atceres koncertu Castle Frank vidusskolā pie pazemja stacijas ar līdzīgu nosaukumu, 711 Bloor St. E. Piedalīsies ap 200 dziedātāju no astoņām Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu koŗu vienībām. Solisti Ērika Beitāne (sopráns) un Pēteris Zariņš (klavieres). Diriģenti Vizma Maksiņa, Arvīds Purvs un Auseklis Pērkons. Abonentu kartes visiem četriem sezonas koncertiem $37.50, pensionāriem 32.50, studentiem 20 dol., bet atsevišķam koncertam 12.50. Abonementu kārtotāja ir Herta Lejiņa.

● Sv. Jāņa draudzes iesvētes dievkalpojums paredzēts nākošā gada 17. maijā. Iesvētāmo jauniešu pieteikšana pie draudzes mācītāja F. T. Kristberga.

● Riverdēles slimnīcā 26. septembrī 90 gadu vecumā mirusi Emīlija Lejniece, dzimusi Andersone. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu izvadīja māc. J. Cālītis; ērģeles spēlēja Edite Timermane. Nelaiķe atstāj meitu Ernu Dainu Krauzi.

● Piedzīvojusi 101 gadu un 8 mēnešus, 25. septembrī mirusi Sv. Andreja draudzes visvecākā locekle Emīlija Rutkovska, dzimusi Pods. Viņa dzīvoja pie savas meitas Vijas Markēvicas. Simtgadu jubilejā gaviļnieci sveica draudzes māc. J. Cālītis un draudzes dāmu komitejas priekšniece Balva Kūla ar ziediem un balvām. Pirms gada jubilāre vēl bija žirgta un moža. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama uz Mount Pleasant krematoriju 29. septembrī izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaiķe atstāj meitu Viju Markēvicu, divus mazdēlus — Valdi un Mārtiņu un divus mazmazbērnus.

DV Toronto nodaļas

36. GADA SVĒTKI

LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO,

sestdien, 18. oktobrī, pl. 18.30 līdz pl. 1.00.

Piedalās:

Auseklis Elksnis (no Kalamazoo, USA)
Svētku runa: Bezkompromisa cīnītājos ir mūsu nākotne;
Daugaviņa — DV Toronto nodaļas tautisko deju kopa
Edvīna Kalviņa vadībā;
DV vīru koris Kanadā —
Diriģents: Auseklis Pērkons
Klavieres: Jānis Beloglāzovs.

Saviesīgs vakars * Pilna bufete
Deju mūzika — Imants Ķipis

Ieeja 10 dol., ieskaitot cienastu.

VISUS LAIPNI AICINA
DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

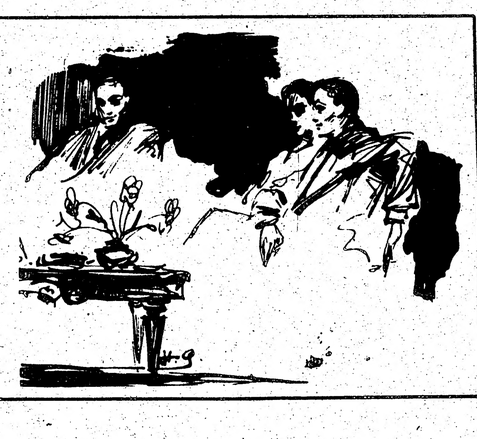

(33. turpinājums)

Diena ir nomākusies. Zemi melnpelēki mākoņi iet skrieties cits ar citu. Vai tā ir pelēkajai dienai atplīsusi skranda, kuŗu vējš paķēris dzen un triec?

Mākonis nāk tik zemu, ka tam aizķeŗoties aiz skursteņa nokrīt cepure, ieveļoties un izirstot Andas plaukstās, pārvēršoties par baltu pūku. Ar vēsu miklumu aplipusi Anda jautā:

— Kurp tu steidzies, mākoni, pelēks kā nakts? Vai tu arī kādu meklē?

Sekojot mākoņa skrejai, Anda bija iegriezusies kādā nomales ieliņā, kur vēl nebija staigājusi, tāpēc tai interesēja, kur iela izbeigsies un kādās kalnainēs vilinās.

Te bija redzama kāda ar vīteņu augiem un vieglu sūnu pārsegusies klints radze. Izklausījās, it kā te tuvumā strūklotu strauts. Nu Anda atcerējās dzirdējusi kādu teiku par kapellu klintī — ziņkāres vadīta, tā pašķīra nokarenos vīteņaugus. Stāstīja, ka te klints terasē esot bijis avots. Laikam tecējumā no klints lejup plūstošā ūdens strūkliņa izgrauzusi šauru dobumiņu, ar laiku topot arvien lielāka. Šo Dieva asaru ievērojuši arī vietējie iedzīvotāji, neparastajam dabas veidojumam meklējot izskaidrojumu. Kāds slimais mērcējis avotā acis un pieri. Augšup paceltajās plaukstās tas sarietinājis no klints lejup ritošās ūdens lāses, apgalvojot, ka tās ir Dievmātes asaras, kas dziedē slimos un vārgos. Uz šī apgalvojuma pamata klints dobumu pamazām paplašinājuši, izveidojot to par svētnīcu.

Ieeja alā no ārpuses bija apaugusi ar stīgojošo augu, tā maldināja, liekoties tikai kā ar stīgām pāraudzis akmens. Šai vietai viegli varēja paiet gaŗām nepamanot. Tikai gaisma, caur spraugu lauzdamās, liecināja par kaut ko neparastu. Pieejot tuvāk, Anda pašķīra augus, jūtot sevī pavēli:

— Nomet visu ārpusē, pirms tu ej iekšā! Pamet kurpes ārpusē, lai putekļainās zoles neatstātu savas pēdas. Pamet savu neticību, lai no šejienes iznākot tu būtu svētīta un bez šaubu krimtieniem sirdī. Tik tīra likās šī vieta. Tajā ieejot, apņēma tik aizpasaulīgs klusums, ka Andai pašai savas sirds puksti likās piedauzīgi skaļi.

Alai nebija logu, gaisma nāca no augšas, no klints galotnē esošās spraugas, ar platu gaismas vālu paliekot centrā, ar mistisku ēnu sabiezējumiem kaktos. Saulstarā dejoja tikai zeltainu putekļu pudurītis. Viss te apliecināja paša Svētā gara tuvību, neļaujot šaubīties un izsamist.

Sienas un griesti rādīja kaluma zīmes akmenī, kas bija pārvilcies ar pelēki zaļu sūnu, apliecinot, ka daba papildināja cilvēku roku veikto, lai pašas veidotais mākslas darbs būtu pilnam nobeigts. Šejienes iedzīvotāji apgalvoja, ka telpa ir tikai paplašināta, nebojājot dabas pašas veidoto.

Sienas iekšpusē ar zaļu dzīvu vainagu visapkārt auga staipeklīgais ērkšķu augs, kuŗa sarkanās ogu krelles atgādināja uzplēstu asiņu vāti.

Te nebija altāŗa, kā tas parasts līdzīgās vietās. Nebija arī svētbilžu. Pašā telpas dibenā bija pēdas sešas liels paaugstinājums ar dziļākām un seklākām terasēm. Šo pakāpienu un dobumu veidojumā staroja zilgana mēnesnīcai līdzīga gaisma. Dobuma dziļākajā stūrī, klusus burbuļus sijādams, plūda sīks ūdenskritums.

Svētās jaunavas tēls bija vairāk dobuma labajā pusē ar mazliet uz priekšu pastieptu kailo pēdu zem biezi krokotā baltā tērpa. Pret gaismu pavērstā seja jaunavīgi tīra un skaista. Reizē kā gaisā pacēlusies un dzīva tā stāvēja pašā gaismas kūlī. Visā šai parādībā bija tik daudz aizkustinošas paļāvības un mīlestības, kas aizgrāba līdz asarām, tik pazemīga un vienkārša bija tās klātiene.

Klintij rasinot retas lāses, vizuļodami, krāsu zilganumā laistīdamies, ūdeņi krājās un pazuda zem Dievmātes kājām. Klusi, klusi, pilienu pa pilienam lāsodams, no klints rasojušais ūdens, izraudot visas pasaules rūgtās sāpes, krājās dzidrā peļķē pie Svētās kājām.

Dobuma ārmalā norasojušās klints tuvumā bija nolikti daži sīkas migliņas pierasoti rožu ziedi...

Alas krēslainumā bija sajūta, it kā te blakus būtu kāds neredzams, mistisks spēks, ka Svētās apgarotais vaigs un dzidrās acis tevi redz un svētī. Viņa nepastiepa roku, bet vieglā pieskaršanās bija jūtama. Tās rokā bija zaļš, pie krūtīm piespiests ērkšķa zars, pieziedējis ar asiņu lāsēm.

Ziedi pie Svētās kājām liecināja, ka te klusuma mirklī pakavējās kāds lūdzējs. Anda redzēja, tur kāds vīrs bija kņupus nometies ceļos, ar seju pret Svēto, neredzot un nejūtot neko citu, tik dziļi tas bija nogrimis lūgšanā.

Krītošās ūdens lāses atgaismoja iesarkanu gaismu, atspīdot saļimušā vīra matos, līstot pār tā pleciem. Laikam lūdzējam likās, ka pati Dievmātes roka nogulst tam uz pleca. Tad tas cēlās, un miers bija viņa vaigā. Ar seju pret Svēto, vīrs lēni atkāpdamies izgāja no nišas. Lēnā solī svešais vīrs aizkāpa pret kalnu.

Andai kavējoties alā, klints arvien vēl rasināja retās lāses. To ritēšanu Anda dzirdēja pat sevī, un lūpas tai skaita:

— Sirds kā altārī iedegta svece
Lēni izdegot klusi sāp.
Kur tu esi? — tā nebeidz vaicāt,
Nerimst un klusi izdegot sāp.

Nostāju elpot, gaidu un klausos,
Mēma ir zeme, debess un zvaigznes,
Kad ar pēdējo nopūtu lūdzos:
Dievs, manu sirdi dzimtenē aiznes...

— Kas šos vārdus lika Andas mutē? Kas tos raksta tās sirdī ar uguns burtiem, dziļās bezelsu sāpēs izsūrstot?

Anda redzēja, kā Svētās plakstā riesās liela asara, notekot pār tās vaigu.

— Vai tas tikai ūdens, kas līst no tavām dzidrajām acīm? — Anda jautā Dievmātei.

Šī vieta pieveica katru neticīgo, šai zemei simbolizējot krustā sisto, cenšoties parādīt ciešanu ceļu un savu piederību kristietībai.

*

Pēc mazās kapellas Anda sāka vairāk interesēties par apkārtni, cenšoties atklāt arvien kaut ko neparastu. Tas nebija šīs zemes dabas skaistums, kas apbūra viņas acis. Pret visu to viņas sirdī arvien vēl bija aizspriedums, mutē — noliegums. Ir daudz kas lielāks, vārdos nepasakāms, kas to aicināja. Un meža balsij kļūstot arvien stiprākai, vientulīgie klejojumi sākās. Anda nespēja pati izšķirt, vai tā bija māņticība vai patiesi dziļa ticība, kas šai zemei uzspiedusi savu zīmogu. Te ir tik daudzas mežu katedrāles, kur simtgadu egles pūš stabules, spēlē vēju ērģeles un saulainās dienās gaismas eņģeļi staigā zem eglēm. Tur, tai klints dobumā, ierakstīts kāds svēto izteiciens, par kuŗu vietējie zina stāstīt, ka te notikusi kāda parādība, un iedzīvotāji bijībā iedēstījuši šai vietā tik īpatnējo vijīgo stādu, kas ar asajām ērkšķu adatām ieķeŗas visblīvākajā akmens sienā. Pavasarī, vasaras sākumā, tas tur ziedēja sarkanā spilgtumā, kamēr vasaras otrā pusē stāds bija nobērts sarkanām odziņām. Ikkatrā lapas padusītē turējās apaļa, sarkana pērle, atgādinot sarecējušu asins lāsīti. Dīvains bijīgums pārņēma, skatoties ērkšķainajā krūmā — kā asinis tā varēja ziedēt?!

Un atkal: visa šī zeme likās ciešam zem ērkšķu vainaga, zem dūrienu sāpēm. Nekur arī nebija noticis tik daudz parādību, atgādinot grēka ļaunumu un mudinot uz labo. Bet vai kāds to pieņēma?

Tā staigājot, Andai atklājās daža laba neparasta vieta. Te tā uzgāja kādu mazu, kuplu egļu aizklātu koka baznīciņu, brīnoties, kas še mežā nāca lūgt? Katrā mazākajā sādžā bija sava neliela baznīca. Vai putni un meža zvēri varbūt gani vasaras dienās, mežu pļavās ganot govis un aitas? Bet te viņa bija, ar pusviru durvīm gaidot ienācējus.

(Turpinājums sekos)

Nikolajs Kalniņš

Pļaujas svētkos

Pievērs Dieva vārdiem ausi:
„Ko tu sēsi, to tu pļausi!"
Tukšas sēnalas ja sēsi,
Druvā vārpas neredzēsi.

Ja uz akmens sēkla kritīs,
Neuzdīgs, kaut iesēts šķitīs:
Aiznesīs to putnu bari,
Tukšs būs tīrums, ko tu ari.

Bet ja Dieva vārdiem klausi:
Labus graudus vienmēr sēsi,
Desmit, simtkārtīgi pļausi,
Tukšu klēti neredzēsi.

* * *

Alberts Galiņš

Laime

Nav laime izsakāma vienā teikumā,
Pie viņas piekļūt nevar vienā dienā,
Tai jātuvojas visā mūža gājumā.

Nav laime izsakāma vienā teikumā.
To satikt nevar viens, ir jāiet kopībā
Ar citiem, soli solī, elpā vienā.

Nav laime izsakāma vienā teikumā,
Pie viņas piekļūt nevar vienā dienā.

* * *

Ilze Liepiņa

Viss laistās

Viss tavā mīlestībā laistās:
Lūk, lietus paltī krāsās skaistās
Viz varavīksnes atspīdums.
Kāds zelta sagšu uzsedz mums,
Kad apģērbs mans tev vaļā raisās,
Ar zvaigznēm līdzi rozes kaisās.

* * *

Austra Balode

Mēraukla

„Jo trakāk, jo labāk"
ir šīsdienas sauklis —
mēraukla vērtību skālai.
Ar to mēs apsedzam
miesu un garu
un vērtību sajukumu;
skaistumu kroplībā meklējam,
pilnību — tukšuma skavās.
Vērtības sakāmies pasnieguši
krāsainos balonos
gadtirgū.
Bet tie mūs priecina, žilbina
vien īsu brīdi,
līdz pagaist mēmā tukšumā,
vai arī asprāša bultas ķerti,
tie saplok — beidz elpot
ar lielu troksni.
— Troksni? — bet tas taču
slavas sākums!
— Un arī noriets — diemžēl.
Jo trakāk, jo labāk...

* * *

Marija Urnežus

Vijolīšu gaismā

Ar vijolītēm šīm
no ziedu debesīm,
ar maija vēsmu liegu,
kāds sapnis atraisās
un nejūtu vairs sniegu,
kas ilgi dusējis
bij dziesmu spārnu galos.
Ar vijolītēm tā
nu ziedēšanā dalos
un jaunā saskaņā
ar dabas ritmiem kļaujos
tās pulsos saldi straujos.
Kā dienu sākumā
viss manī skan un dzied,
kad vijolīšu gaismā
nu ziedu himnai ļaujos.

Daugavas Vanagu globālais salidojums 1989.g. Amerikā

Daugavas Vanagu Fondam Straumēnos 13. septembrī notika Daugavas Vanagu centrālās valdes prezidija paplašināta sēde, kuŗā bez DV priekšn. J. Frišvalda un prezidija locekļiem S. Lindiņa un A. Lindena piedalījās arī DV vanadžu priekšniece A. Liepiņa, DV Austrālijas saimes valdes priekšsēdis A. Baltiņš, DVF valdes priekšs. L. Rumba, Straumēnu pārvaldnieks A. Sīlis un CV padomnieks jaunatnes lietās I. Kažociņš.

Sēdi atklājot, DV priekšn. lūdza ar klusuma brīdi pieminēt mirušos DV darbiniekus. 25. jūnijā mirusi plkv. V. Januma dzīvesbiedre Līne Janума; 15. jūnijā — vanadzēnu kustības ierosinātājs T. Sīlis; 25. augustā — DV Kanadas zemes valdes loceklis R. Britāls.

Savu viesošanos Straumēnos atzīmējot, A. Baltiņš pasniedza Straumēnu saimniekam A. Sīlim Austrālijas zemes saimes dāvanu — Stīpnieka kundzes gleznu.

Darba kārtībā galvenā vieta bija DV centrālās valdes jūnija sēdes lēmumu īstenošanas jautājumi. PBLA priekšsēdim O. Pavlovskim nosūtīti DVCV lēmumi par politisko darbību un DV saimes līdzdalību nacionālpolitiskos pasākumos. A. Lindens ziņoja, ka Kanadā sekmīgi veikta Melnās lentes akcija. A. Baltiņš aizrādīja, ka tādas akcijas jāsāk organizēt laikus, un Austrālijā ierosinājums nonācis par vēlu. Nākamā politiskā akcija plānota 10. decembrī.

A. Liepiņa informēja, ka Londonā šī akcija organizēta kopīgi ar ukraiņiem.

Uz Vīni no 4. līdz 10. novembrim Daugavas Vanagu organizācija sūtīs P. Vasariņu. A. Lindens meklē piemērotu mākslinieku, kas uzņemtos zīmēt vajāto Latvijas brīvības cīnītāju portretus ierosinātai propagandas marku serijai. Tādu seriju izdevuši igauņi saviem cīnītājiem. Viņš rūpēsies arī par autora sameklēšanu jaunam Latvia and Latvians izdevumam, kam vēlams tekstu papildināt ar jaunākiem datiem un bagātāku illustrāciju klāstu.

J. Frišvalds ir konsultējies ar J. Leitīti un A.J. Bērziņu Vācijā par iespējām sagatavot materiālus ierosinātajai grāmatai par kritušajiem Latviešu leģiona karavīriem. Jāatrod darbinieks, kas varētu Bērzainē no kopējās kartotēkas izrakstīt kritušo un bez vēsts pazudušo datus. Vplkv. A. Silgaiļa grāmata angļu valodā par Latviešu leģionu ir solīta šā gada oktobrī.

DVCV jaunatnes nozares vadītājs M. Graudiņš izsūtījis vēstules visai DV saimei, pastāstot, ka savā laikā noraudzījies uz DV organizāciju ar zināmu skepsi. Viņu atsvešinājusi vienveidība ietērpos, aiz kuŗas viņš domājis saskatām arī vienveidīgi šauru domāšanu. Vēlāk viņš atskārtis, ka šķietamā vienveidība īstenībā ir vienotība, kuŗā mājo milzīgs spēks. Divreizdivi nometnē Kanadā viņš vadījis ievirzi ar tematu Latviešu karavīrs. Vanagiem ir vienots mērķis un aktīvas cīņas pieredze, kā arī materiāls spēks, ar kuŗu īstenot nākotnes darbības plānus. Viņš nolēmis šai darbā piedalīties. Tagad kā DV centrālās valdes loceklis Graudiņš cer ar globāliem apkārtrakstiem iedzīvināt jaunatnes aktīvitāti. Viņš pārliecināts, ka DV organizācija sadarbībā ar kontinentu jaunatnes apvienībām dod iespējas radīt vienojošu apziņu cīņai par latviešu tautas tiesību atgūšanu.

DV ģenerālsekretārs A.J. Bērziņš sagatavojis un izsūtījis DV organizācijas gadu gaitā pieņemto lēmumu un atzinumu sakopojumu, kas attiecas uz jaunatnes darbu. Prezidijs ar gandarījumu atzīst, ka DV sadarbība ar Eiropas latviešu jaunatnes apvienību Anglijā un Vācijā ir ļoti laba. Eiropas latviešu padsmitnieku apvienībai ELPA piešķirts DM 500.- pabalsts. Krusttēvu naudas maksājums Minsteres latviešu ģimnazijas absolventu sūtīšanai uz vienu gadu cita kontinenta latviešu ģimenēs paaugstināts uz 5000 dol. Gaidai Paeglei Brazilijā DVCV piešķīra 450 dol. pabalstu studijām Sabiedrisko zinātņu institūtā Minsterē.

Prezidijs izskatīja saņemto Bērzaines finanču pārskatu un atzina, ka bez rēgulāra atbalsta Bērzaine pati sevi uzturēt nevar. Tas varētu būt iespējams tikai tad, ja viesu telpas izmantotu visu gadu. Prezidijs ar atzinību novērtēja Daugavas Vanagu Mēnešraksta redaktrises S. Ancānes pūles izveidot redakcijas kollēģiju un pārstāvju tīklu. Izskatīja žurnāla finanču pārskatu un apstiprināja apgāda vadītāja maiņu.

Pārrunāja arī par Šatakvas institūta un PSRS-ASV draudzības biedrības konferenci Lielupē.

Atskatā prezidijs vērtēja DV piedalīšanos bīskapa Meinarda darbības 800 gadu atcerē Romā kā panākumu. Prezidijs izteica pateicību DV Beļģijas nodaļai un Ed. Ozolam par ceļojuma izkārtošanu, tāpat prelātam Dr. K. Ručam un Dr. A. Brumanim par izkārtojumu Romā un uzmanību, kāda parādīta DV organizācijai.

Prezidijs lūdz DV ASV saimi izkārtot 6. Globālās DV dienas ASV 1989. gadā sakarā ar CV lēmumu Globālās dienas turpmāk rīkot ik trešo gadu.

M.A. Zariņa no Luinga salas Skotijā ziņojusi, ka tur noticis svinīgs dievkalpojums, atceroties 1936. gadā bojā gājušos latviešu jūrniekus. Dievkalpojumā un svinībās piedalījies liels skaits latviešu.

Iks.

No kreisās puses Daug. vanadžu Kanadā vad. Nora Pulciņa, vanadžu ansambļa Senatne priekšniece Ārija Freimane — Daug. Vanagu Kanadā vad. Guntars Brikmanis, Sv. K. vanadžu kopas vad. Milija Zvejniece, Ieva Ķere, Zigrīda Masītis.

Darbīgas vanadžu kopas jubileja

Pagājuši 35 gadi, kopš mazā Kanadas pilsētiņā Sv. Katrīnās sanāca DV nodaļas vanadzes un nodibināja savu kopu. Gadu gājumā vanadzēm rosīgi darbojoties un skaitam pieaugot, kopa izveidojās par patstāvīgu DV nodaļas daļu. Pašlaik Sv. Katrīnas ir vienīgā nodaļa, kuŗā vairāk vanadžu nekā vanagu. Pēc pirmās priekšnieces Irmas Andersones šo amatu 35 gados vēl veikušas septiņas vanadzes. Tagadējā Milija Zvejniece vada kopu jau 9. gadu.

35. g. atceres vakara programmu vadīja vanadze Dzintra Eglīte. Svinīgs un skaists bija vanadzes Māras Pētersones vadītais svētbrīdis. Daugavas vanadžu Kanadā vadītāja Nora Pulciņa, atklājot šo vakaru, sumināja jubilāres viņu darbīgumā, sirsnībā un palīdzības darbā, atbalstot ar ievērojamām naudas summām sevišķi jaunatni, rakstot kartītes un sūtot saiņus ieslodzītiem soda nometnēs.

Aicinot tālāk turpināt svētīgo darbu, Kanadas vanadžu vadītāja pasniedza kopas vadītājai M. Zvejniecei rožu ziedus, vēl pieminot, ka tās domātas visām Sv. Katrīnu vanadzēm.

Svētku runā DVKV priekšs. Guntars Brikmanis uzsvēra latviešu sievietes vienmēr lielo pienākuma un atbildības sajūtu, ka arī centību un neatlaidību, darbu veicot. Nobeigumā viņš sveica kopu visas Kanadas vanagu saimes vārdā.

Sekoja apbalvojumi, kuŗus izsniedza DV Kanadā vadītājs Guntars Brikmanis kopā ar Daugavas vanadžu Kanadā vadītāju Noru Pulciņu. CV atzinības rakstu saņēma: Ieva Ķere un ansambļa Senatne priekšniece Ārija Freimane. Zigrida Masīte saņēma DV organizācijas augstāko apbalvojumu — nozīmi Zeltā. CV Kultūras noz. vadītājs A. Kalupnieks nodeva sveicienus apbalvotiem no DV priekšnieka J. Frišvalda un CV valdes. Gaŗo apsveikumu rindu ievedīja nod. valdes priekšs. Jānis Ķere, pasniedzot aploksni. Pēc tam sekoja sveicieni no DV Londonas nod.— ziedi; Hamiltonas nod. — ziedi. Sv. K. vanadžu vakarētāji pasniedza albumu ar skaisti izrakstītu apvalku; Kesvikas nod. — ziedi. Bija arī daudz citu sveicienu.

Vakaru kuplināja vīru ansamblis Kalvis. Ievadā ansambļa vadītājs Juris Dzeguze sveica vanadzes viņu jubilejā, atceroties ansambļa iesākuma gadus, kad tie pirmo reizi viesojās ārpus Toronto Sv. Katrīnu vanadžu sarīkojumā. Uz klausītāju vēlēšanos bija jādod vairākas piedevas. Pēc koncerta pāri par 120 viesiem bija iespēja piedalīties, vanadžu sagatavotā azaidā. Jautrībā un sirsnībā turpinājās saviesīgā sadzīve.

Sarīkojumu Kalendārs

11. oktobrī pl. 10 KLKA kongresa atklāšanas akts Latviešu namā; turpat pl. 20 saviesīgs vakars pie labas mūzikas.

12. oktobrī pl. 16 Latviešu Namā Latvijas 800 gadu kristianizācijas atcere Romā — skatos un skaņās.

16. oktobrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē J. Galejs izrādīs kanadiešu kultūras filmas.

Radio raidījumi Latviešu Balss, AM skāla 1540 pl. 22.30

18. okt. un 1. novembrī.

18. oktobrī pl. 18.30 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 36. gada svētki.

19. oktobrī (svētdien) pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārā Dr. V. Kalniņš referēs par tematu Šūnu struktūra un tās funkcija asinsvados. Vadīs E. Ķiršs.

19. oktobrī no pl. 11.30 līdz pl. 15 Pļaujas svētku azaids Latviešu Centrā. Mūzikāla programma — piedalās ansamblis Dzirksts.

19. oktobrī pl. 16 Latviešu Namā TLB dāmu komitejas rīkotā Raibā pēcpusdiena.

22. novembrī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle.

25. oktobrī pl. 19 Latviešu Nama gada svētki.

25. oktobrī pl. 17.30 DVTK izrāde O,M,T.A. festivalā „Ir Akmeņi raud" Fairview Library Theatre, 35 Fairview Mall Drive, Willowdale.

26. oktobrī (svētdien) pl. 15 V. Upeslāča referāts DV klubā.

26. oktobrī Latviešu Centrā no pl. 11.30 līdz pl. 15 azaids. Pl. 14 vid. zālē E. Lejiņa travelogs — Ko stāsta akmens piemineķļi par maju un inku kultūrām.

2. novembrī (svētdien) pl. 15 E. Tiltiņa referēts DV klubā.

2. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums.

8. novembrī Kalvis 35 darbības gadu atceri atzīmē ar koncertu.

8. novembrī (sestdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš, no pl. 10.00—18.00.

8. novembrī pl. 19.00 Karavīru daudzinājums DV namā.

9. novembrī (svētdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš, no pl. 12.00—18.00.

9. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB literāri mūziķāla pēcpusdiena varoņu piemiņai. Māc. A. Celms. Ariana Liepiņa.

23. novembrī pl. 15.00 mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena DV namā.

30. novembrī (svētdien) pl. 15 K. Zenaiša referāts DV klubā.

30. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB sarīkojums ar māc. A. Dūmiņa referātu — Laiks un mūžība.

6. un 7. decembrī DV tirdziņš.

14. decembrī pl. 14.00 DV Bērnu eglīte DV namā.

20. decembrī pl. 19.00 DV biedru eglīte DV namā.

31. decembrī pl. 20.00 Jaungada sagaidīšana DV namā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

1. novembrī, sestdien, Castle Frank High School, Jēkaba Graubiņa skaņdarbu koncerts, veltīts komponista 100. dzimšanas dienas atcerei. Piedalīsies Toronto dziesmu vienības.

25. novembrī, otrdien, Jane Mallett Theatre, vijolniece Rasma Lielmane.

21. janvārī, 1987. g., trešdien, Toronto universitātes Walter Hall Edgars Kariks, flauta un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.

2. aprīlī, ceturtdien, Jane Mallett Theatre, Olga Grike, mecosoprāns no Vankuveras.

TORONTO

● Trīs dienas pirms savas 97. dzimšanas dienas 24. septembrī mirusi Līze Paulīne Tole, dzimusi Liepiņa. Viņa dzimusi 21. septembrī Mētrienes pagastā. Aizgājēju no Martino bēŗu nama uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 26. septembrī izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikei paliek meita Nanija, znots Helmuts Didrichsons, mazdēli Egils un Erlents, mazmeita Verona un mazmazdēls Juri.

● Toronto latviešu māsu kopa rīko 11. novembrī Latviešu Centrā slēgtu referāta vakaru. Runās Dr. P. Cakuls. Sākums pl. 19.00.

RAIBĀ NEDĒĻA

TIKAI PRIEKŠSPĒLE

Šīs nedēļas nogalē visas pasaules tikpat kā aizmirstā ziemeļzemē, klusajā Islandē, pie viena galda atsēdīsies starptautiskā politiskā ekrāna pašreizējās zvaigznes — ASV prezidents Ronalds Rēgens un Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Michails Sergējevičs Gorbačovs. Šo neparedzēto sanāksmi acīm redzot ir vēlējies Kremlis, un Vašingtona ne pārāk priecīgā prātā to pieņēmusi. Domā, ka tāpat kā iepriekšējās apspriedēs Ženēvā abi lielie vismaz piecas stundas runās par sasāpējušām problēmām tikai zem četrām acīm.

Rēgens nesola panākumus.

Rēgens vēl konferences priekšvakarā atkārtoti uzsvēra, ka lai no Islandes dialoga pasaule negaida nekādus tūlītējus rezultātus — oficiāli parakstītus līgumus vai solījumus. Šīs sarunas kalpos tikai divu lielo oficiālās tikšanās apspriežamo problēmu noskaidrošanai. Šī oficiālā sanāksme paredzēta, Gorbačovam ierodoties ASV.

Gorbačovam līdzi brauc arī Raisa.

Islandes dialoga degpunktā būs atbruņošanās, resp. abu pretējo pušu militāro arsenālu un bruņoto spēku skaita samazināšanas apsvērumi. Kā zināms, par bruņošanās samazināšanu abas puses jau gadiem ilgi runā Ženēvā, Vīnē un Stokholmā, un tikai šīs vasaras beigu posmā, abām pusēm speŗot vienu soli uz priekšu un divus atpakaļ, izdevās sacelt nelielus cerību putekļus. Helsinkos pēc triju gadu ilgas runāšanas gandrīz vienojās par to, ka turpmāk lielos manevros, kas iepriekš pieteicami, varēs kā novērotāji piedalīties pretējās puses militārā misija.

Kas attiecas uz amerikāņu stratēģiskās aizsardzības sistēmu jeb t.s. Zvaigžņu kaŗu, Rēgens vēl nav piekritis nekādiem ierobežojumiem. Bet tas ir tieši tas, ko Gorbačovs un viņa sarkanie māršaļi grib par katru cenu izspiest no paša Rēgena.

Nesteigsimies notikumiem priekšā ar saviem minējumiem. Viens ir skaidrs, ka ne Rēgens, nedz Gorbačovs uz Islandi līdzi neņems savā bagāžā nekādas piekāpšanās formulas. Un ja tādas tur arī atrastos, tad tās būs tik nenozīmīgas, ka tām būs tikai pólitiska lūpu zīmuļa vērtība.

Darījumi, kas vainagojas ar parakstītiem līgumiem, ir visas starptautiskās diplomātijas pamatā. Te gan jāpiezīmē, ka darījumi var būt izdevīgi vai neizdevīgi, morāli vai morāli nepieņemami, un arī tādi darījumi, kas abiem sarunu partneriem nemaz nesāp, jo tie slēgti uz kāda cita ādas, par ko bieži nelaimīgais upuris dabū zināt tikai vēlāk.

Pats galvenais tomēr šajos darījumos ir ticamības koeficients solījuma devējam vai līguma parakstītājam. Cik augsts šis koeficients ir Kremlim, to vismaz Rēgens un arī viņa padomdevējs Matloks pēc okupētās Rīgas Jūrmalas apmeklējuma tagad ļoti labi zina.

Nav nozīmes te pieminēt Jaltu, Potsdamu, Helsinkus, Madridi vai citas mētropoles, kur ar lielu pompu parakstīti nolīgumi, lai pēc gadiem tos starptautiskās politikas izvērtētāji atrastu un noliktu pie vēstures baigākām liecībām lielo varu savstarpējos darījumos.

Ja Rēgens Islandes tikšanos neuzskata par neko vairāk kā starpposmu lielajam samitam, tad Gorbačovs tanī pašā laikā jau rībina savas propagandas bungas, ka Islandē jau parādīšoties tas, kam pie sirds vistuvāk stāv pasaules miera nodrošināšana un arī tas, kas imperiālisma akluma pārņemts, gribot gatavot pasaulei pastardienu šausmīgā ātomkaŗā.

Gorbačovam uz Islandi līdz brauks arī izdarīgā, izskatīgā Sarkanās imperijas pirmā lēdija — superbiedrene, viņa laulātā draudzene Raisa. Rēgena otrā puse Nansija paliks mājās, jo Islandē taču nav ne piemērotu telpu, ne trauku reprezentālu viesību sarīkošanai.

Islandes apspriedes aizkulisēs vēl rēgojas arī Rēgena un Gorbačova darījums, kuŗā Ņujorkā notverto Kremļa spiegu apmainīja pret Maskavā aizturēto amerikāņu žurnālistu Daņilovu. Divas stundas pēc Daņilova izlaišanas Ņujorkā lielīgi lidmašīnā atceļam uz Maskavu varēja kāpt arī spiegs Zakarovs. Vai pieminēt to, ka šis faktiskais krievu spiega apmaiņas darījums pret amerikāņu žurnālistu tika apsegts ar caurredzamu ielāpu, jo Kremlis, parādot savu labo gribu, piedevām izlaida žīdu disidentu Orlovu. Rēgena apgalvojums, ka nekāda apmaiņa nenotiks, jau bija aizmirsts.

ORLOVS BALTAJĀ NEMĀ

Vašingtonā šonedēļ ieradās piedeva pie Daņilova apmaiņas pret Kremļa spiegu Zakarovu. Šī piedeva ir pazīstamais žīdu disidents Jurijs Orlovs ar sievu Irīnu. Orlovs par Helsinku nolīguma izpildīšanas pārbaudes komitejas noorganizēšanu Maskavā bija notiesāts uz desmit gadiem izsūtījumā.

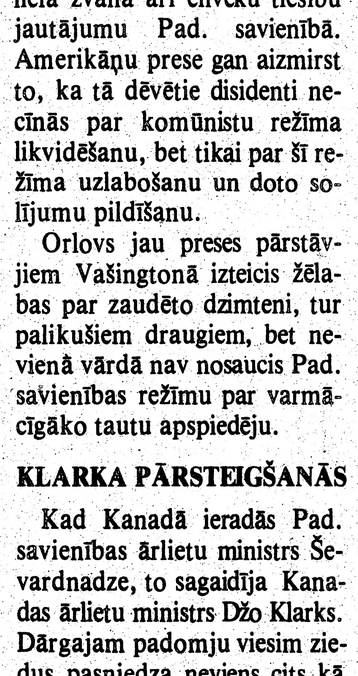

Orlovs bija spiegu darījuma piedeva.

Vašingtonā otrdien viņu pieņēma Baltajā namā pats prezidents Rēgens, tādējādi pasvītrājot, ka amerikāņi varbūtējā lielā samitā kārs pie lielā zvana arī cilvēku tiesību jautājumu Pad. savienībā. Amerikāņu prese gan aizmirst to, ka tā dēvētie disidenti necīnās par komūnistu režīma likvidēšanu, bet tikai par šī režīma uzlabošanu un doto solījumu pildīšanu.

Orlovs jau preses pārstāvjiem Vašingtonā izteicis žēlabas par zaudēto dzimteni, tur palikušiem draugiem, bet nevienā vārdā nav nosaucis Pad. savienības režīmu par varmācīgāko tautu apspiedēju.

KLARKA PĀRSTEIGŠANĀS

Kad Kanadā ieradās Pad. savienības ārlietu ministrs Ševardnadze, to sagaidīja Kanadas ārlietu ministrs Džo Klarks. Dārgajam padomju viesim ziedus pasniedza neviens cits kā paša Klarka meitiņa Katrīna. Pats tēvs labvēlīgi smaidot

Ševardnadze ar Kanadas ārlietu ministra meitiņu Katrīnu.

noskatījās, kā Ševardnadze apkampa Katrīnu un nobučoja to uz vaiga. To, ka Ševardnadze ir bijis varens čekists savā republikā, Klarks droši vien bija aizmirsis.

Pārsteigums pēc šī emocionālā notikuma nāca otrā dienā, kad čekisti Maskavā aizturējuši kādu Kanadas radiofona tulku. CBC raidītājs ir pazīstams ar savu Kremlim labvēlīgo noslieci ziņu sniegšanā. Vai čekisti būtu kļūdījušies?

ŠAMIRS GALVENĀ KRĒSLĀ

Tanī pašā laikā, kad pasaule uzmanīgi seko Gorbačova un Rēgena mini-samitam Islandē, svarīgas pārmaiņas notiek citā pasaules malā — Izraēlā. Tur 10. oktobrī savas pilnvaras noliek līdzšinējais ministru prezidents Perezs, lai 14. oktobrī pēc iepriekšējas norunas, valdības galvas pienākumus varētu pārņemt likuda partijas līderis, līdzšinējais ārlietu ministrs Šamirs.

Sociālists Perezs savā valdīšanas puslaikā panāca Izraēlas militārās dēkas pārtraukšanu Lebanonā, apturēja astronomisko inflāciju pašā Izraēlā un iesāka pozitīvas sarunas ar arabu kaimiņzemēm, kuŗu gala mērķis bija palestīniešu problēmas izkārtošana visiem pieņemamā veidā.

Šamirs ir gluži citāda kalibra politiķis, kas uzskata, ka Izraēlai ir jāpārvērš Judeja un Samarija (tā dēvētais Rietumkrasts) par žīdu apdzīvotu territoriju.

Gadījās, ka tieši Šamiram, uzņemoties ministru prezidenta pienākumus, kāds pazīstams žīdu autors ASV izdotā grāmatā apgalvo, ka Šamirs savā laikā kā Šterna terroristu bandas vadonis devis rīkojumu zviedru diplomāta grafa Bernadotes nogalināšanai. Pēdējais aizstāvējis palestīniešu territoriālās prasības un centies būt neitrāls. Šamirs šo apgalvojumu nav ne atsaucis, nedz apstiprinājis.

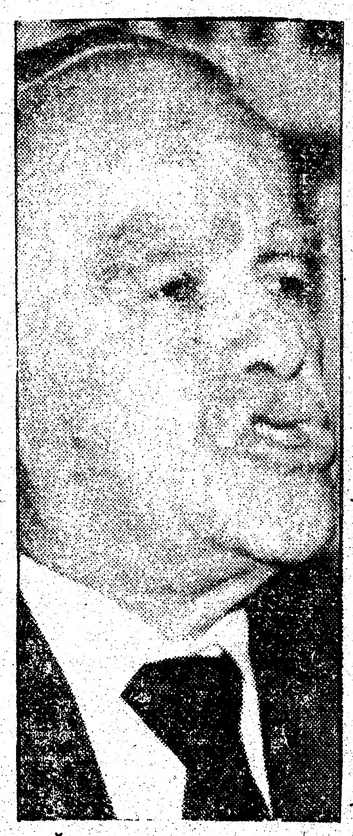

Šamirs nomaina Perezu.

Pēdējās dienas The London Times publicējis informāciju, kuŗā apgalvots, ka Izraēlas rīcībā esot ievērojams atomieroču arsenāls. Perezs gan paspējis protestēt, norādot, ka laikraksts droši vien domājot atomenerģijas stacijas.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Aicina Draudzības lokā

Latviešu skautu un gaidu 5. lielās nometnes Draudzības lokā izloze ir noslēgusies un pārskats rāda 10,476 dol. atlikumu. Nometnes rīkotāji pateicas katram, kas izlozi atbalstīja gan ar mantām, gan ziedojumiem.

Ārpus izlozes vēl saņemti 1,446 dol. ziedojumos no 24 latviešu organizācijām un trim ģimenēm. Iepriecina komentāri ziedotāju pavadvēstulēs, kas rāda, ka skautu/gaidu jaunatnes audzināšanas darbs tiek augsti novērtēts.

Ar lielāku ziedojumu savas dzimšanas dienas atzīmēja Hugo un Velta Liepiņi Čikagā, un Helēna Hofmane Kalifornijā atceras savas gaidošanas dienas un ka „toreiz nometne bija viena lieliska pieredze."

Lai arī vēl nepietiek līdzekļu, nometnes rīkotāju darbība sāk koncentrēties uz pašas nometnes labu izdošanos.

4. un 5. oktobrī nometnes vietā pulcēsies vadītāji no visiem ASV un Kanadas novadiem.

Paļāvībā uz turpmāku sabiedrības atbalstu un ar apziņu, ka nodarbības būs reizē audzinošas un interesantas, atliek tikai gādāt par kuplu jauniešu līdzdalību nometnē. Tādēļ aicinām ikvienu latviešu jaunieti, neatkarīgi no piederības latviešu, amerikāņu vai kanadiešu skautu/gaidu kustībai, ieslēgties uz vienu nedēļu mūsu Draudzības lokā un piedalīties lielajā nometnē. Šī ir reta izdevība īsu brīdi skautot/gaidot vienā no ASV labākajām skautu nometnēm, sadraudzēties ar latviešu skautiem un gaidām, pat no tālās Austrālijas, un iepazīt skautošanas latviskās īpatnības. Tuvāka informācija par piedalīšanos nometnē saņemama no vad. Juŗa Pūliņa, 3831 N. Oakley Ave., Chicago, IL 60618.

Lai apzinātu ārpus latviešu vienībām esošos skautus un gaidas, lūdzam visas latviešu draudzes un organizācijas savās pilsētās mudināt latviešu jauniešus un atbalstīt viņu piedalīšanos Draudzības lokā.

Vad. Juris Pūliņš

ČIKAGA

● Skolas darbu 6. septembrī iesāka ar prāv. V. Vārsberga svētbrīdi. Skolas pārzine Dr. G. Michele sveica skolas saimi, uzsākot 37. mācības gadu Kr. Barona skolā. Priecājās kā par jauniem skolēniem, tā arī par tiem, kas šodien atsāks mācīties latviešu valodu. Starp tiem jau daži pieauguši. Pateicās Čikagas skolēniem par atbalstu visādos darbos, Gaŗezera vidusskolā un par labām sekmēm mācībās.

Skolotāju vidū šogad ir maiņas: ģimenes un darba apstākļu dēļ skolas darbu pārtrauca skolotājas G. Muižniece un B. Valtere. Par pārzines palīdzēm darbosies A. Reveliņa un L. Spure, no jauna skolas darbā iesaistījušās: skol. I. Dukāte, M. Plūme un R. Veitmane. Skolas bibliotēkas vadību uzņēmies I. Šmidchens. Paldies R. Pūliņai par līdzšinējo bibliotēkas iekārtošanu un vadīšanu. Tautās deju jaunāko grupu šogad vadīs A. Briede-Bilzēna. Skolā patlaban 118 skolēni un 17 latviešu valodas nepratēji, kas atsāka mācīties latviešu valodu.

● Čikagas vanadžu kopa pēc vasaras pārtraukuma rīkoja pirmās vakariņas ar rudens sezonai piemērotu referātu 19. septembŗa vakarā. Tās bija pulcinājušas kuplu apmeklētāju skaitu. Pēc Miķeļdienas mielasta iebaudīšanas dalībnieki ar lielu interesi noklausījās Hermīnes Legzdiņas stāstījumu par Miķeli un viņa nozīmi senajā laika skaitīšanas sistēmā, kā arī par tautas ticējumiem, paražām un izdarībām šinī saulgriežu laikā.

Miķeļiem parasti gatavo bagātus mielastus. Tā arī šais svinībās vanadzes cienāja viesus ar cāli un biezputru ar piedevām.

Pateicība referentei H. Legzdiņai par plašo stāstījumu — par mūsu senām tradicijām un Miķeļdienas nozīmi.

Nākošās vakariņas ar filmas izrādi par ledus laikiem 24. oktobrī Vanagu mītnē. Sākums pl. 18.30. Visi laipni aicināti.

A. Z.

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

● **Izjusti personīgi pakalpojumi**

● **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Toronto spēkratu lieltirgotava

COURTESY ON THE QUEEN'S WAY

APSVEIC SAVU JAUNO TIRGOTĀJU

VALDI FREIMANI

Valdim ir vienpadsmit gadu pieredze kā spēkratu mechaniķim un tirgotājam. Mūsu lieltirgotava ir lepna paziņot, ka Valdis būs priecīgs pakalpot ikvienam latvietim, kas vēlēsies iegādāties spēkratus.

Valdis labprāt iepazīsies ar ikvienu tautieti pa telefonu vai sastapsies savā darba vietā vai mājās. Viņa telefona numuri ir:

darbā 255-9151,
mājās 249-8019.

Jūs cienot,
Valdis Freimanis

JAUNĀS VISZEMĀKO ALGU LIKMES ONTARIO PROVINCĒ

Šīs jaunās vispārējās viszemāko algu likmes (ieskaitot ražas ievākšanas strādniekus) stājas spēkā ar 1986.g. 1. oktobŗa nedēļu:

PARASTĀ DARBĀ

Parastā (stundā)	$ 4.35
Alkoholisku dzērienu pasniedzēji (stundā)	$ 3.85
Studenti, jaunāki par 18 g. (stundā)	$ 3.50
Mācekļi (stundā)	$ 4.25
Būvniecībā (stundā)	$ 4.35*
Ātrās palīdzības strādnieki (stundā)	$ 4.35*
Medību pavadoņi (pus dienu)	$ 21.75
(pilnu dienu)	$ 43.50
Mājsaimniecībā (stundā)	$ 4.35
(dienā)	$ 35.00
(nedēļā)	$191.00
(mēnesī)	$823.00
Visaugstāk atļautās maksas par pansiju	
Atsevišķa istaba (nedēļā)	$ 20.00
Kopēja istaba (nedēļā)	$ 10.00
Ēdiens (viena maltīte)	$ 1.70
— (nedēļā)	$ 35.00
Pansija (nedēļā)	
— ar atsevišķu istabu)	$ 55.00
— ar kopēju istabu	$ 45.00

** Īpašas likmes būvstrādniekiem (ieskaitot laukuma sargus) un ātrās palīdzības strādniekiem pārtrauks ar 1986.g. 1. oktobri. Šo strādnieku algu katēgorija būs ietverta vispārējā zemāko algu grupā.*

Šekojošās jaunās minimālās algu likmes ražas ievācējiem būs spēkā ar 1987. gada 1. janvāri:

RAŽAS IEVĀKŠANAS STRĀDNIEKI

Pieaugušie (stundā)	$ 4.35
Studenti, jaunāki par 18 g. (stundā)	$ 3.50
Visaugstākās cenas par pansiju	
Istaba, atsevišķa (nedēļā)	$ 20.00
kopēja (nedēļā)	$ 10.00
Ēdiens (viena maltīte)	$ 1.70
— (nedēļā)	$ 35.00
Pansija (nedēļā)	
— (atsevišķa istaba)	$ 55.00
— (kopēja istaba)	$ 45.00
Apmešanās mājā (nedēļā)	
— ar apkalpošanu	$ 63.00
— bez apkalpošanas	$ 47.00

Papildus informācija saņemama Employment Standards Branch, Ontario Ministry of Labour.

Vajadzīgos tālruņa numurus meklējiet tālruņu grāmatā, zilo lapu ailē — Ontario valdība.

Ministry of Labour
Ontario
Minister, William Wrye
Premier, David Peterson

Toronto ziņas

● Savā mājā 27. septembrī 73 gadu vecumā miris ltn. Aleksandrs Bruniņš. Viņš kalpojis Latvijas armijā un Otrā pasaules kaŗā cīnījies Leģionā. Aizgājēju pēdējā gaitā 30. septembrī no Rosar bēŗu nama uz Jorkas kapsētas latviešu kapu nodalījumu izvadīja māc. J. Cālītis. Pie aizgājēja šķirsta, klātu ar Latvijas karogu, bija virsnieku apvienības goda sardze. Atvadvārdus teica virsnieku apvienības priekšnieks vltn. E. Ozoliņš, no Siguldas 7. kājnieku pulka ltn. Pēteris Vītols. Iepriekšējā vakarā dziedāja vīru ansamblis Kalvis, jo aizgājējs savā laikā dziedājis Kalvī, kā arī Sv. Andreja draudzes korī.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienas katra mēneša 1. un 3. nedēļā atsāks 22. oktobrī pl. 13.00 Latviešu centrā māc. J. Jālīša, A. Celma un F. T. Kristberga vadībā. Šī gada temats: Ticība - Neticība - Māņticība. Piedalīsies arī viesi lektori. — Bībeles stundas Latviešu centrā sāksies 29. oktobrī pl. 13.00 māc. A. Celma vadībā. Iztirzās Jāņa evaņģelija 4. nodaļu. Stundas notiks katru otro trešdienu, kad Reliģisko pārdomu pēcpusdienas nebūs.

● Pensionāru apvienības 2. oktobŗa saietā Latviešu namā 150 dalībnieku noklausījās dzejai un dziesmai veltītu pēcpusdienu, programmā piedaloties Birutai Komarovskai, Valentīnai Šimiņai, Kārlim Štelmanim un Teodoram Rozentālam, kas vadīja kopēji dziedātās dziesmas. Hugo Miķelsons rādīja savus parastos veiklības trikus. 14. oktobrī kopējs izbraukums uz Oriliju lapu zeltā. 16. oktobrī Jānis Galejs rādīs divas kultūrfilmas.

Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums (1. Tesal. 5:18).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

Mūsu mīļā

Janthe Irēne Euterpe Brunavs
dzim. Bērziņš

dzimusi 1920. gada 15. martā Burtniekos, Latvijā,
mirusi 1986. gada 26. septembrī Otavā, Kanadā.

Dziļās sērās un mīlestībā
viņu piemin

vīrs,
māsa un
krustmeita, Otavā.

Pa sapju ceļu baigu
Mans Dievs man lika iet,
Kur saule aizsedz vaigu
Un dienas vidū riet;

Un pārtrūkst mana gaita,
Pirms vakarblāzma kvēl,
Kaut darbu vēl bez skaita
Un dzīvības tik žēl...

Dieva mierā aizmigusi mūsu mīļā

Emīlija Rutkovskis
dzimusi Pods

dzimusi 1885.g. 27. janvārī Bornsmindes pag., Bauskas apr.,
mirusi 1986.g. 25. septembrī Toronto.

Dziļās skumjās
meita, mazdēli, vedekla, mazmazbērni
un dēls nezināmā tālumā.

Bij tālos ceļos nogurušas kājas,
Un svešos vējos piekususi sirds.

7. Siguldas kājnieku pulka piemiņas fonda
ilggadīgais revīzijas komisijas loceklis

leitnants Aleksandrs Brūniņš

dzimis 1913. gada 28. novembrī,
miris 1986. gada 27. septembrī.

Sēro
Piemiņas fonds

Mūsu ordeņa brālis

Kārlis Ratnieks

dzimis 1914. gada 24. februārī Grencu pag., Tukuma apr.,
miris 1986. gada 4. aprīlī Melburnā, Austrālijā.

Sērās piemin
Latviešu Dzelzkrusta
Kavalieŗu Savienība

Mūžam nerimst Daugavas krāces,
Mūžam nerimst varoņu gars

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

12. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

19. oktobrī dievkalpojums, plkst. 11. Arī Sv. skolas un jauniešu nodarbību atsākšana.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

12. oktobrī pl. 11 kopbaznīcas dievkalpojums

19. oktobrī pl. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

12. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

19. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

26. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

2. novembrī pl. 13 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Dziesmu lapiņas. Baznīcas gadskārtējais bazārs.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

19. oktobrī dievkalpojums Grace United baznīcā **nenotiks.**

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

12. oktobrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 dievkalpojums latviešu valodā.

19. oktobrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

26. oktobrī pl. 11 Reformācijas svētku dievkalpojums; pl. 12 iesvētamo sanāksme.

2. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 17.30 Reformācijas svētku bankets.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

12. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums igauņu baznīcā.

19. oktobrī pl. 11 dievkalpojums igauņu baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Svētceļojums uz Luinga salu

Šogad piepildījās 50 gadi kopš latviešu jūrnieku traģēdijas, kuģim Helena Faulbaums nogrimstot viesuļvētras sabangotajā jūrā, netālu no Luinga salas pie Skotijas krastiem 1936.g. 26. oktobrī. Bojā gāja arī lielākā apkalpes ļocekļu daļa, kas apglabāta salas Kilčatanas kapsētā.

1938.g. 5. jūlijā Latvijas sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš atklāja kapa piemineklī ar visu noslīkušo vārdu ierakstiem.

Gadu desmitu ilgajā tecējumā laika zobs jau bija paspējis sagrauzt ierakstu vārdus, un tikai ar lielām grūtībām tos vairs varēja salasīt.

1983.g. vasarā grupa ELJAs jauniešu iegriezās Luinga salā, un tā daudz kas vairāk kļuva zināms par šiem latviešu jūrnieku kapiem. Tā paša gada rudenī salu apmeklēja arī Nikolajs Doičevs, viens no Staburaga roveru vecskautu dzimtas locekļiem Anglijā. Tur viņam tūliņ nobrieda doma, ka latviešu jūrnieku kapakmens ieraksti būtu atjaunojami, lai paliktu arī vēl nākošajām paaudzēm. Viņš 1985.g. uzsāka savas idejas īstenošanu, vācot ziedojumus. Kapakmens ierakstu atjaunošanas darbi izmaksāja £850. Iztrūkumu sedza kāds anonims ziedotājs ar £300.

1986.g. vasarā plāni sāka īstenoties, jo akmens ieraksti bija nobeigti, nu tikai bija jānoorganizē latviešu ierašanās jo kuplā skaitā. No sākuma domāja, ka būs tikai maza grupa, bet braucēju bija vairāk, tāpēc bija jādomā par plašāka apmēra izkārtojumu. N. Doičevs, pats dzīvodams aiz Londonas, Rovfantes muižā un pilnā pansijā, ziedoja savu brīvo laiku pasākuma veikšanai, braukājot neskaitāmas reizes uz Luinga salu. Svinībām bija izraudzīts 12/13. septembris.

Talkā nāca arī DVF Līdsas nodaļa. Vēl tikai bija jāatrod atrisinājums kapteiņa Kalniņa (Latviešu jūrniecības archīvs Kardifā) ierosinājumam — Luinga salai dāvināt Latvijas karogu. To uzšuva M. Krieviņa no Līdsas.

Beidzot pienāca 12/13. septembris. No Staburaga roveru dzimtas piedalījās vad. E. Asmanis, A. Balodis, M. Bude, G. Mansons un N. Doičevs.

Kad šo rindiņu rakstītājs kopā ar DVF Līdsas nodaļas organizēto autobusu devās pretī Skotijai un Luinga salai, pats brauciens jau par sevi izvērtās par neaizmirstamu piedzīvojumu. Jau aiz Glazgovas ceļš izvirzījās gar 22 jūdžu garo Lomonda ezera malu ar skaistiem skatiem. Pati diena dzidra, saulaina ar tālu redzamību. Vakarā sasniedzām Obanu naktsmājām.

13. septembŗa rītā no Obanas devāmies uz 15 jūdžu attālo Luinga salu. Laiks bija jauks. Lai gan sestdienas rīts bija dzestrs, tas tomēr bija saulains.

Tikko no Obanas lielā ceļa nogriezāmies Luinga salas virzienā, ceļi kļuva šauri, kas mūsu lielajam busam radīja lielas problēmas. Laipnie skoti savās vieglajās mašīnās aizveda mūs līdz pārceltuvei. Tikko sasniedzām pārceltuvi, no otra krasta prāmis nesa pāri automašīnas. Mums bija liels pārsteigums un saviļņojums, jo visas mašīnas bija rotātas ar Latvijas karoga krāsām.

Otrā krastā mūs jau gaidīja salas iedzīvotāji, N. Doičevs, Mr. H. King un citi. Sirsnīgi rokas spiedieni un mudinājumi, lai mēs braucot tālāk uz kapsētu. Atkal šai krastā visām mašīnām Latvijas karodziņi. Pārsteidza arī tas, cik viss bija labi noorganizēts un par visu vairāk šī viesmīlīgā un sirsnīgā saņemšana.

Beidzot esam jau Kilčattanas kapsētā. Kopā esam 64 — latvieši un daudzi salas iedzīvotāji.

Viesi noliek ziedus no Luinga salas komitejas, lauku puķes noliek Lilija Machlachlana (Lilly Maclachlan). Latviešu viesu vidū no LNPL Marianna Zariņa, no DVF A. Tauriņš, latviešu jūrnieku pārstāvis kapt. Sleja, no DVF Līdsas nodaļas — J. Pētersons, Staburaga roveru vecskautu dzimtas pārstāvji un jaunieši kopā ar citiem viesiem, kas vēlējās būt šai svinīgajā atcerē.

Svētbrīdi vada māc. A. Putce un Ilze Kuplēna-Ewart. Kapsētas ceremonijai beidzoties, visi gatavojas ar mašīnām pārcelties uz Kulipūli (Cullipool) zvejas laivu ostu, no kurienes interesenti varēs braukt uz kuģa nogrimšanas vietu.

Jau no tālienes redzam, ka ostmalas laukumā mastā lepni vējā viegli plīvo Latvijas karogs. Piebraucot tuvāk, redzam visām laivām mastos un pat buŗu laivai, noenkurotai netālu no krasta, mazus Latvijas karodziņus. Kaklā iespiežas kamols, dažs norauš asaru lāsi no vaiga. Visiem miklas acis.

Pēc programmas ziņām Wild Rose uzņems oficiālo vadību, aiz tās sekos pārējās laivas: Tamara of Lorne, Sea Witch un citas laivas. Visu uzkāpšanu no sauszemes un no ātrlaivas filmēja BBC televīzijas apkalpe. Preses ātrlaivā bija visi oficiālie laikrakstu fotografi un BBC TV, un Staburaga (3) VDz fotografs vcs. A. Balodis un viņam līdzi ar ziediem vad. E. Asmaņa vietā brauca ycs. G. Mansons.

Sasniedzot avarijas vietas tiešo punktu (noskaidrots ar sonara aparātiem), visas laivas, kam piebiedrojās arī Islejas (Islay) glābšanas laiva, uz kuŗas bija vēl vienīgais dzīvais 82 g.v. Džons Makdūgals (John Macdougall) no toreizējās 1936.g. glābšanas laivas komandas, izveidoja apli. Jūrā sakrita ziedu pušķi. Karogi nolaidās pusmastā, iestājās klusums, tikai zveju laivu motori klusi dūca jūras dziesmu. No preses ātrlaivas ziedus no latviešu skautiem jūrā iemeta Staburaga (3) dzimtas vcs. G. Mansons.

Pēc jūras svētbrīža, laivām atgriežoties krastmalā, dalībnieki pulcējās Luinga salas zālē. Salu dāmu komiteja bija sagādājusi cienastu. Īsos vārdos viesus uzrunāja Fils Robertsons (Phil Robertson), lordmeijers Margādle (Margadale), prezidents no Islejas glābšanas laivas un salas mācītājs Malkolms Ričī (Malcolm Ritchie).

Visu latviešu organizāciju un viesu vārdā ar uzrunu pateicās LNPL prezidija locekle Marianna Zariņa. Viesi varēja apskatīt dažādus preses izgriezumus no 1936.g. traģiskiem notikumiem, kā arī apskatīt Latvijas Triju zvaigžņu ordeņus, ko piešķīra par varenību jau aizsaulē aizgājušiem glābējiem: Hugh MacLachlan, John MacKenzie un Peter MacPhee.

Pēc maltītes kopējs dievkalpojums notika Kilčattanas baznīcā, kur bez latviešu mācītājiem piedalījās arī skotu salas mācītājs M. Ričī. Programmas bija iespiestas angļu un latviešu valodā un dievkalpojums izvērtās par aizkustinošu brīdi, ko neviens klātesošais neaizmirsīs līdz sava mūža galam. Visi dziedājām vienā meldijā Teici to Kungu; nobeigumā — Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils — katrs dziedāja savā valodā.

Māc. A. Putce un Ilze Kuplēna-Ewart spredikļi teica latviešu un angļu valodā. Noslēgumā svētrunu teica māc. M. Ričī.

Dievkalpojumam beidzoties, tautu dēls ienesa Latvijas karogu un nodeva to māc. A. Putces rokās, kas to savukārt nodeva tālāk Luinga salas mācītājam; viņš solījās to turēt svētu un baznīcu rotāt piemiņu svinībās.

Beidzot pienāca laiks šķirties. Lielā sirsnība un viesmīlība, ko mums parādīja Luinga salas komiteja un iedzīvotāji, paliks siltā atmiņā.

Arī laika ziņā diena bija pati Dieva dāvināta. Ja kādreiz arī jūs aizbraucat uz Angliju, neaizmirstat arī Skotiju — tā ir skaista, kā arī, mums tur ir draugi Luinga salā. Tie ir skotu iedzīvotāji un traģiskā nāvē svešā zemē guldīti latviešu jūrnieki — viņu atdusas vieta gaida ziedu sauju arī no jums šai tālajā Skotijas salu nostūrī. **G. G. Arājs.**

Īss svētbrīdis vadības laivā Wilde Rose. Viesu vidū Marianna Zariņa (LNPL), A. Tauriņš (DVF), Staburaga skautu pārstāvis N. Doicevs, tautu meitas un dēls. Māc. A. Putce ar māc. Ilzi Kuplēnu-Ewart vadīja svētbrīdi. Piemiņas ziedu vainags jūrā...
Foto A. Balodis.

Svētbrīdis Kilchatana kapsētā Luinga salā. Priekšplānā mācītāji Aldonis Putce un Ilze Kuplēna-Ewert. Aizmugurē Staburaga vecskautu dzimtas goda sardze. No kr. vad. E. Asmanis, G. Mansons, M. Bude. **Foto A. Balodis**

Svētdien, 19. oktobrī, pl. 16 Latviešu Namā

Raiba pēcpusdiena

Piedalās: Raimonds Šteinbergs ar slīdītēm pa rietumu Kanadu, Vāciju un Japānu.
Edv. Tiltiņš lasīs par jaunības piedzīvojumiem.
Vija Purmale — deklamācijas.
Alb. Vītols — kopdziesmas.
Programmu vadīs Ruta Rozentāle.

Kafijas galds.

Ieeja 6 dol., pensionāriem 5 dol.

VISUS LAIPNI IELŪDZ
TLB DĀMU KOMITEJA

Jāredz, jāsatiekas, jāpiedzīvo...

Rietumvācija, Toronto, Mineapole, Ņujorka

ALBERTA EGLĪŠA IMPRESIJA

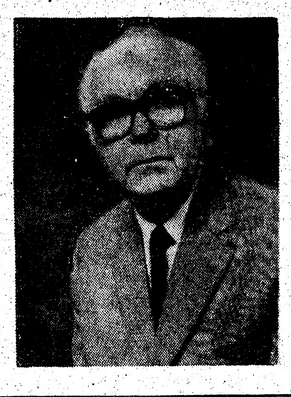

(Turpinājums)

Miķelsona delikatešu veikalā vēl tiek iegādāti visādi gardumi, citi pavisam tautiski, un tad bez apstājas, kamēr sākas Hurona ezera Džordžijas līcis. Zaļi pakalni, zili ūdeņi, kupli, zeltaini lauki. 700 kilometrus noskrējuši no Niķeļa kalna skatāmies Sadberijā kā plaukstā turētā kļavas lapā. Pilsētas slava ir 80% niķeļa produkcija pasaules patēriņam, tāpat ievērojama platīnas un vara ražošana. Pilsētai apmēram tikai 100.000 iedzīvotāju, starp kuriem, mājās atgriešanās sapni glabādami, dzīvo arī mūsu trimdas tautieši. Man personīgi tā interesanta ar to, ka Sadberijā dzīvoja, raktuvēs strādāja Vidzemes un Kurzemes cīņu līdzgaitnieks, slavenais Kociņa pulka Lāča ķepa — Arnolds Siņķis. Mūsu gaitas toreiz šad tad krustojās, kaujās pat reizēm atradāmies kaimiņos, bet pēc kara un gūsta tomēr satikties vairs mums neizdevās. Vienīgi sarakstījāmies, un sevišķi Ziemsvētkos no Arnolda pienāca vienmēr gara vēstule. Druscin žēlojās par iegūtajām rētām, par saltajās naktīs, slapjajos grāvjos iegūtajām kaulu sāpēm, bet nekad nebija bez optimisma un — sirdij pāri plūstoša spara. Bija lepns, priecājās par dēlu, un vēl īsi pirms aiziešanas mūžīgajā miera dārzā Arnolds rakstīja: „... ka Pienavas pauguros deviņpadsmitnieku upuri beigās tomēr nebūšot bijuši velti. Tu redzi pats, cik daudz esam palikuši paši, un cik daudz mums ir izdevies izglābt nākotnei arī citus, par kuriem okupētajā Latvijā ne vietējiem komūnistiem, ne krievu iebrucējiem naktīs nenāk miegs, jo viņi labi zina, ka visi ļaundari tur atrodas tikai pagaidām..."

Pirms turpinām ceļu, noliecas galva, atmiņā dzirdu drauga balsi, klusumā jūtu viņa mierīgo garīgumu. Tas bija dzīvs dvēseles brīdis. Un atkal mūsu mašīnas steidzas tālāk. Mašīnu vadītāji nav noguruši. Šaurumā, aiz kura vēl vienmēr saulē kvēlo žilbinošs Hjurona ezera spogulis, daudz baltu putnu, klaigā sidrabainas kaijas. Turpat pie Sault St. Marie pilsētiņas pavisam vienkāršā motelī, kura saimnieks ir tikai pirms gada iecelojis Ķelnes vācietis, mēs dabūjam pirmās naktsmājas, un — vakariņas. Ostā, kas nav lielāka par Pārupa tēva ābeļdārzu, pāris motorlaivu. Vienā pat dzied un skaļi smejas. Gar ūdens malu, gar sen pamestām, aizmirstām niķeļa raktuvēm klaiņo vasarnieki, pastaigājas caurbraucēji — tūristi. Odu sīkšana skan ausīs, un — stiebru pieaugušā līcī var dzirdēt suņiem līdzīgi rejošas vardes, var novērot tā sauktās savvaļas meža karpas savās trokšņainajās spēlēs. Kanadā, tāpat ASV tām neesot nekādas vērtības, neviens tās pat nemēģināšot makšķerēt vai iedzīt tīklā. Pusnaktī tantiņas istabā par godu 65 gadu jubilāram plūst šampanietis. Pārrunās jaunā krāšņumā staro dažādas atminēšanās. Pieminam ciemošanos gleznotāja Reinholda simtkrāsainajā meža mājā — Dunroonā. Un nākošā dienā, traucoties tālāk pa ceļu caur sulīgiem mežiem, var pamanīt tumši zaļās nogāzēs ganāmies briežus. Bet skaļajiem ūdenskritumiem klinšainās gultnēs, augstajiem granīta kalniem apvārsnī tiek pāri tikai putņi, vējš un sapņi. Ēnainās pazarēs šūpojas stari, kad neaizkavēti, nejautāti smaidošiem ierēdņiem garām pēkšņi esam Amerikas pusē. Mūsu automašīnu riteņi san. Kaut kur pērkam žāvētas zivis, līdzīgas reņģēm. Vēl smaržo un siltas. Superiora krastā ilgi negribas šķirties no Dulutas skata.

Taču apstāties nedrīkstam, jāsteidzas. Mineapoli sasniedzam īsi pirms trešās dienas saulrieta. Atkalredzēšanās gaviles. Toronto iespaidi staro mums visiem tur bijušiem, arī tiem, kuriem stāstam savus jaunākos piedzīvojumus, sāk spožāk mirdzēt acis.

Vienīgi mineapoliešu vasaras nedēļu centrā — Sesku ciemā pie Vientuļā ezera ir pelēks un līst. Piektdienas vakarā zivju ēšana onkulīša krasta mājā tomēr skan līdz vēlai nakts stundai. Vilis piesaka savu ciemošanos Eiropā 1988. gadā. Pienavas pauguru bijušo zēnu satikšanās Jura dārzā zem egles ir rēgaina un tikpat bezgalīga kā viņu personīgās atmiņas. Priecīgas stundas līgo Mirdzas, Irmas, Reinīšu istabās, un kviešu tirgus pilsētā, kuŗai pretī Misisipī otrā krastā Minesotas pavalsts galvaspilsēta St. Paul ar savu grandiozo katedrāli, laiks paiet ātri.

Mums šī pilsēta interesanta arī tāpēc, ka tanī dzīvoja aeronautikas profesors un Minesotas universitātes mācības spēks, rundālietis Jānis Akermanis, ka 1974. gadā pēc architekta Gunāra Birkerta sensacionālā projekta tiek uzcelta Federālās rezerves bankas augstceltne Mineapolē, ka šinī pilsētā gūst sev slavu Skujenē dzimušais, trimdā izaugušais graudkopības un elevātoru speciālists ASV, un — romāna Bada sazvērestības autors Jānis Freivalds; un vēl sevišķu popularitāti sev ir iemantojis arī zvaigžņu vīrs — astronoms Kārlis Kaufmanis, kuŗa lekcijas vienmēr pārpildītas, priekšlasījumi izpārdoti. Vispār, cik tautiešu saimei dvīņu pilsētās netrūkst uzņēmības, to liecina arī viņu īpašumi, viņu vasarnīcas. Starp citu, viņiem pašiem sava banka, glīta sabiedriskā māja, divas luterticīgo draudzes, baznīca, tāli pazīstamā Sēļzemnieka spiestuve un izdevniecība, liela mēbeļu fabrika, un iepriecinošākais kā sadzīvē, tā pārējās aktīvitātēs — paaudzes vienotas. Nupat patīkamākais pārsteigums tur ir —Macilo Publishing Co. izdotā Ilgas Eglītes grāmata angļu valodā (146 lp.) par savas lielpilsētas veciem laikiem rakstos un zīmējumos. Jāpiezīmē, ka jaunā autore ir laikraksta Minneapolis Star un Tribune pastāvīga līdzstrādniece, runā arī latviešu valodu un spēlē flautu Herberta Porieša pūtēju orķestrī. Zīmējumus grāmatai darinājis Ilgas kollēga Craig MacIntosh. Pēdējā brīdī vēl laimējās Ukraiņu mājā noskatīties Zviedrijas latviešu teātŗa sniegumā Raudupieti. Liekas — ne sevišķi izdevies eksperiments. Nākošā vakarā drāmatiska montāža — Pēdas, kas patiesībā atkal ir diskutējams veltījums Jūlija Lāča bēdīgi traģiskajai personai mūsu tautas drāmas sākumā.

Beidzot mūsu ciemošanās dienām pienāk finmāls. Vēl telefona saruna ar Sanfrancisko dzīvojošo draugu Jāni Liniņu. Nākošā reizē mums jābūt pie viņa, parādīšot Holivudu, un tai brīdī, kad Arvīds mūs vizina uz Mineapoles lidlauku, debesīs nav neviena mākoņa, tikai sirdī atvadīšanās sūrums.

Aiz lidmašīnas loga līdz apvārsnim zied saules puķes. Mēs esam gaismas jūrā un zem mums ir milzīgs plašums. Tālumā ēnainas kalnu muguras, zib ezeri, upes, taisni, plati ceļi, kuŗiem abās malās tīrumi viļņo, savieno pilsētas, tuvina jūru krastus. Virs Čikagas, Detroitas 10.000 metru augstumā Ameriku var redzēt vairāk nekā braucot automašīnā. Pitsburgas apkārtnē patālu prom aizlido gaŗām cita mašīna. Apkārt, virs un zem mūsu dunošā putna slēpjas pasaules brīnumi. Gaisā dīvaina vientulības sajūta. Interesanti, ko domā, kur kavējas pārējie? La Guardia lidlaukā ielidojam piektdienas pēcpusdienā. Nav nekādu problēmu, vienīgi ceļa somas jāgaida, bet tad vairāk nav apstāšanās. Atstājot lidlauku starp pirmajām mājām mājām nelielā laukumā spēlējas bērni, un tā ir aizrāvušies spēlē, ka nemaz nemana, kas notiek apkārt. Viņi skrien, sviež, met kūleņus, ķeŗ bumbu. Taksometra šoferis pamanījis mūsu ziņkārīgo skatīšanos, pastāsta: Skaļi varot būt, bet spēles laikā nedrīkstot slinkot vai palikt dusmīgs, un kāda kuŗam ādas krāsa, neesot svarīgi, jo tā esot vienīgā satikšanās vieta šinī blokā. Paši, kamēr nonākam Hiltonā lēnām kustēdamies pārpildītā ielā, esam ceļā vairāk nekā stundu.

Reizē jāpiezīmē, ka šī pilsēta, kuŗā mums laime būt jau otru reizi, ir noslēpumaina, arī — liberāla. Tu drīksti un vari dzīvot kā tik vēlas sirds. Nevienām citām acīm par to nav daļas, nav vaļas tevi ieraudzīt. Un atkarībā no dolariem, no tavas bohēmiskās dabas pastaigāšanās Ņujorkā var izvērsties ļoti interesanta. Bet ja paša sīkpilsonības dēļ tur ar tevi kaut kas atgadīsies, saies šķērsām, tad esi pazudis, nežēlots, izsviests ielā, jo tās mistērija ir tāda, kāda ir, un — citur līdzīgas nav. Ņujorka ir vairāk nekā tikai pilsēta, tā ir katram vienreizējs, daudzkrāsains, daudzvalodains piedzīvojums, kuŗā katrs akceptē katru, un ielās pat chaotiskās satiksmes vidū neredz chaosu. Vienīgi nepārtraukti plūst cilvēku un mašīnu upe, virs kuŗas varbūt vairāk nekā parasts, virmojošajā vasaras tveicē šūpojas sadegušā benčina tvaiki.

(Nobeigums sekos)

LATVIEŠU NAMA

491 COLLEGE IELĀ, TORONTO

GADA SVĒTKI—LABVĒĻU VAKARS

sestdien, 25. oktobrī, pl. 19

*Priekšnesumi * vakariņas * bufete un deju mūzika.*

Piedalīšanās (ieskaitot ziedojumu pilsētas pieprasīto trauksmes signālu ierīkošanai namā)

50.00 dol. no personas.

Pieteikšanās līdz 21. oktobrim pie:
S. Zaķes, tālr. 293-2513
un A. Dubrovskas, tālr. 922-2931.

Piedalīties svētkos un atbalstīt Latviešu Namu lūdz

NAMA VALDE UN DĀMU KOMITEJA

SANDRA MOGENSEN,

Art. Dip. A.R.C.T. RMT

KLAVIERU SKOLOTĀJA, SOLISTE, PAVADĪTĀJA

1 Crown Hill Place, Apt. 2
Etobicoke, Ontario, M8Y 4C1, tel. 233-9181.

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.

ACU ĀRSTS

Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.

3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1

Tel. (416) 485-5233.

No okupētās Latvijas žurnāla Dadzis

— MUMS PIE PIRKSTIEM NEKAS NEVAR PIELIPT — MĒS MAZGĀJAM ROKAS NE VAINĪBĀ!

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Septembrī Ņujorkā viesojās okupētās Latvijas mākslas mūzeju un izstāžu direktore Ināra Ņefedova. Viņa iegādājusies gleznas, ko pārvedīs uz Rīgu. Samaksa mākslinieciem par darbiem ir rubļos, ko var saņemt pats mākslinieks, ierodoties Rīgā, vai viņa pilnvarota persona. Iegādāti 40 trimdas latviešu mākslinieku darbi. Daļa tomēr atteicās darbus pārdot.

● Okupētās Latvijas ciemiņu koncerts 27. septembrī Kamī koncertzālē Manhatenā bija pievilcis tikai mazliet pāri par simt apmeklētāju. Koncertā piedalījās tenors Kārlis Zariņš, Ūldis Urbans ar oboju un pavadītājs Pēteris Plakidis. Programma bija piemērota trimdiniekiem. Tur bija J. Kalniņa, Alfreda Kalniņa, J. Mediņa, V. Baštika un A. Jansona komponēti darbi, kā arī cikls ar P. Plakida kompozicijām, un pāris italiešu operu ārijas. Koncerts nebija atklātībai izziņots. Nav zināms, kas un kādēļ šo turneju rīko.

● Bībeles stundas rudens posmā atjaunoja 24. septembrī Jonkeru baznīcā. Bija ieradušies 28 dalībnieki, krietni mazāk nekā citām reizēm. Iepriekšējos gados tās atsāktas tikai pēc Miķeļa dienas, šogad tas noticis divas nedēļas ātrāk. Tās notiek ik pa divām nedēļām.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Ziemeļu novada dāmu komitejas rīkotajā Miķeļa tirgū 28. septembrī Jonkeru baznīcā apmeklētāju bija tik daudz, ka visiem neiznāca sēdvietas zālē, daži tās atrada pagalmā, lai iebaudītu tirgus labumus. Azaidam varēja dabūt zušus un citas žāvētas zivis, desas un desiņas ar kāpostiem, putraimdesas un pelēkos zirņus, jāņusieru un dažādas saldas maizes. Kafejnīcā varēja dabūt kafiju ar cepumiem; pašceptu maizi varēja iegādāties kukuļos ņemšanai līdz. Stiprāka malka cienītāji varēja dabūt miestiņu. Lielajā loterijas izlozē bija pusducis gleznu, rokdarbi, rotas lietas un citi laimesti, bet mazajā loterijā sīkāki priekšmeti. Baznīcas augšstāva zālē bija mākslinieces Zanes Treimanes abstrakto gleznu izstāde. Priekšnesumu daļā tautas deju kopa Trejdeksnis rādīja jauniestudēto programmu. **Vk.**

DETROITA

● DV vanadžu kopa 14. septembrī rīkoja rudens sarīkojumu ar Māras Mozgas-Ruskules koncertu Sv.Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās.

Jaunā dziedone, plašas balss īpašniece, iepriecināja klausītājus ar mūsu komponistu skaistajām dziesmām. Dziedone Detroitā viesojās pirmo reizi. Klausītāji viņai veltīja sirsnīgus aplausus. Pēc bagātā snieguma un piedevām dzirdēja vēl divas tautasdziesmas.

Mārai Mozgai-Ruskulei labs partneris bija pavadītājs Eižēns Lizlovs, kas arī klausītājus iepriecināja ar divām Fr. Lista maz dzirdētām kompozicijām.

Saulainā svētdienas pēcpusdiena, gaidītais koncerts un vanadžu gatavotās vienmēr garšīgās pusdienas bija pulcinājušas lielu apmeklētāju skaitu.

Paldies DV vanadžu kopai Detroitā par labo sarīkojumu.

Astra Kalniņa

MINEAPOLE

● Latviešu literātūras seminārs uzsāka savu darbību jau vienpadsmito gadu pēc kārtas otrdien, 7. oktobrī, pl. 19, Latviešu Namā, 2337 Central Ave., N.E., Mineapolē. Temats: Latviešu sēta latviešu literātūrā — analizējot E.Virzas darbus un I. Leimanes Vilkaču mantinieci. Semināru vadīja mag.phil. V. Bērziņa-Baltiņa, un tas notiks katru otrdienas vakaru no 7. oktobŗa līdz 25. novembrim.

J. D.

ASV DV meistarsacīkšu šaušanā dalībnieki. No kr. priekšā: A. Meņģelsons, R. Rollis, A. Kalmanis, L. Kalmane, A. Minka, V. Rinkušs. Aizmugurē: V. Zālītis, A. Grava, V. Kalējs, I. Švānfelds, A. Krauklis.

GRAND RAPIDI

● Vienā no pēdējām draudzes padomes sēdēm pārrunāja vienīgo darba kārtas punktu: ko likt jaunās baznīcas altārī — gleznu vai krustu? Runa bija par bij. Vienības draudzes altāŗa gleznu Kristus augšāmcelšanās, ko darinājis prof. J. Annuss. Sēdē vairums runātāju izteicās, ka glezna paturama, un tā greznoja arī altāri, kad jaunā baznīca tika iesvētīta. Tagad draudzes locekļi saņēmuši pēdējo Baznīcas Vēšķu numuru (okt./nov.), kam pievienota aptaujas lapa. Tajā minēts, ka ikvienam draudzes loceklim atsevišķi jāatbild uz jautājumu, ko vēlas baznīcas altārī — gleznu vai krustu? Draudzes valde izsūtījusi šo aptaujas lapu, lai uzzinātu vairākuma domas, jo par tādu rīcību izteikušies vairāki draudzes locekļi. Tā nosūtāma atpakaļ draudzes priekšniekam un jāparaksta.

V. Z.

ČIKAGA

● Elvīra Dzelme 85 gadu dzimumdienu nosvinēja ģimenes, radu, draugu un labvēļu pulkā ČLB namā. Svinības ievadīja māc. A. Pūliņas lūgšana. Laicīgo daļu vadīja J. Pūliņš. Viņš vispirms pateicās jubilārei par veikto darbu Dzelmiešos un vēlēja arī turpmāk nepagurt mūsu tautas tradiciju turpināšanā. Gavilniece dzimusi 1911.g. 18. augustā Rīgā. Jau skolas laikā interesējas par latviešu senām tradicijām, sevišķi tautas dejām. Sākot ar 1933.g. jubilāre pievērsa nopietnu vērību tautas dejām, dejoja Jēkaba Stumbŗa tautas deju grupā, kas neatkarīgās Latvijas laikā bija nozīmīgākā deju grupa šajā nozarē. J. Stumbris interesējās par tautas deju saglabāšanu, pētījot to izcelšanos un choreografiju, aizstājot svešos iespaidus dejā, pierakstot senās un pats aranžējot jaunas latv. dejas. Tā jubilārē nostiprinās atziņa par latviešu tautas deju.

1944.g. Dzelmes devās trimdā, nonākot Vircburgas latviešu nometnē. Kopā ar Antoniju Līdumu E. Dzelme nodibinājusi deju kopu un uzstājusies daudzās latviešu nometnēs Vācijā.

1951.g. ierodas Čikagā un nodibina V. un E. Dzelmes tautas deju grupu, vēlākos dzelmiešus. Ar šo deju grupu viņi piedalās ASV un Kanadas latv. dziesmu svētku tautas deju lieluzvedumos.

Jubilāre ir mazskautu vadītāja Čikagā. Viņa aktīvi piedalās arī sabiedriskā dzīvē. Ir Čikagas latviešu biedrības dāmu kom. locekle, Ciānas draudzes locekle u.c.

Gavilniece saņēma daudz apsveikumu no tuvienes un tālienes.

● Čikagiešiem bērnu svētki notika 7. septembrī Sv. Pāvila un Sv. Jāņa draudzes īpašumā Vuddeilē pēc dievkalpojuma. Bērnu svētki sākās ar kopīgu skolēnu un jauniešu gājienu.

Māc. L. Zušēvica vadīja bērnu svētku dievkalpojumu. Skolas pārzine Dr. G. Michele apsveica dalībniekus, kas kuplā skaitā ieradušies. Viņa arī ziņoja, ka šai dienā uzsāk atsevišķu ziedojumu akciju, lai gūtu līdzekļus skolas telpu apsildīšanas ierīkošanai.

Vecāku padomes priekšs. U. Pūliņš iepazīstināja ar bērnu svētku izkārtojumu. Svētkus plašāk atbalstīja Čikagas draudzes, sabiedriskās organizācijas un dažas privātpersonas, iekārtojot un pārzinot 20 dažādus stendus. Svētku rīkošanā piedalījās: Čikagas Baptistu, Ciānas, Sv. Jāņa, Sv. Pāvila un Miera draudze, 13 sabiedriskās organizācijas: Jaunatnes pulciņš, ČLB Korporāciju kopa, Studenšu korp. kopa, DV apv. 6. Gaujas gaidu vienība, Konkordiju kopa, Kr. Barona skola, Mednieku un makšķernieku kopa, Sportisti, 70. Staburaga skautu un mazskautu vienības un E. Dukāts un D. Tomsons. Bērni piedalījās dažādās nodarbībās un sporta spēlēs.

Par visu bija gādāts, lai bērni justos priecīgi. Ciānas draudzes dāmas, palīdzot bērnu vecākiem, rūpējās par siltām pusdienām un citām garšīgām lietām. Bija savs prieks kā bērniem, tā arī vecākai paaudzei pārrunās ar draugiem un paziņām jaukajā svētdienā pašu latviešu īpašumā.

Šie bērnu svētki ļoti labi izdevušies un labi apmeklēti. Par to pateicība visiem, kas šī svētīgā darba atbalstīšanā piedalījušies. Tas deva arī 1500 dol. skolas vajadzībām.

● Pēc vasaras pārtraukuma Čikagas pensionāru biedrības pirmā sanāksme notika 10.septembrī. Sanāksmi atklāja biedrības priekšnieks V. Zvejnieks. Dievvārdus teica māc. A.Rautenšilds. Pianiste E. Mekša nodziedāja korāli un pavadīja kopdziesmas. S. Ose deklamēja K. Skalbes pasaku. Skolotāja agr. O. Rituma runāja par rakstnieka J. Akurātera darbiem un dzīvi.

V. Zvejnieks aicināja iestāties biedrībā un ziņoja, ka vasaras starplaikā miruši biedrības biedri: A. Pavasare, P. Kalniņš, L. Celmiņa un M. Āboltiņa. J. Priedītis pārcietis operāciju otrreiz.

A. Z.

Politiskās ievirzes lektori 3x3 nometnē Gaŗezerā. No kr.: O. Kalniņš, A. Balodis, A. Pavlovska, O. Celle. Stāv: M. Hildebrants, Dr. O. Pavlovskis, Dr. V. Klīve.

Foto V. Jaunkalnietis.

SAULAINES SPORTA SVĒTKI VIEGLATLĒTIKĀ

Skriešana

Putnu salas un Cāļu kalna meitenes: 1.v. K. Zommere (Sid.), 2.v. L. Neimane (Sid.), 3.v. A. Linča (Saul.) un L. Ozoliņa (Saul.). Putnu salas zēni: 1.v. E. Kaļiņš (Saul.), 2.v. R. Huska (Saul.), 3.v. A. Siliņš (Saul.)

Mazās meitenes: 1.v. A. Vilmane (Sid.), 2.v. I. Untika (Sid.) un G. Langina (Sid.), 3.v. M. Avena (Saul.), E. Pētersone (Saul.) un L. Zentiņa (Sid.).

Vid. meitenes: 1.v. M. Eglīte (Sid.), 2.v. I. Brence (Saul.), 3.v. L. Enzeliņa (Saul.)

Lielās meitenes: 1.v. L. Ezergaile (Saul.), 2.v. M. Tērauda (Sid.), 3.v. A. Dreimane (Saul.).

Vadītājas meitenes: 1.v. L. Kotta (Saul.), 2.v. A. Skomba (Sid.), 3.v. L. Bērziņa (Saul.).

Mazie zēni: 1.v. P. Semenovs (Saul) 2.v. K. Grīnbergs (Sid.), 3.v. P. Puķītis (Sid.).

Vid. zēni: 1.v. E. Semenovs (Saul.), 2.v. J. Lūsis (Saul.) un N. Ozoliņš (Saul.), 3.v. J. Melbārdis (Saul.).

Lielie zēni: 1.v. G. eislers (Saul.), 2.v. J. Ozols (Sid.) un M. Melbārdis (Saul.), 3.v. T. Tērauds (Sid.).

Vadītāji zēni: 1.v. U. Hodžins (Saul) 2.v. P. Kersteins (Sid.), 3.v. P. Kaļiņš (Saul.).

Tāllēkšana

Mazās meitenes: 1.v. A. Vilmane (Sid.), 2.v. E. Pētersone (Saul.), 3.v. M. Avena (Saul.).

Vid. meitenes: 1.v. K. Vilmane (Sid) 2.v. M. Eglīte (Sid.), 3.v. L. Enzeliņa (Saul.).

Lielās meitenes: 1.v. L. Ezergaile (Saul.), 2.v. D. Eislere (nav nometnē), 3.v. M. Tērauda (Sid.).

Mazie zēni: 1.v. Z. Hvapisinskis (Sid.), 2.v. K. Grīnbergs (Sid.), 3.v. P. Semenovs (Saul.).

Vid. zēni: 1.v. J. Lūsis (Saul.), 2.v. J. Melbārdis (Saul.), 3.v. E. Semenovs (Saul.).

Lielie zēni: 1.v. G. Eislers (Saul.), 2.v. E. Apse (Sid.), 3.v. J. Ozols (Sid.).

Vadītāji zēni: 1.v. U. Hodžins (Saul.) 2.v. M. Apse (Sid.), 3.v. G. Spoģis (Sid.).

Augstlēkšana

Mazās meitenes: 1.v. A. Vilmane (Sid.), 2.v. I. Untika (Sid.), 3.v. G. Langina (Sid.).

Vid. meitenes: 1.v. K. Vilmane (Sid) un I. Brence (Saul.), 2.v. M. Eglīte (Sid.) un L. Enzeliņa (Saul.), 3.v. R. Kollinsa (Saul.).

Lielās meitenes: 1.v. L. Ezergaile (Saul.), 2.v. D. Eislere (nav nometnē), 3.v. M. Tērauda (Sid.).

Mazie zēni: 1.v. K. Grīnbergs, 2.v. V. Kūlnieks (Sid.) un Z. Kvapasinskis (Sid.), 3.v. P. Puķītis (Sid.) un J. Garijāns (Saul.).

Vid. zēni: 1.v. J. Lūsis (Saul.), 2.v. J. Melbārdis (Saul.), 3.v. E. Semenovs (Saul.).

Lielie zēni: 1.v. J. Ozols (Sid.), 2.v. G. Eislers (Saul.), 3.v. E. Apse (Sid.).

Lodes grūšana.

Vid. meitenes: 1.v. M. Eglīte (Sid.), 2.v. L. Enzeliņa (Saul.), 3.v. I. Timbere (Saul.). Lielās meitenes: 1.v. M. Tērauda (Sid.), 2.v. M. Skuja (Sid.), 3.v. A. Dreimane (Saul.). Vid zēni: 1.v. E. Semenovs (Saul.), 2.v. J. Melbārdis (Saul.), 3.v. J. Lūsis (Saul.). Lielie zēni: 1.v. G. Eislers (Saul.), 2.v. J. Ozols (Sid.), 3.v. M. Melbārdis (Saul.).

Trīssolis

Lielās meitenes: 1.v. L. Ezergaile (Saul.), 2.v. M. Tērauda (Sid.), 3.v. A. Dreimane (Saul.). Lielie zēni: 1.v. G. Eislers (Saul.), 2.v. E. Apse (Sid.), 3.v. J. Ozols (Sid.)

Vislabākā meitene vieglatlētikā:

Mazās meitenes — Anita Vilmane (Sid.); vid. meitenes — Māra Eglīte (Sid.); lielās meitenes — Linda Ezergaile (Saul.).

Vislabākais zēns vieglatlētikā

Mazie zēni — Kārlis Grīnbergs (Sid); vid. zēni — Jonass Lūsis (Saul.); lielie zēni — Guntis Eislers (Saul.).

Vislabākā meitene vieglatlētikā — caurmērā — Saulaines nometnē — Linda Ezergaile (Saul.)

Vislabākais zēns vieglatlētikā — caurmērā — Saulaines nometnē — Guntis Eislers (Saul.)

Čelojošie kausi: Vieglatlētikā — Saulaine 138 2/3 punkti; Sidrabene 120 1/3 p.

Volejbolā — Sidrabene 4 seti (kapt. P. Eglītis) : Saulaine 0. Vislabākā meitene volejbolā — Linda Ezergaile (Saul.); vislabākais volejbolā — Pēteris Kaļiņš (Saul.).

Futbolā — Saulaine 4 (kapt. E. Semenovs) : Sidrabene 2.

Vārtos iesita: Jānis Melbārdis (2), Nils Ozoliņš, Eriks Semenovs (visi Saul.); Kristīna Vilmane, Kārlis Grīnbergs (Sid.)

Andreju Lakstiņu,

kas Kanadā dzīvojis Sault Ste Marie vai tās apkārtnē, meklē draugs un piederīgie. Lūdz rakstīt šai avīzei ar norādi

„ANDREJS"

Kārļa Suntaža būvdarbi,

Metro lic. B 2494

Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

Ja jūs braucat kā **eņģelis**

Mums ir **debešķīgas** apdrošināšanas maksas!

Pārliecinaities!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook

Insurance & Real Estate Ltd.

1682A Victoria Park Avenue

Scarborough, Ont. M1R 1P7

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI

VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Vasaras laikā, garās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.

Inta Gugāns-Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.

Toronto, Ont.

Telefons 534-0563

S. Vasarājs

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. 287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

NSM

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5

Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

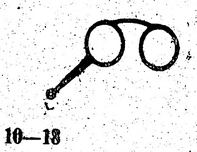

219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2

465-6251

465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18

sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

137 Yonge St. — Shopping Mall,

(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.

Padomi rokdarbu jautājumos.

Tel.: 368-5011

KALUPE

JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi

ALDONA KORMS un TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Ingrida A. Matckars

B.A., M.A., L L B.

ADVOKĀTE pie

DYSON & KACABA Barristers & Solicitors

100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6

Tel. (416) 361-1777

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00**

☐ **6 mēnešiem " $24.00, " $24.00**

☐ **3 mēnešiem " $14.00, " $14.00**

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums**

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas $39.00
A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941 $27.00
Latvju Enciklopēdija 1 ..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2 ..... $52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking $12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa 40.00
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums ..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti ..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis ..... $ 6.60
A. Lūsis — DP 15.00
Garīgs apskats II $15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā $18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati $21.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām $12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm $24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III $42.00
O. Perro — Vēstures veidotāji $20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs $12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm $12.50
Latvija — sienas kartes $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums ... $15.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns ... $12.00
Priekulieši — Atceres $42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta $13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa ..... $ 9.00
P. Kalniņš — Mugursona $30.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.) $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā: • lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
• žāvētus tītarus, zivis,
• pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
• klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926
• LIETUS NOVADA CAURULES
• LOGUS
• DURVIS
• MARĶĪZES (Awnings)
• JUMTA PĀRKARES
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 536-5794
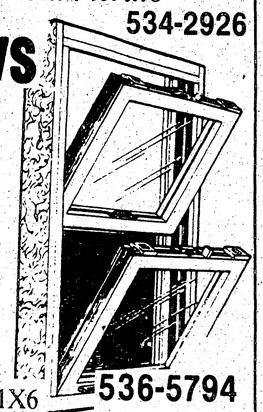

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Get 75 mpg large car, R.V.'s etc. Build and install a new covey gas vapour carb. Fit any car, truck or R.V. For inform. send self-addressed stamped envelope to: Thrift Carb. 10731 King Geo. Hwy., Surrey, B.C. V3T 2X6.

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924—7095.

Coleman
HEATING & AIR CONDITIONING
Ar COLEMAN Jūs varat iegūt vēsas telpas jau šinī vasarā.
Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja vēsināšanu Jūs ierīkojat jau tagad un tanī pašā laikā pārejat uz gāzes apkuri.
Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal
Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

Atklāts Kultūras centrs Minsterē

Šā gada 5. un 6. septembrī Minsterē atklāja un iesvētīja Latviešu kultūras centru, kur pajumti atradusi Minsteres latviešu ģimnazija ar internātu, kā arī daudzas latviešu organizācijas un pasākumi.

Pirmajā svinību dienā 5. septembrī, kad svinības bija paredzētas īpaši vācu iestāžu pārstāvjiem un publikai, protams, netrūka arī mūsu tautiešu. Jau no agra rīta tecēja ļaudis iekšā un ārā, lai vēl kaut ko piekoptu, sakārtotu, jo iekšējās izbūves darbi, diemžēl, nav vēl visos sīkumos nobeigti.

Plkst. 15 ar baltvācu mācītāja C. von Aderkasa svētbrīdi un aizlūgumu par latviešu tautu, kā arī par šī nama kalpošanu latviešu vaiodas un kultūras kopšanai, sākās svētku akts.

Sekoja LCM valdes priekšsēža Dr. A. Kadeģa runa, kuŗā viņš īsumā centās pastāstīt centra idejas rašanos, financiālā stāvokļa nokārtošanu, kādēļ tāds centrs nepieciešams — lai saglabātu savu kultūru un paglābtos no asimilācijas.

Trešā runātāja — Dr. Peus no Eiropas parlamenta gaŗākā runā pakavējās pie latviešu kultūras un izglītības stāvokļa brīvības laikos, kur arī katrai cittautu minoritātei bijušas tiesības uz izglītību savā valodā. Latvija un latviešu tauta pieder pie Eiropas, un viņai jākļūst brīvai citu Eiropas demokratiju vidū.

Ļoti sirsnīgus vārdus veltīja Ziemeļreinas-Vestfāles valdības pārstāvis ministrijas padomnieks izglītības jautājumos, Curhausens, pieminot, ka viņš jau ilgus gadus cīnījies par latviešu ģimnazijas pastāvēšanu, kā arī iestājies par šīs būves nepieciešamību, lai latvieši arī svešumā saglabātu savu valodu un kultūru.

Minsteres pilsētas vadības pārstāvis Reuters izteica lielu prieku, ka tieši Minsteres pilsēta var dot vietu šim latviešu kultūras centram un novēlēja labākās sekmes un panākumus nākotnē. Bija vēl daudz citu sirsnīgu vārdu un sveicienu.

Beidzot pāris pateicības vārdus teica MLĢ direktore Ilga Grava vācu valdībai un iestādēm, kas ar financiālu atbalstu devušas iespēju šo jauno skolas namu uzcelt, kuŗā nu latvieši trimdā varēs smelt zinības savā valodā. Tāpat savukārt pateicību vācu iestādēm par atbalstu izteica LCK priekšsēdis A. Cipulis.

Sekoja vesela rinda rakstveida apsveikumu.

Mūzikālajā daļā ansamblis Atbalss no Londonas sniedza vairākas tautasdziesmas un Alberta Jēruma Tālā dārza putnu, ko publika uzņēma ļoti atzinīgi, neskopojoties aplausiem.

Sekoja iepazīšanās ar telpām.

Nobeidzot Atbalss vēl atskaņoja vairākas dziesmas.

E. Būmanis

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Mūžībā aizsaukts

Jēkabs Alberts Grauzdelis,

3. J.K.P. virsseržants

dzimis 1905. gada 21. augustā Jelgavā,
miris 1986. gada 27. jūlijā Oldenburgā.

DV Oldenburgas nodaļa

Māsa Latvijā

meklē brāļus Ozolus,

Ģedertu Voldemāru,
dzim. 1923.g. 4. aprīlī
un
Pēteri Albertu,
dzim. 1924.g. 29. jūlijā.

Abi dzimuši Jelgavas apriņķa Jaunsvirlaukas pag.

Lūdz rakstīt:
M. Sudmalis,
52 McGregor Rd.,
Scarboro, Ont. M1P 1C8.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt 889-5076.

Pēc „brīvlaišanas" no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības
(416) 755-2932
G. KRAUJA, Photographer
73 WESTBOURNE AVE,
SCARBORO, ONT. M1L 2Y3
MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

Laimonis
labo
automašīnas

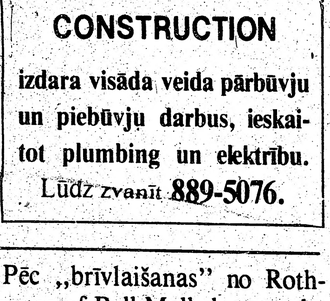

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

Bez skolas?
Bez darba?
Jaunāks par
25 gadiem?

Sadūšojieties.
Ja jūs darīsit savu daļu, mēs jūs apmācīsim un maksāsim darbā veselu gadu.
Zvanait bez maksas:
1-800-387-0777.

FUTURES
Training Ontario's youth for work
Ontario Ministry of Skills Development Gregory Sorbara Minister

Piecas dienas

Jūrmalas konference amerikāņu lielajā presē

Pirmo reizi, kopš dzīvojam Amerikā, Latvijas politiskais jautājums un tā risināšana kļuvusi par pirmās šķiras ziņu amerikāņu laikrakstos. Ja pagājušā vasarā Eiropas prese plaši atreferēja Brīvības kuģa braucienu pa Baltijas jūru un Kopenhāgenas Tribunālu, tad pilnīgi negaidot Lielupes konference guva tādu preses uzmanību, kāda par Latviju vēl nebija piedzīvota. Uz Latvijas zemes kopā ar amerikāņiem atklātā forumā pirmo reizi runāja par Latvijas okupāciju un brīvību. Miljonu tiražu laikraksti sniedza savās lapās vairāk rakstu par Jūrmalu nekā par Stokholmas un Ženēvas konferencēm, kas arī notika tai pašā nedēļā. Lielie laikrakstu magnāti, kā New York Times, Wall Street Journal, Washington Post, Washington News, TV, radio veselas piecas dienas ziņoja par to, kas notiek Jūrmalā, precīzāk sakot, Dzintaros.

Kāpēc tas tā notika? Varbūt tāpēc, ka Latvija atrodas dziļi aiz Dzelzs aizkara un ka ASV neatzīst šīs zemes varmācīgo okupāciju un inkorporāciju Padomju savienībā.

Lielās avīzes sūtījušas uz Jūrmalu savus korespondentus, tāpat arī ziņu aģentūras, jo tālo zemi pie Baltijas jūras maz amerikāņu redzējuši, maz viņu līdz šim pazina. Turp devušies 270 amerikāņi, starp tiem vairāki profesori, gubernātori un arī septiņi jauni latvieši, no kuriem 3 vēl ir jaunāki par 30 gadiem. Viņi visi dzimuši ārpus Latvijas, labi izglītoti, daži vēl studē.

Jau pirmā atklāšanas diena bijusi vētraiņa, un Ojārs Kalniņš nonāca konfrontācijā ar KGB. Stāsta, ka šo ainu rādījusi arī TV Maskavā. Vašingtonā pienākusi īsa O. Kalniņa telegramma: „Viss kārtībā. Rīga dimd!". Konfrontācija ar jautājumiem, kas krieviem likušies nepieņemami tūlīt pēc prezidenta Rēgena padomnieka Džeka F. Matloka (Jack F.Matlock) deklarācijas par Latviju un Baltijas valstīm: „Mēs neatzīsim varmācīgo, nelegālo Latvijas, Lietuvas, Igaunijas inkorporāciju Padomju savienībā." Šai deklarācijai sekojuši vētraini 270 amerikāņu aplausi, kamēr 2000 klusējuši mēmi un drūmi. Matloks savu runu iesācis latviski, vēlāk pārejot uz krievu valodu. Šī mazā demonstrācija — runāt Latvijā latviešu valodā, ienesusi nepiedzīvotu, klusu saviļņojumu. Kaut daudz runāts par Maskavā aizturētā Danilova atbrīvošanu, Matloka mestā svece tumsā ir devusi neaprakstāmu ticību, ka Amerika būs zeme, kas vienīgi var Latvijai un latviešu tautai palīdzēt.

„Es gandrīz vai nonācu ekstāzē, lasot New York Times ziņojumu no Lielupes par šo politisko spēli", sacīja kāds mākslinieks. Šīs ziņas iet apkārt no vienas latviešu mājas uz otru. Dažiem tā ir pilnīgi negaidīta, jo retais lasa lielos amerikāņu laikrakstus. Daudzi dzīvo un elpo līdzi drosmīgam septiņam. Tālruņa zvans mājās ieskanas biežāk — draugs draugam grib pastāstīt jaunākās ziņas. Pat amerikāņi darba vietās vai kaimiņi rāda latviešiem laikrakstu lappuses ar Lielupes konferences aprakstiem. Dažās ir Austrumeiropas karte ar Latvijas ģeografiskām kontūrām un Rīgu.

„Tādu gadījumu es presē neatceros nodzīvotajos 36 gados Amerikā, varbūt vienīgi vēl 1950. g. aprīlī, kad krievi virs Liepājas jūrā nogāza amerikāņu lidmašīnu. Tad arī rakstīja daudz par šo konfliktu, bet ne tā kā tagad", stāsta kāds tautietis.

Daži no mums zvana amerijāņu avīzēm, TV stacijām un lūdz sniegt vairāk ziņu par Latviju.

Būdami visu laiku preses aizsegā, mūsu septiņi rīkojušies brīžiem pārdroši.

Konferences priekšpēdējās dienās pienāk uztraucošas ziņas. Prese ziņo, ka KGB ielauzusies viņu jauniešu istabās, izkratījuši un noņēmuši piezīmes u.c. lietas. Krievi negalvojot vairs par viņu drošību! Kas noticis šajās 5 dienās, par to rakstīs vēl ilgi, un šis gadījums ar Jūrmalu ieies Latvijas vēsturē kā viens no gaišākiem brīžiem. Pirmo reizi kopš II. pasaules kaŗa augsti amerikāņu valdības pārstāvji un Amerikas latvieši Latvijas teritorijā publiskā forumā prasīja brīvību, protestējot pret Latvijas, kā arī Lietuvas un Igaunijas okupāciju un inkorporāciju, cilvēka tiesību ignorēšanu. No latviešu puses šo nozīmīgo uzdevumu veica jaunie, kas nekad nesamierināsies, ka viņu senču zemi bradā austrumu iekaŗotājs.

Jādomā, ka līdzīgu saviļņojumu pārdzīvoja arī citu koloniju tautieši, kaut arī Bostonai tas nozīmē kaut ko vairāk. No šejienes nāk 3 jaunieši, kas piedalās Jūrmalā. kā arī viņu garīgais iedvesmotājs ALA pr-ks Aristīds Lambergs. Pateicoties viņam ar rakstiem neskopojās Bostonas prese. Gaŗāki apraksti parādījās Boston Globe, Boston Herald, Daily Transkript, Patriot Ledger u.c. A. Lambergam ir veci kontakti ar ziņu avotiem no tiem laikiem, kad viņš bija ALA ārējās informācijas vadītājs. Tagad šos kontaktus varēja likt darbā.

Par Jūrmalu plaši ziņoja Amerikas Balss lietuvju un igauņu redakcijas — notikumus zina visās trīs Baltijas valstīs. Zīmīgi, ka tieši šai laikā Bostonā viesojās Maskavas Moisejeva deju grupa, kuŗu sagaidīja ar skaļu demonstrāciju. Tur bija apspiesto tautu pārstāvji un žīdu JDL. Presei tika skaidrots, ka krievi citu tautu kultūru apspiež vai pat iznīcina, bet ārzemēs ar savējo grib rādīt labu ģīmi, Māksla Padomju savienībā kalpo padomju imperiālistiskiem nolūkiem, un to izmanto rietumnieku apmānīšanai. TV bija redzams pazīstamais plakāts, kas apsūdz krievus : „Soviets murdered Baltic States" un „Soviets are an enemy to Amerika".

Ko par visu saka ALA priekšnieks Aristīds Lambergs? „Viņi, septiņi, personiski riskēja ar savu drošību, lai izvērstu protesta demonstrāciju Latvijā. Viņi bija apdraudēti kopš pirmā brīža, kad ieradās Jūrmalā. Bet viss noticis tieši tā, kā mēs cerējam. Viņu rīcība pacēla tautā nacionālo pašapziņu un deva spēku pārvarēt grūtības un cīnīties pret krievu okupāciju. Tagad mēs esam ieguvuši daudz mūsu grūtā stāvokļa izpratējus, kas paši ar savām acīm varēja redzēt, kā krievi apspiež latviešu tautu. Daudzi no viņiem, atstājot Latviju, atstāja mūsu tautiešiem ne vien savas bībeles, bet arī Latvijas vēstures grāmatas. Arī izdalītiem karodziņiem tur ir jau zelta vērtība. ALA valde izturēja lielos protestus ASV un ārzemēs, uzskatot pacākumu par aplamu vai pat kaitīgu, tagad šī akcija beigusies ar uzvaru. Šie jaunieši bija ALA atbalstīti, sagatavoti un ir bijis lielākais ALA projekts. Sagaidām arī turpmāk sabiedrības morālo un financiālo atbalstu, lai turpinātu cīņu par Latviju", saka A. Lambergs.

— Pirms aizbraukšanas uz Rīgu jaunieši ieguva plašu informāciju no Baltā nama, Ārlietu ministrijas un Drošības padomes par apstākļiem Latvijā. Cik zināms, arī krievi skolojuši savus 2000, kam bija jāsēž mēmiem un klusiem: iebaidīti tie nedrīkstēja aplaudēt amerikāņu pārstāvim, kas vēlēja brīvību latviešu tautai.

O. A.

Kopbaznīcas dievkalpojums 12. oktobrī pl. 11 notiks Sv. Andreja baznīcā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

17. oktobrī pl. 19 Latviešu Centrā — **KAS IR DEGPUNKTĀ LATVIEŠU SABIEDRĪBĀ.** Dziesmu svētki, kas skanēja, kas neskanēja. Paneļa diskusijas vadīs Ingrīda Vīksna. Panelī piedalīsies: Žanis Šmits, Hedv. Pētersone, deju kopu pārst. Z. Miezītis, Ērika Kronberga (māksl.), dir. A. Purvs un jauniešu pārst.

Labojums

LA 4. oktobŗa rakstā „Pārmaiņas Centra valdē" — balsu skaits ievēlamo valdes locekļu kandidātiem bija šāds: R. Gregoram — 576 balsis, V. Vāgneram — 472, J. Tauriņam — 385, A. Kalnam — 362, B. Rubesai — 357. (Kļūmes dēļ J. Tauriņa vārds bija izlaists).

Jaunlaulāts pāris

meklē dzīvokli.

Zvanīt vakaros
535-7654.

Kas notika Rīgā...

(Turpinājums no 1. lp.)

cijām, kas celtas ārzemnieku mānīšanai.

Kur vien viņi gāja, viņi vēlējās dzirdēt tautas noskaņojumu. Daži iedzīvotāji runāja ļoti labi angliski, raudāja un žēlojās, ka krievi viņus apspiež.

— Vai krievi nožēlo šo konferenci? — kāds jautāja.

— Noteikti!

— Ko domāja paši latvieši?

— Viņi cerēja, ka būsim vairāk, ne tikai septiņi, un grib redzēt mūs biežāk.

— Kādas sekas sagaidāt Latvijā?

— Latvieši jūtas atkal kā tauta.

Luize Prossere saka: „Man bija žēl cilvēku, kas ir tik nospiesti, bet mēs devām viņiem cerību. Viņi grib Latvijas brīvību. Katrs latvietis grib brīvību!"

Viņas istabā ienākuši KGB vīri, bet kad ieraudzījuši viņu tur iekšā, teikuši, ka ienākuši nepareizā istabā. Tas noticis arī ar Nīlu Melngaili un vairākiem amerikāņiem, kuŗiem pat izkratītas somas un atņemtas ceļojuma piezīmes.

Mārtiņš Hildebrants Latvijā ir trešo reizi. Viņi — amerikāņi — uzsvēra atkal un atkal, ka neatzīst padomju varu Latvijā, un tas viss arī parādījās Rīgas TV. To redzējām četras reizes, parādot arī mūsu žetonus un Matloka paziņojumu par Latvijas politisko statusu — neatzīstot padomju varu. Plaši rakstījusi arī Rīgas prese.

Pēdējās dienās pie mums nāca tautieši un teica: „Jums jānobučo Matloka kungs, mēs visi viņu mīlam. Amerikāņu žurnālistiem cita darba vairs nebija kā uzturēties mūsu tuvumā, jo dialogi konferences telpā nebija interesanti, saka Viesturs Timrots.

Pieminēšanas vērts ir koncerts Dailes teātrī, kur uzstājies amerikāņu melnais dziedonis Rons Ričardsons. Iejuties latviešu sabiedrībā, viņš mainījis savu iepriekš paredzēto programmu un īsā laikā devis tādu, kas garīgi iedvesmotu auditoriju. Vienas stundas laikā Ričardsons iemācījis Dailes teātŗa korim divas jaunas dziesmas un priecājies, cik liela šī koŗa mākslinieciskā varēšana. Ričardsons klausītājus saviļņojis, sniegdams populāro: „Free, at lāst free". Tādas ovācijas koncertā Rīga vēl neesot piedzīvojusi. Dzziedāta arī baptistu dziesma „Jesus loves, I know". Par latviešiem mākslinieks bijis sajūsmināts un to nav aizmirsis, pārbraucis mājās.

O. Kalniņš stāsta: „Demonstrācija pie Brīvības pieminekļa bija jāatliek, kaut to atbalstīja Marks Palmers un Džons Voleks. Tā būtu pārāk smaga konfrontācija, kur varēja fiziski ciest mūsu jaunie, un es nevēlējos, ka viņi to piedzīvotu. Mūsu uzturēšanās Rīgā krieviem kļuva nevēlama, un viņi klusībā gaidīja, ka ātrāk pazudīsim no Rīgas. Marks Palmers izteicies, ka viņš savā mūžā nekad neesot redzējis kopā tik daudz čekistu.

— Ko labu redzējāt Maskavā?

— Nevienam amerikānim tā nepatika. — Brauksim labāk uz Rīgu, viņi teica.

Ojārs Kalniņš iegājis kādā „berioška" dolaru veikalā un kā lielu pārsteigumu tur ieraudzījis Maskavā vajāto amerikāņu žurnālistu Daņilovu. Aprunājušies, un Daņilovs nožēlojis, ka nav varējis piedalīties Jūrmalas konference. Daņilovs arī saņēmis populāro žetonu, kas pazīstams jau Maskavā, un piespraudis pie sava svārka atloka.

O. Akmentiņš

No okupētās Latvijas izlaista ģimene

Pirms apmēram divām nedēļām pie saviem vecākiem Purēniem Bayvillē, Ontario, ap 200 jūdzes ziemeļos no Toronto, ieradusies no okupētās Latvijas, viņu meita Irena ar znotu Aivaru Zītaru un 18 gadus veco mazmeitu Signu uz pastāvīgu dzīvi Kanadā. Meita ar visu ģimeni izlaista pie vecākiem pēc piecu gadu ilgas formalitāšu kārtošanas. Tas ir pirmais šāds zināmais gadījums, kad padomju iestādes ļāvušas izbraukt no okupētās Latvijas uz brīvo pasauli visai ģimenei, kuŗai tur nepaliek neviens piederīgais.

Irēna Purēna-Zītara Rīgā bijusi klavieru skolotāja, bet viņas vīrs spēlējis basvijoli simfoniskajā orķestrī. Ģimene ieradusies ar padomju lidmašīnu Montrealā, kur vecāki to sagaidījuši un pārveduši uz savu māju Bayvillē. Mazmeita Signa jau cītīgi sākusi mācīties angļu valodu. (vs)

TORONTO ZIŅAS

● Lasīsim Bībeli — bija īpaša saieta nosaukums Saulainē no 25. — 28. septembrim. Piedalījās 35 dalībnieki no visām trim latviešu luterāņu draudzēm Toronto. Bībeles stundas vadīja mācītājs J. Mednis un Z. Kristbergs no ASV un Toronto Sv. Jāņa draudzes mācītājs F. T. Kristbergs. 25. septembrī bija iepazīšanās vakars. Piektdienas un sestdienas vakarā rādīja reliģiska satura filmas, bet svētdienas rīta dievkalpojumā sprediķi teica mācītājs Ž. Kristbergs, lūgšanu māc. J. Mednis un liturģiju vadīja F. T. Kristbergs. Kollekti nodeva Saulaines atbalstam, tāpat ieņēmumus pāc dievkalpojuma par pusdienām, kuŗas saieta dalībniekiem gatavoja saimnieces K. Suchova un E. Reinfelda ar palīdzēm.

● Akadēmiskās vienības Līdums Kanadas kopas vadībā turpmāk kā vecākais darbosies Ivars Timbers, vietnieks Verners Plampe, kasieris Ernests Skujiņš, rakstvedis Jānis Vandelis ar palīgu Pēteri Zvirgzdu. Sākot ar oktobri kopa atjaunojusi savus rēgulāros saietus.